Editura CORINT

Jules Verne

Supraviețuitorii „Cancelarului”

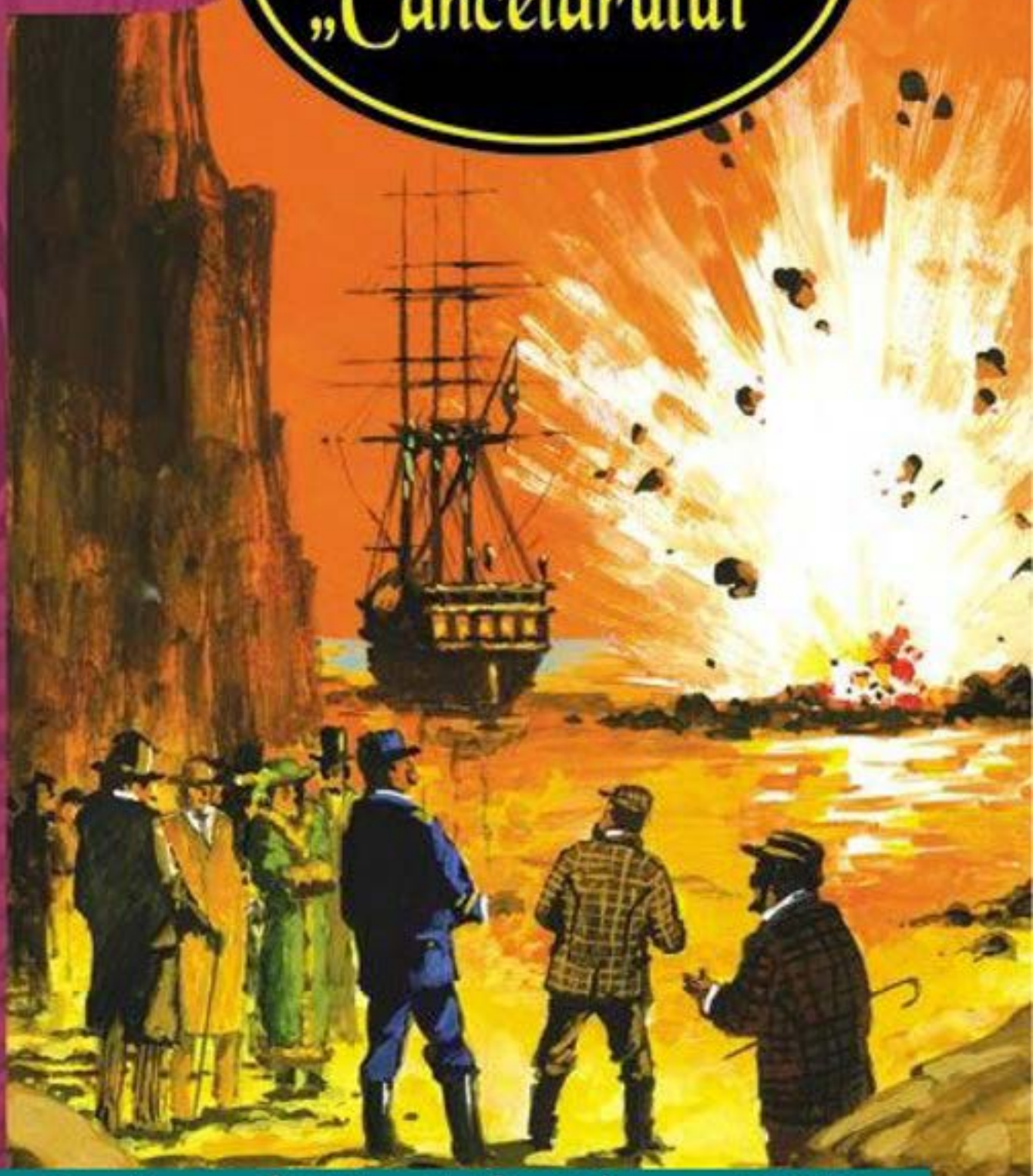

Proiectul RI - Jules Verne 2010

Jules Verne

SUPRAVIEȚUITORII „CANCELARULUI"

Proiect RI 2010

JULES VERNE

Colecția Editurii CORINT

O călătorie cu vaporul între Charleston (Carolina de Sud) și Liverpool (Anglia), care ar fi trebuit să dureze maximum douăzeci și cinci de zile, se transformă într-o adevărată aventură mult mai îndelungată. Viața pasagerilor și a echipajului navei „Cancelar" se află nu o dată în mare primejdie.

Eroii lui Jules Verne (1828-1905) reușesc însă ca prin curajul, încrederea și devotamentul lor să învingă stihiile naturii și toate piedicile care le apar în cale. Sunt salvați în cele din urmă, iar pericolele și suferințele prin care trec împreună îi călăuzesc spre o trainică prietenie.

Coperta:
Walter Riess

Ilustrații reproduse după Benett

Redactor:
Antonia Kacsó

Tehnoredactare computerizată:
Cristina Bucuroiu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VERNE, JULES
Supraviețuitorii Cancelarului / Jules Verne;
trad.: Oana Uță - București: Corint, 2004

ISBN 973-653-506-1

I. Uță, Oana (trad.)

821.133.1-311.3=135.1

Jules Verne
LES SURVIVANTS DU *CHANCELLOR*

Toate drepturile asupra acestei versiuni în limba română
sunt rezervate Editurii CORINT,
parte integrantă a Grupului Editorial Corint

Timbrul literar se plătește Uniunii Scriitorilor din România
Cont: 2511.1-171.1/ROL BCR, Sector 1

Jules Verne

Supraviețuitorii „Cancelarului"

Traducere și note: Oana Uță

CORINT
București, 2004

I

Charleston, Carolina de Sud, *27 septembrie*, 1869. Ne aflăm în plină maree și la orele trei ale amiezii părăsim cheiul canonadei; fluxul ne poartă departe de țărm și în timp ce căpitanul Huntly ordonă să se ridice atât velele mici, cât și cele mari, briza dinspre nord împinge *Cancelarul* de-a lungul cheiului. Depășim fortul Sumter foarte repede, aliniamentul tunurilor de pe țărmul stâng este lăsat și el în urmă curând, iar până la ora patru curentul rapid al fluxului ne-a aruncat dincolo de intrarea în port.

Dar cum încă nu am ajuns propriu-zis la ocean, trebuie să ne croim drum printre canalele înguste pe care talazurile le-au săpat în bancurile de nisip. Căpitanul îndreaptă vasul către sud-vest, făcând înconjurul farului care străjuiește fortul; pânzele sunt bine întinse; ultimul banc de nisip este ocolit cu precauție și în siguranță, iar la orele șapte ale serii navigăm liberi în apele largi ale Atlanticului.

Cancelarul este un foarte frumos vas, cu trei catarge și vele pătrate, care cântărește 900 de tone și aparține bogatei companii a fraților Laird. A fost construit în urmă cu doi ani și este îmbrăcat și protejat de un înveliș de cupru, în timp ce punțile sunt din lemn de tec, iar baza catargelor, cu excepția artimonului[1], și monturile acestora sunt din oțel. Este înregistrat ca vapor de primă clasă, AI, și se află la cel de-al treilea voiaj între Charleston și Liverpool. În timp ce își căuta drumul printre canalele portului Charleston, steagul britanic a fost coborât de pe catargul principal, dar chiar și fără nici un fel de culori, nu ar fi existat vreun marinar care să ezite vreun moment în a indica naționalitatea acestui vas, pentru că era englezesc întru totul, de la linia de plutire până la platforma de observație a catargelor sale.

Trebuie să povestesc și cum s-a întâmplat să urc la bordul *Cancelarului*, într-o călătorie de întoarcere în Anglia. În prezent, nici o linie de vapoare cu aburi nu face legătura direct între Carolina de Sud și Marea Britanie, iar toți cei care doresc să

---

[1] Catarg de la pupa unei nave.

traverseze Atlanticul sunt nevoiți să se îndrepte mai întâi spre New York, în nord, sau spre New Orleans, în sud. Este foarte adevărat că, dacă aș fi ales să pornesc de la New York, aș fi putut găsi o mulțime de curse ale liniilor engleze, franceze sau germane și cu oricare dintre ele aș fi ajuns rapid la destinația dorită; și este la fel de adevărat că, dacă aș fi optat pentru New Orleans ca punct de îmbarcare, aș fi putut ajunge foarte repede în Europa cu unul din vapoarele Companiei Naționale de Navigație cu Aburi, care fac parte din linia transatlantică franceză dintre Colon și Aspinwall. Numai că soarta a decis să fie altfel.

Într-una din zile, în timp ce hoinăream pe cheiurile Charlestonului, privirea mi-a fost atrasă de acest vas. Era ceva în apariția *Cancelarului* care mă încânta și un impuls involuntar m-a îndemnat să urc la bord, unde am găsit un interior dotat cu tot confortul necesar. Atras de ideea că o călătorie la bordul unui vas cu pânze are un farmec aparte față de tranzitul într-un vapor cu aburi, judecând că, în condițiile unui vânt și ale unor valuri prielnice, diferența de timp nu ar fi semnificativă și luând totodată în calcul că la aceste latitudini joase, toamna, vremea este frumoasă și liniștită, am decis să-mi rezerv imediat un loc pe această rută către Europa.

Dacă am făcut bine sau rău, dacă voi avea motive să-mi regret hotărârea luată, aceasta e o problemă pe care o va rezolva viitorul. Oricum, voi începe prin a nota pe hârtie întâmplările de zi cu zi ale călătoriei, având un sentiment de îndoială că rândurile cronicii mele își vor afla vreodată un cititor.

II

28 septembrie. Am spus deja că vaporul este condus de căpitanul Huntly, pe numele său întreg: John-Silas Huntly. Născut în Scoția, la Dundee, în vârstă de cincizeci de ani, el are reputația unui marinar încercat, mai ales în apele Atlanticului. Căpitanul este un om de înălțime potrivită, îngust în umeri, are un cap mic

Pasagerii de pe navă sunt în număr de opt, incluzându-mă și pe mine.

pe care îl ține puțin înclinat spre stânga. Fără să mă consider un bun fizionomist, pot — sau cel puțin așa cred — să surprind caracterul lui Huntly, deși îl cunosc numai de câteva ore.

Nu pun la îndoială că Silas Huntly este un marinar bun, care își cunoaște meseria, dar că acest om ar avea un caracter ferm sau că ar fi capabil, fizic și moral, să facă față la orice probă, asta nu pot crede nici în ruptul capului. Este lipsit de fermitate, lucru care se vede în privirea șovăielnică, în mișcarea apatică a mâinilor, în nesiguranța cu care pășește. Căpitanul nu este și nu poate să fie un om energic, nici măcar un om încăpățânat, pentru că nu se încruntă niciodată, nu scrâșnește din dinți și nici nu e obișnuit să strângă pumnii. Cred — totuși — că are un aer enigmatic, despre care n-aș ști să spun acum mai multe, dar îl voi observa cu atenția pe care o merită orice comandant de navă, numit de obicei „al doilea stăpân după Dumnezeu".

Dacă nu cumva, între Dumnezeu și Silas Huntly, se află un alt om de la bordul navei, care mi se pare destinat, în caz că va fi nevoie, să joace un rol important. Mă refer la secundul de pe *Cancelar*, pe care nu l-am studiat încă suficient și asupra căruia voi reveni mai târziu.

Echipajul vaporului este alcătuit, pe lângă căpitanul Huntly și secundul Robert Curtis, din locotenentul Walter, șeful echipajului, paisprezece mateloți[2], englezi sau scoțieni, în total optsprezece marinari, suficient pentru a manevra un vas cum e *Cancelarul*. Toți acești oameni par să-și cunoască bine meseria. Ce mai pot afirma în acest moment este că, la comanda secundului, ei au trecut cu ușurință prin canalele din Charleston.

Completez lista persoanelor de la bordul vaporului, amintindu-i pe ospătarul Hobart și bucătarul negru Jynxtrop, dar și pe ceilalți pasageri.

Pasagerii de pe navă sunt în număr de opt, incluzându-mă și pe mine. Nu prea îi cunosc, în schimb, sunt sigur că plictiseala călătoriei, micile probleme de fiecare zi, inevitabilele întâlniri datorate spațiului restrâns, nevoia normală — de altfel — de a

---

[2] Marinari.

schimba idei, curiozitatea care îl stăpânește pe orice om, toate la un loc ne vor face să ne apropiem unii de alții. Până acum, sâcâiala îmbarcării, febra ocupării cabinelor, pregătirile necesare pentru o călătorie care poate dura douăzeci sau chiar douăzeci și cinci de zile, precum și diverse alte probleme ne-au ținut departe unul de celălalt. Nici ieri și nici astăzi, n-au apărut în sala de mese toți pasagerii; nu este exclus ca unii dintre ei să fie încercați de răul de mare. Așadar, nu i-am văzut pe toți, dar știu că printre pasageri se află două doamne, care stau în cabinele de la pupă[3], cu hublourile[4] tăiate în coca[5] din această parte a navei.

Mai mult, iată lista pasagerilor, așa cum apărea în documentele navei:

Domnul și doamna Kear, americani din Buffalo;

Domnișoara Herbey, englezoaică, o însoțește pe doamna Kear;

M. Letourneur și fiul, André Letourneur, francezi din Le Havre;

William Falsten, un inginer din Manchester și John Cardiff, un negustor din Cardiff, evident, englezi;

J.-R. Kazallon din Londra, autorul acestor însemnări.

III

29 septembrie. Actul de înregistrare a mărfii, aflat la căpitanul Huntly, prin care se consemna prezența și condițiile de transport ale acesteia, este conceput în termenii următori:

„BRONSFIELD & COMPANIA, COMISIONARI. CHARLESTON

Eu, John-Silas Huntly, din Dundee, Scoția, comandant al vasului *Cancelar*, cu o capacitate de aproximativ 2 547 m^3, aflându-mă în prezent în Charleston, cu intenția de a naviga pe o rută directă până în portul Liverpool, pentru a livra marfa imediat ce vremea o va permite și cu ajutorul lui Dumnezeu, declar că am primit, sub

[3] Partea din spate a unei nave.

[4] Mică deschizătură de formă circulară, care se închide ermetic, făcută în spatele unei nave, pentru aerisire și luminat.

[5] Ansamblu format din scheletul unei nave și din învelișul ei exterior.

puntea sus-numitului vas, de la dumnealor, domnii Bronsfield & Compania, comisionari în Charleston, o mie șapte sute de baloturi de bumbac, în valoare de douăzeci și șase de mii de livre[6], totul în stare bună, însemnat, numerotat și aranjat în perfectă ordine.

Mă angajez să duc această marfă în stare bună la Liverpool — fără a răspunde de pagubele provocate de hazardul mării — și să o livrez fraților Leard sau unde vor dori ei, obligându-se să mă plătească pentru livrarea mărfii cu suma de două mii de livre și nici o altă livră în plus, potrivit contractului, neintrând aici plata pentru eventualele stricăciuni de pe vas, potrivit obiceiurilor sau cutumelor maritime.

Pentru îndeplinirea celor de mai sus, am pus chezășie și garantez cu persoana mea, bunurile mele și sus-numitul vas, cu toate echipamentele lui.

Asumându-mi de bunăvoie toate acestea, am semnat trei acte identice de înregistrare a mărfii, dintre care unul va fi păstrat, iar celelalte două vor fi declarate nule după livrare.

Întocmit la Charleston, azi, 13 septembrie 1869.
J.-S. Huntly"

Așadar, vasul *Cancelar* duce la Liverpool o mie șapte sute de baloturi de bumbac. Expeditori: Bronsfield & Compania din Charleston. Destinatari: frații Leard din Liverpool.

Baloturile de bumbac au fost încărcate cu mare grijă, bine știut fiind faptul că vaporul a fost special construit pentru astfel de transporturi. Bumbacul ocupă aproape întreaga cală[7], cu excepția unui spațiu restrâns, destinat bagajelor pasagerilor. În concluzie, nici cel mai mic spațiu din cală nu a fost irosit, căci baloturile — așezate unul peste celălalt cu ajutorul cricurilor — formează o masă compactă.

Iată un avantaj considerabil pentru o navă care poate astfel să încarce toată marfa.

---

[6] Veche monedă franceză.

[7] Încăpere situată la fundul navei și destinată depozitării mărfurilor.

IV

30 septembrie–6 octombrie. Cancelar este un vas rapid, care întrece cu mult orice navă din categoria sa și, de când a început să adie briza, lasă în urma sa o dâră albicioasă, lungă cât vezi cu ochii. Aș spune că seamănă cu o broderie albă care împodobește azurul mării.

Atlanticul nu este agitat de vânt și, din câte știu, nimeni de la bord nu mai suferă din cauza balansării sau a tangajului[8] vaporului. De altfel, nici unul dintre pasageri nu este la prima sa călătorie cu vaporul, ceea ce-i face pe toți mai mult sau mai puțin familiarizați cu oceanul. Urmarea este evidentă, toate locurile sunt ocupate când se servește masa.

Relațiile dintre pasageri încep să se înfiripe, iar călătoria devine mai puțin monotonă. Vorbesc mai ales cu domnul Letourneur.

Domnul Letourneur este un bărbat în vârstă de cincizeci și cinci de ani, înalt, cu părul alb și barba căruntă. Arată mai bătrân decât este în realitate, semn al unei suferințe îndelungate. A fost încercat de o amărăciune fără leac, care — se pare — îl stăpânește încă. Omul acesta poartă în el o sursă inepuizabilă de tristețe, fapt trădat de corpul gârbovit și de felul în care își ține capul plecat. Nu râde niciodată și, de puținele ori când surâde, o face numai către fiul său. Ochii blânzi par întotdeauna scăldați în lacrimi. Expresia feței sale este una de tristețe amestecată cu blândețe și bunătate infinită.

S-ar zice că domnul Letourneur își reproșează cine știe ce nenorocire venită pe neașteptate și — într-adevăr — la scurtă vreme am fost impresionat aflând de câte lucruri se învinuiește bietul om.

Domnul Letourneur se află la bordul vasului împreună cu fiul său, André. În vârstă de douăzeci de ani, André are un chip cu trăsături plăcute, care te impresionează când îl privești. Acest tânăr ar fi replica aproape perfectă a tatălui său, dacă o infirmitate nu ar tulbura asemănările dintre ei: piciorul stâng al lui André este

---

[8] Mișcare oscilatorie de înclinare a unei nave.

deformat iremediabil, făcându-l să șchioapete și să poarte o cârjă pentru a merge.

Tatăl își adoră fiul, și întreaga viață și-a dedicat-o lui. Infirmitatea lui André este resimțită mai mult de tatăl lui decât de bolnavul însuși. Uneori, mi se pare că tatăl își cere scuze pentru suferința fiului.

Tânărul este îngrijit în orice moment cu un devotament nesfârșit de tatăl care nu se îndepărtează de el, îi ghicește cele mai neînsemnate dorințe și îi supraveghează fiecare mișcare. Atunci când André se plimbă pe puntea vaporului, este întotdeauna însoțit și sprijinit de grijuliul său tată.

Domnul Letourneur pare să nu fie deranjat de prezența mea și adesea vorbim despre fiul său.

— Tocmai am vorbit cu André. Aveți un fiu pe cinste: inteligent și instruit.

— Într-adevăr, domnule Kazallon, îmi răspunde domnul Letourneur, schițând un vag surâs, fiul meu este un suflet generos închis într-un trup vrednic de milă. Are același suflet ca mama sa, pe care am pierdut-o atunci când l-a adus pe lume.

— Vă este recunoscător, domnule.

— Dragul de el! murmură domnul Letourneur coborându-și privirea în pământ. Nici nu vă puteți imagina cât suferă un părinte când își vede fiul infirm din naștere.

— Domnule Letourneur, nu puteți să vă învinovățiți pentru nenorocirea care s-a abătut asupra lui André și, prin urmare, asupra dumneavoastră. André are motive să fie compătimit, fără îndoială, dar oare nu înseamnă nimic să fii iubit așa cum este el? O infirmitate fizică poate fi suportată mai ușor decât suferința dumneavoastră. L-am observat pe fiul dumneavoastră cu atenție și pot să afirm — fără a greși — că, dacă există vreun lucru care să-l afecteze în mod special, acela este suferința dumneavoastră.

— Dar nu las să se vadă că sufăr! îmi răspunde ferm convins domnul Letourneur. Eu nu am decât un singur gând: să-l fac să uite de infirmitate. Am descoperit că, deși infirm, fiului meu îi place să călătorească. Spiritul său are aripi, ca urmare, călătorim

împreună de ceva timp. Mai întâi, am văzut toată Europa și acum, tocmai am terminat de vizitat locurile interesante din Statele Unite. Eu însumi m-am ocupat de educația lui André, fără să-l trimit într-un colegiu. Acum am completat această educație prin călătorii. André are o inteligență vie și o imaginație debordantă. Este sensibil și uneori, cel puțin așa îmi place să cred, uită de infirmitatea lui, fiind atras de grandiosul spectacol al naturii.

— Fără îndoială, am răspuns.

— Și dacă el uită, reia domnul Letourneur, apucându-mă de mână, eu nu pot uita! Și nici nu voi uita vreodată. Ce credeți, va putea oare fiul meu să ne ierte pe mine și pe mama sa pentru a-l fi adus pe lume infirm?

Durerea acestui părinte care se învinovățește de nenorocirea fiului său, fără a fi vinovat în realitate, mă întristează profund. Vreau să-l consolez, dar când o fac, fiul său apare lângă noi. Domnul Letourneur se îndreaptă către el și îl ajută să urce scara abruptă care duce la dunetă.

Aici, André Letourneur se așază pe una dintre băncile aflate deasupra cotețului de păsări, iar tatăl său stă alături de el. Îmi place să vorbesc cu ei, ca urmare, discutăm despre călătoria noastră cu nava *Cancelar*, despre șansele unui voiaj plăcut și de programul impus la bord. Domnul Letourneur are ca și mine o impresie proastă despre căpitanul Huntly. Nehotărârea și apatia acestui om l-au tulburat în mod neplăcut. În schimb, despre secundul Robert Curtis are o părere foarte bună. Robert Curtis are treizeci de ani, e bine făcut, atletic și gata să acționeze în orice moment, stăpânit de o voință care îl îndeamnă mereu să treacă la fapte.

Robert Curtis tocmai a urcat pe punte, așa că pot să-l observ de aproape. Sunt uimit cum omul acesta trădează prin tot ce face putere și energie. Spatele drept, întreaga ținută plină de naturalețe, privirea semeață și fruntea ușor încruntată arată că este vorba despre un om energic și un caracter puternic, așa cum trebuie să fie un adevărat marinar. În același timp, secundul este o persoană bună, căci se interesează de starea tânărului André și e gata să-l ajute oricând ar fi nevoie.

După ce a examinat cerul și orânduiala velelor navei, secundul se apropie de noi. Îmi dau seama imediat că tânărului Letourneur îi place să vorbească cu el.

Robert Curtis ne dă câteva amănunte despre pasagerii cu care nu avem încă relații apropiate.

Domnul și doamna Kear sunt doi americani din Nord, care au făcut avere din exploatarea resurselor de petrol. Se știe că aceasta este sursa noilor averi din Statele Unite. Domnul Kear are cincizeci de ani și pare un arivist. Este un comesean care nu-ți trezește interesul, pentru că e preocupat numai de tabieturile lui. Stă mereu cu mâinile în buzunare, iar clinchetul banilor se aude la fiecare mișcare.

Orgolios, îngâmfat, plin de admirație față de el însuși și dispus mereu să-i critice pe ceilalți, tratează cu indiferență tot ceea ce nu e legat de bani. Se umflă în pene ca un păun și îi place „să se adulmece, să se savureze, să se guste", pentru a folosi termenii celebrului fizionomist Gratiolet. În sfârșit, este un nătâng și un egoist. Nu pot să înțeleg de ce a ales această navă, care e una pentru comerț și nu oferă confortul transatlanticului.

Doamna Kear este o femeie neînsemnată, apatică, nepăsătoare, care la cei patruzeci de ani ai săi are tâmplele albe. Este lipsită de spirit, nu a citit aproape nimic și nu știe să poarte o discuție. Privește, dar nu vede nimic, ascultă, dar nu înțelege nimic. Oare gândește? n-aș ști să răspund.

Singura ocupație a acestei femei este de a da ordine toată ziua domnișoarei de companie. Domnișoara Herbey este o englezoaică în vârstă de douăzeci de ani, într-un cuvânt, o persoană agreabilă și liniștită, care își câștigă cu destule umilințe cele câteva livre, aruncate de negustorul de petrol.

Această tânără este foarte drăguță: blondă, cu ochii de un albastru-închis și un chip grațios, ea nu seamănă deloc cu restul englezoaicelor. Are o gură frumos conturată, dar nu are nici timp și nici prea multe ocazii să surâdă. Dar la cine și de ce să surâdă biata fată dacă trebuie să facă față toanelor nesfârșite și capriciilor ridicole ale stăpânei? Chiar dacă suferă, domnișoara Herbey se supune totuși și pare împăcată cu soarta ei.

William Falsten este un inginer din Manchester și pare un autentic englez. Are în grijă un important utilaj hidraulic în Carolina de Sud și merge în Europa să cerceteze noile utilaje performante, mai ales pe cele acționate de forța centrifugă ale companiei Cail. Are patruzeci și cinci de ani și îmi pare un fel de savant, preocupat întotdeauna de mașini, absorbit de mecanisme și de calcule, neatent la ceea ce se întâmplă în jurul său. O dată ce ai început o discuție cu el, nu mai este posibil să te eliberezi, căci totul funcționează ca într-un angrenaj impecabil.

În ceea ce-l privește pe domnul Ruby, nu pot să spun decât că este un negustor grosolan. De douăzeci de ani, acest om se ocupă numai de vânzări și cumpărări și pentru că adesea a vândut mai scump tot ceea ce a cumpărat, a strâns ceva avere. Ce va face cu averea, n-ar ști să spună. Acest Ruby s-a limitat toată viața la mica negustorie și de aceea nu se gândește la nimic altceva; mintea sa este opacă la orice alt subiect. Domnul Ruby nu justifică în nici un fel ceea ce afirmă Pascal: „Omul este creat pentru a gândi. În aceasta constă demnitatea și meritul său."

V

7 octombrie. Este cea de-a zecea zi de când am părăsit Charlestonul și pot spune că am înaintat destul de repede. Robert Curtis, secundul vasului, cu care sporovăiesc amical în mod periodic, m-a informat că trebuie să ne fi apropiat de Capul Hatteras[9], din arhipelagul Bermudelor[10]. Coordonatele vasului, a spus el, erau 32°20' latitudine nordică și 64°50' longitudine vestică, astfel încât secundul avea toate motivele să creadă că vom putea zări Insula St. George înainte de lăsarea serii.

— Insulele Bermude! am exclamat eu. Dar cum se face că ne aflăm în apropierea Bermudelor? Aș fi crezut că un vas care navighează între Charleston și Liverpool trebuie să se îndrepte spre nord și să urmeze curentul golfului.

---

[9] Cap pe coasta estică a Americii de Nord.

[10] Arhipelag în Oceanul Atlantic la 1000 km de țărmurile SUA.

— Aveți dreptate, domnule, mi-a răspuns Curtis, aceasta este ruta obișnuită, dar ați observat și dumneavoastră că de această dată căpitanul a decis să nu o urmeze.

— Dar de ce oare? am insistat eu.

— Nu sunt eu în măsură să vă răspund, domnule. Căpitanul ne-a ordonat să ne îndreptăm către est și într-acolo mergem.

— Nu i-ați atras atenția asupra acestui fapt neobișnuit? l-am interogat tot eu.

Curtis a recunoscut că îi atrăsese atenția căpitanului asupra rutei neobișnuite, dar acesta îi replicase că este pe deplin conștient de hotărârea pe care o luase. Secundul nu a mai făcut vreo altă mențiune, dar încruntarea sprâncenelor, pe care încerca să o ascundă prin gestul instinctual al trecerii mâinii peste frunte, m-a făcut să cred că avea de gând să ia o atitudine mai decisă în această privință.

— Toate bune, domnule Curtis, am spus, reluând discuția, dar nu știu ce să cred despre această încercare a unei noi rute. Suntem în data de 7 octombrie și dacă vrem să ajungem în Europa înainte de venirea vremii rele, presupun că nu ar trebui să pierdem nici măcar o singură zi.

— Într-adevăr, domnule, într-adevăr, nu trebuie să pierdem nici măcar o singură zi.

Surprins de răspunsul secundului, am îndrăznit să adaug:

— Vă deranjează, domnule Curtis, dacă vă rog să îmi spuneți sincer ce credeți despre căpitanul Huntly?

Curtis a ezitat o clipă, iar apoi mi-a răspuns scurt:

— Este căpitanul meu, domnule.

Acest răspuns evaziv a pus, desigur, capăt oricărei încercări din partea mea de a-l interoga, dar m-a pus, în schimb, și mai mult pe gânduri.

Curtis nu greșise. În jurul orei trei, omul de la punctul de observație a anunțat cu voce puternică existența pământului în direcția în care bătea vântul și a descris, la nord-estul orizontului, ceva ce părea a fi caierul subțire al unui fum. La șase, am urcat pe punte cu domnul Letourneur și fiul acestuia, de unde am putut

distinge clar grupul inferior de insule ale Bermudelor, înconjurate de un formidabil lanț de valuri care se izbeau de stâncile acestora.

— Acolo, mi s-a adresat André Letourneur, în timp ce priveam către pământul îndepărtat, acolo se află minunatul arhipelag, cântat de poetul dumneavoastră, Moore. Chiar și exilatul Waller, cu mult timp în urmă, în 1643, a scris un panegiric entuziast despre insule și mi s-a spus că într-o anumită perioadă doamnele din Anglia nu ar fi conceput să poarte alte pălării decât cele confecționate din frunze de palmier din Bermude.

— Da, am replicat, Insulele Bermude erau foarte la modă în secolul al XVII-lea, deși mai târziu au căzut într-o uitare pe măsură.

— Dar dați-mi voie să vă spun, domnule André, a intervenit Curtis, care s-a alăturat ca de obicei grupului nostru, că deși poeții pot versifica și pot fi oricât de încântați de aceste insule, marinarii vă vor spune o cu totul altă poveste. Recifurile grupate în semicerc la două-trei mile de țărm fac din orice încercare de acostare o manevră foarte dificilă. Și încă un lucru pe care îl știu. Oricât de mult s-ar lăuda băștinașii cu clima lor deosebit de frumoasă, insulele sunt vizitate de unele dintre cele mai teribile uragane. Ele au parte de faza finală a furtunilor care devastează Antilele, iar faza ultimă a unei furtuni se aseamănă loviturii cozii unei balene: este cea mai puternică lovitură a acesteia. Nu cred că veți găsi vreun marinar care să țină prea mult seama de versurile poeților dumneavoastră, fie ei Moore sau Waller.

— Fără îndoială că aveți dreptate, domnule Curtis, a spus André, zâmbind, dar poeții sunt precum proverbele: poți găsi întotdeauna unul care să îl contrazică pe celălalt. Deși Waller și Moore au ales să aducă ode Bermudelor, se presupune că Shakespeare tocmai pe acestea le-a descris în cutremurătoarele scene care se găsesc în *Furtuna*.

Întreaga vecinătate a acestor insule este, dincolo de orice îndoială, extrem de periculoasă pentru marinari. Situate între Antile și Noua Scoție, Insulele Bermude au aparținut încă de la descoperirea lor englezilor, care le-au folosit îndeosebi ca garnizoană militară. Dar acest mic arhipelag, format din aproximativ o

sută cincizeci de insule și insulițe diferite, tinde să se lărgească, probabil, într-o măsură mai mare decât a fost deja anticipată. Sub valurile ce le înconjoară se află un număr infinit de madrepori, care, în liniște și fără încetare, își duc la bun sfârșit munca lor, iar în timp — acest ingredient esențial al operelor naturii —, cine ar putea fi sigur că ei nu vor construi, treptat, insulă după insulă, unindu-le și formând un alt continent?

Ar mai trebui să adaug că nici un alt pasager, în afara noastră, nu s-a deranjat să urce pe punte și să arunce o privire la acest grup straniu de insule. Este adevărat că domnișoara Herbey a încercat să ni se alăture, dar abia ce urcase la pupă, că glasul lânced al domnului Kear s-a făcut auzit rechemând-o pentru a-l ajuta la cine știe ce treabă neînsemnată.

VI

8–13 octombrie. Vântul bate puternic dinspre nord-est, iar *Cancelarul*, luptându-se împotriva mării înfuriate și navigând doar cu vela de la gabier[11] și cu pânza mare a trinchetului[12], pentru a se feri de recife, a fost obligat să se întoarcă împotriva valurilor. Grinzile și traversele scârțâiau din toate încheieturile încât până și pielea ți se încrețea. Sunt singurul pasager care nu am rămas în cabină și am preferat să stau pe punte, înfruntând ploaia biciuitoare și fină ca praful, care mi-a ajuns până la piele. Am fost purtați într-o astfel de derivă pentru cea mai mare parte a ultimelor două zile, „vântul puternic" s-a transformat treptat într-o furtună, velele mici au fost și ele strânse, iar acum, chiar în timp ce notez aceste rânduri, vântul bate cu o viteză de cincizeci sau șaizeci de mile pe oră. Deși *Cancelarul* este un vas foarte solid, deriva sa este considerabilă și am fost purtați mult prea departe în sud, încât doar putem ghici poziția noastră exactă, deoarece norii negri de pe cer ne împiedică să măsurăm altitudinea soarelui.

---

[11] Parte a catargului unei nave cuprinsă între coloană și arboret.

[12] Catargul de la prora unei nave cu pânze.

Pe întreaga durată a acestor zile, ceilalți pasageri de pe vas s-au aflat în totală necunoștință de cauză cu privire la ruta neobișnuită a vasului. Anglia se află la nord-est și cu toate acestea noi navigăm către sud-est, în timp ce Robert Curtis recunoaște că este el însuși uimit. Secundul nu poate înțelege de ce căpitanul, de când a izbucnit această furtună, venită dinspre nord-est, a ținut ca vasul să își continue călătoria către sud, în loc să-i schimbe direcția către nord-vest, astfel încât acesta să ajungă în ape mai liniștite.

Am fost azi singur cu Curtis pe puntea dinspre pupă și nu m-am putut abține să nu îl întreb:

— Curtis, căpitanul tău a înnebunit?

— Poate ar trebui să vă întreb mai degrabă pe *dumneavoastră*, domnule, ce credeți în această privință? a fost răspunsul său precaut.

— Ei bine, ca să fiu sincer, am spus, nu mai știu ce să cred, dar trebuie să mărturisesc că am observat uneori anumite priviri rătăcite în ochii săi și o expresie ciudată a feței sale, care nu îmi place deloc. Ați mai navigat sub comanda sa înainte?

— Nu, aceasta este prima noastră călătorie împreună. Noaptea trecută i-am atras din nou atenția asupra direcției pe care am luat-o, dar căpitanul mi-a spus doar că știe acest lucru și totul este în regulă.

— Ce crede locotenentul Walter și șeful dumneavoastră de echipaj despre toate acestea? am întrebat.

— Cred la fel ca și mine, a răspuns secundul.

— Și dacă, la comanda căpitanului, se va hotărî să mergem spre China?

— Vom respecta ordinele căpitanului.

— Dar, totuși, am exclamat, trebuie să existe o limită a respectării ordinelor sale. Dacă omul este chiar nebun, ce se va întâmpla atunci?

— Dacă se va dovedi într-atât de nebun, domnule Kazallon, încât să pună vasul într-un pericol real, voi ști ce să fac.

A trebuit să mă mulțumesc cu asigurările sale. Lucrurile, totuși, au luat o cu totul altă întorsătură decât cea la care mă așteptasem

în ziua îmbarcării mele pe *Cancelar*. Vremea s-a înrăutățit din ce în ce mai mult. Așa cum am mai spus, vasul naviga doar cu pânzele mici, cele mari fiind strânse, și fusese adus împotriva valurilor, astfel încât se lupta direct cu vântul, prora scufundându-se din când în când în mare, iar noi continuăm să fim târâți în derivă tot mai spre sud.

Cu greu se poate aproxima cât de înspre sud am ajuns în acest fel, deoarece, în noaptea de 11, intrasem cu mult în acea porțiune a Atlanticului cunoscută sub numele de Marea Sargaselor. Aceasta este o întindere vastă de apă, înconjurată de curentul cald al golfului și acoperită de un strat gros de alge, pe care spaniolii le-au numit *sargazo*[13]. Abundența acestor alge a îngreunat serios înaintarea corăbiilor lui Columb, în prima sa traversare a oceanului.

Fiecare răsărit de soare în apele Atlanticului scotea la lumină lucruri atât de deosebite, încât, la rugămințile mele, domnul Letourneur și fiul său s-au aventurat pe punte pentru a fi martorii acestui neobișnuit spectacol. Rafalele vâjâitoare ale vântului făceau să vibreze cablurile de metal asemenea corzilor unei harpe și dacă nu aveam grijă să ne ținem hainele strâns lipite de trup, ne puteau fi smulse în fâșii de pe noi. Priveliștea care ni se dezvăluia ochilor era inedită și stranie. Marea, acoperită de un covor gros, țesut din iarbă de mare, părea un câmp nesfârșit de vegetație, prin care *Cancelarul* își croia drum ca un plug. Purtate de vânt, unele fâșii de alge se prinseseră peste tot pe utilajele vasului și atârnau între catarge în ghirlande de verdeață, în timp ce altele, măsurând între două și trei sute de picioare în lungime, se încolăciseră chiar pe vârfurile catargelor, de unde fluturau asemenea unor pandantive fluide. De ore bune, *Cancelarul* se lupta cu această formidabilă acumulare de alge, catargele sale sunt încercuite de hidrofite[14], iar echipamentele sunt împodobite peste tot cu plante agățătoare, fantastice și asemănătoare unor cârcei de viță de vie crescuți sălbatic.

---

[13] În română: sargasă.

[14] Plantă adaptată la viața acvatică (ex. broscarița, nufărul etc.).

În timp ce vasul își croiește drumul său anevoios, sunt momente când nu îl pot compara decât cu un tufiș gigantic de verdeață care se deplasează misterios printr-o prerie nesfârșită.

VII

14 octombrie. Vaporul a ieșit din hățișul vegetal, iar vântul s-a potolit. Adie numai, iar noi navigăm cu două terțarole[15] în velele de la gabier.

Soarele a apărut astăzi și strălucește cu putere. Începe să se încălzească bine de tot. Vasul, conform măsurătorilor făcute în condiții normale, se află la 21°33' latitudine nord și 50°17' longitudine vest. Ca urmare, *Cancelar* a coborât cu mai bine de zece grade înspre sud, mergând numai către sud-est.

Mărturisesc că nu înțelegeam de ce Huntly urma cu încăpățânare direcția sud-est și am încercat să vorbesc cu el, de mai multe ori, despre acest lucru. În continuare, nu știu ce să cred despre el și mă întreb dacă are vreo idee despre ce face. Ce-i drept, îmi răspunde la întrebări ca orice om normal, făcându-mă să mă întreb dacă nu cumva este cuprins de un soi de nebunie sau de nepăsare, care se declanșează numai când e vorba de lucrurile legate de meseria lui. Am mai văzut asemenea cazuri de bolnavi, despre care i-am vorbit și lui Robert Curtis. Secundul mă ascultă de fiecare dată cu răceală și îmi răspunde la fel cum a făcut-o în trecut: că el nu are dreptul să-l înlocuiască pe căpitan, atâta vreme cât vaporul nu este în pericol din cauza unui act nebunesc — dovedit — al lui Huntly. Înlocuirea căpitanului unui vas este o măsură la limită, care îl responsabilizează pe secund.

M-am întors în cabină pe la opt seara. Timp de o oră am citit la lumina unei lămpi mobile și am meditat asupra celor citite. După aceea m-am culcat.

---

[15] Porțiune dintr-o velă care poate fi strânsă prin înfășurare pentru a reduce suprafața pânzei expusă vântului când acesta depășește o anumită forță.

M-am trezit câteva ore mai târziu din cauza unui zgomot neobișnuit. Aud zgomot de pași pe punte și strigăte puternice. Mi se pare că oamenii din echipaj aleargă în grabă mare. Care ar putea fi cauza unei astfel de agitații? Fără îndoială, e vorba de brasajul vergelor, provocat de virarea bruscă... Dar m-am înșelat! căci vaporul e înclinat la tribord[16] și n-a schimbat murele[17].

Mă gândesc să urc pe punte, dar peste câteva momente, zgomotul încetează. Îl aud pe căpitanul Huntly intrând în cabina sa, așezată sub dunetă, și mă ghemuiesc la loc în cușetă. Trebuie să fi fost o manevră specială, care a determinat tot acel du-te-vino. Mersul navei nu e tulburat, ceea ce înseamnă că vântul nu s-a întețit.

A doua zi, 14 octombrie, la ora 6 dimineața, urc pe dunetă și privesc cu atenție vaporul. La bord, nu pare să se fi schimbat nimic. Vaporul înaintează cu vântul la babord[18] și cu velele mari, cu velele de la gabier și cele mici desfăcute. Deși puțin aplecat, navighează sigur și briza răcoroasă îl poartă cu ușurință înainte.

Viteza cu care navigăm este mare, cam de unsprezece mile pe oră. La scurtă vreme, pe punte apar domnul Letourneur și fiul său. Îl ajut pe tânăr să urce pe dunetă[19]. Lui André îi place să inspire aerul proaspăt al dimineții, încărcat de miresmele oceanului.

Îi întreb dacă au fost treziți noaptea trecută de zgomotul de la bordul vasului.

— Nu am auzit nimic, răspunde André, în ceea ce mă privește, am dormit neîntors.

— Mă bucur dragul meu că ai dormit bine, spuse domnul Letourneur, căci eu am fost trezit de zgomotul de care vorbește domnul Kazallon. Mi s-a părut chiar că am auzit strigându-se: „Repede! la chepenguri!"

---

[16] Bordul drept al unei nave, privind de la pupă spre proră.

[17] Parâmă folosită pentru a trage spre partea din față a unei nave colțurile inferioare ale velelor pătrate.

[18] Partea stângă a unei nave după direcția înaintării.

[19] Parte mai înaltă din spatele unei nave (unde se află cabinele căpitanului și ale ofițerilor sau ale întregului echipaj).

— Îmi puteți spune ce oră era? întreb eu.

— Cred că era aproape trei dimineața, îmi răspunde domnul Letourneur.

— Cunoașteți cauza acelui zgomot?

— Nu, dar oricum nu poate să se fi întâmplat ceva grav, de vreme ce nici unul dintre noi n-a fost chemat pe punte.

Examinez chepengurile[20], aflate în fața și în spatele catargului principal, prin care se ajunge în cala vaporului. Acum sunt închise, cum e de așteptat dar, pentru prima dată în această călătorie, văd că sunt acoperite de prelate groase.

Se pare că s-au luat măsuri suplimentare pentru ca ele să fie bine închise. De ce oare au fost acoperite chepengurile? În mod sigur există un motiv, pe care nu îl ghicesc încă. Poate că mă va lămuri Robert Curtis. De aceea, trebuie să aștept ca secundul să facă de cart[21]. Până atunci prefer să păstrez tăcerea față de domnul Letourneur.

Ziua va fi frumoasă, căci soarele a răsărit în toată splendoarea lui și nu sunt semne că vremea se va schimba. Pe cer se zărește încă luna, căci ne aflăm cu trei zile înainte de ultimul pătrar, iar azi nu va apune mai devreme de 10,57 dimineața.

Potrivit calendarului meu, pe 24 octombrie e lună nouă, când, de pe toate țărmurile continentelor sau insulelor, se poate vedea mareea, cantități imense de apă revărsându-se pe maluri. Noi, pasagerii de pe *Cancelar*, nu vom vedea nimic din toate acestea.

Sunt singur pe dunetă. Domnul Letourneur și fiul său au coborât să-și bea ceaiul. Eu îl aștept pe secund.

La ora opt, Robert Curtis începe să-și facă rondul și preia comanda de la locotenentul Walter. Mă voi îndrepta către el ca să-i strâng mâna.

Înainte chiar de a mă saluta, Robert Curtis inspectează dintr-o singură privire întreaga punte a vasului. Nu este foarte mulțumit și la un moment dat mi se pare că se încruntă.

---

[20] Ușă sau capac orizontal, cu care se închide intrarea în magazia navei.

[21] Serviciu de patru ore, executat permanent, pe schimburi, la bordul unei nave, de membrii echipajului.

Apoi examinează cerul și starea velelor. Se apropie de locotenentul Walter:

— L-ai văzut pe căpitanul Huntly? îl întreabă.

— Nu l-am văzut încă, domnule.

— Ceva nou?

— Nu, nimic nou.

Câteva momente, Robert Curtis și Walter vorbesc cu voce scăzută pentru a nu fi auziți. La una din întrebări, Walter dă un răspuns negativ, clătinând din cap.

— Trimite-l la mine pe șeful echipajului, îi spuse secundul lui Walter, care se îndepărtează de el.

Șeful echipajului nu întârzie să apară. Imediat, Robert Curtis îi pune câteva întrebări, la care acesta răspunde cu voce joasă, dând din cap. După aceea, la ordinul secundului, șeful echipajului îi cheamă pe marinarii aflați în post și udă prelatele care acoperă chepengul mare.

Mă apropii de Robert Curtis și vorbim la început despre lucruri fără importanță. Văzând că secundul nu are de gând să-mi spună nimic despre ce se întâmplase noaptea trecută, îl întreb direct:

— Ce s-a întâmplat azi-noapte la bordul vaporului, domnule Curtis?

Înainte de a-mi răspunde, Robert Curtis mă privește lung câteva secunde.

— Am fost trezit de un zgomot neobișnuit pe care l-a auzit și domnul Letourneur, am continuat eu. Ce s-a întâmplat?

— Nimic, domnule Kazallon, îmi răspunde Robert Curtis. Din cauza unei schimbări greșite a direcției, cârmaciul a fost pe punctul de a da un nou curs vaporului și, prin urmare, a fost necesar să orientăm imediat vergile[22]. Iată cauza agitației de pe punte. Nu trebuie să vă faceți griji, căci eroarea a fost repede îndreptată și vaporul a revenit la ruta sa normală.

Observ imediat că Robert Curtis — de altfel o persoană onestă — îmi ascunde adevărul.

---

[22] Bară (de lemn sau de metal) așezată perpendicular pe catargul unei corăbii, folosită la susținerea velelor.

VIII

15–18 octombrie. Călătoria continuă la fel ca și până acum, vântul bate dinspre nord-est și, pentru cineva neprevenit, n-ar exista nici un semn clar că la bord s-ar petrece ceva neobișnuit.

Totuși, la bord, ceva se întâmplă! Mateloții, strânși mai mereu în grupuri, vorbesc între ei, iar când se apropie cineva, tac brusc. De multe ori am auzit cuvântul „chepeng", care i-a atras atenția și domnului Letourneur. Ce se află oare în cala vaporului, care să conțină atâtea măsuri de precauție? De ce chepengurile sunt ascunse de prelate? Ca și cum am avea parte de un echipaj răzvrătit și prizonier în spațiul dintre punți, pentru care n-am luat suficiente măsuri să-l ținem sub observație!

Pe 15 octombrie, plimbându-mă pe teuga de la proră, îl aud pe matelotul Owen când vorbește cu camarazii săi:

— Voi ceilalți, înțelegeți? Eu unul nu voi aștepta până în ultima clipă. Fiecare pentru el.

— Ce vei face, Owen? îl întreabă Jynxtrop, bucătarul.

— Ei bine, a răspuns matelotul, doar șalupele nu sunt făcute pentru marsuini!...

Cum discuția s-a oprit aici, n-am putut să aflu alte informații.

Să fie vorba de o conspirație împotriva superiorilor de pe navă? Oare Robert Curtis și-a dat seama că se pune la cale o revoltă? Există mereu motive să te temi de dispoziția schimbătoare a marinarilor, care nu pot fi conduși decât printr-o disciplină de fier.

S-au scurs trei zile, în timpul cărora nu s-a întâmplat nimic nou sau — cel puțin — așa mi s-a părut mie.

Începând de ieri, observ că secundul și căpitanul poartă discuții din ce în ce mai des. În ceea ce-l privește pe Robert Curtis, îi scapă tot mai multe gesturi de nerăbdare, fapt surprinzător pentru un om stăpân pe sine cum este secundul. În același timp, ca urmare a discuțiilor purtate cu Robert Curtis, căpitanul Huntly ține tot mai mult la ideile sale. Ca și cum asta n-ar fi nimic, Huntly este stăpânit de o surescitare nervoasă a cărei cauză îmi scapă. Eu, domnul Letourneur și André am remarcat că, în timpul mesei, Huntly

devine din ce în ce mai tăcut, iar Robert Curtis, din ce în ce mai neliniștit. Uneori se întâmplă ca secundul să înceapă o discuție, care aproape imediat lâncezește. Este de la sine înțeles că nici inginerul Falsten, nici domnul Kear nu sunt genul de persoane care să reînsuflețească o discuție. Ruby, nici atât. Nu e mai puțin adevărat că acești pasageri încep să se plângă, pe bună dreptate, de întârzierile călătoriei. Domnul Kear crede că forțele naturii sunt obligate să se supună trebuințelor sale și, de aceea, îl învinovățește pe Huntly de întârziere, tratându-l de sus. Începând cu 17 octombrie, puntea este udată de mai multe ori pe zi, din ordinul secundului. Udarea punții se face, în mod obișnuit, numai dimineața dar, se pare, există motive ca această operațiune să se facă mai des, de vreme ce temperatura a crescut cu câteva grade bune, o dată cu stabilirea cursului spre sud. Prelatele care acoperă chepengurile sunt mereu udate, astfel încât țesătura lor deasă, aceeași ca pânza din vele, nu mai permite nici măcar trecerea aerului. Vaporul este prevăzut cu pompe de apă, ceea ce ușurează spălarea punții cu apă din belșug. Cred sincer că nici o punte de pe orice goeletă[23] luxoasă nu este spălată mai des decât aceea a vasului nostru. Ar fi normal ca echipajul să se plângă de prea multă muncă și, totuși, nu o face.

În timpul nopții din 13 spre 14 octombrie, căldura din cabine și din careu mi s-a părut sufocantă. Deși oceanul a fost tulburat de talazuri puternice, am fost nevoit să deschid hubloul cabinei, aflat pe unul dintre pereții tribordului.

Ne aflăm, așadar, la tropice!

Dis-de-dimineață am urcat pe punte. Am fost profund uimit să constat că nu exista nici o legătură între vremea de afară și căldura din cabine. Dimineața este răcoroasă, iar soarele se vede cu mare greutate dincolo de orizont. Cu toate acestea, pe dunetă este foarte cald.

Încă de dimineață, mateloții sunt ocupați cu spălatul punții, iar pompele stropesc neîncetat cu apă, care se scurge fie prin canalele

[23] Navă cu pânze având două până la șase catarge.

de la tribord, fie prin cele de la babord, în funcție de înclinarea vaporului.

Marinarii aleargă cu picioarele goale prin apa limpede, care spumegă în mici valuri. Nu știu de ce, dar mă încearcă gândul să mă alătur mateloților. Mă descalț, îmi scot șosetele și iată-mă bălăcindu-mă în apa rece de pe punte.

Spre marea mea surpriză, constat că puntea vasului este caldă sub tălpile mele și nu-mi rețin strigătul de uimire.

Robert Curtis mă aude, se întoarce spre mine și îmi răspunde la întrebarea pe care nu apucasem să i-o pun:

— Ei bine, da! îmi spune. Avem foc la bord!

IX

19 octombrie. Iată că totul se explică, șușoteala mateloților, neliniștea lor, cuvintele lui Owen, spălarea punții de mai multe ori pe zi pentru a o menține umedă și, în sfârșit, căldura de nesuportat care se răspândește deja în sala ofițerilor. Ceilalți pasageri suferă de cald ca și mine și nu știu cauza acestei creșteri a temperaturii.

După ce mi-a făcut această mărturisire înspăimântătoare, Robert Curtis a rămas tăcut. Îmi așteaptă întrebările și trebuie să recunosc că în prima clipă am fost scuturat de un fior de teamă. Dintre toate nenorocirile care se pot produce pe un vas, cea mai cumplită ni se întâmpla nouă și nici un om, oricât de stăpân pe sine ar fi fost, n-ar fi ascultat teribila veste fără să tremure: Avem foc la bord.

În cele din urmă, îmi regăsesc sângele rece și prima mea întrebare pentru Robert Curtis este:

— Când a izbucnit incendiul?

— Acum șase zile.

— Șase zile! răspund eu fără să-mi reprim un strigăt. Cu alte cuvinte, începând din acea seară...

— Da, îmi răspunde Robert Curtis, în acea noapte în care pe puntea navei a fost agitație mare. Mateloții, aflați în tură, au văzut cum ieșea fumul printre scândurile chepengului mare. Eu și căpitanul am fost imediat anunțați. Nu exista nici o îndoială! Baloturile de bumbac luaseră foc în cală, iar noi nu puteam să ajungem până la focarul incendiului. Am făcut singurul lucru care se impunea într-o astfel de situație: am izolat chepengurile pentru a împiedica aerul să ajungă în cală. Speram că vom reuși astfel să înăbușim incendiul și chiar am crezut în primele zile că l-am dovedit. Dar, după trei zile, am observat că — din nefericire — focul nu a fost stins. Căldura pe care o simțeam sub tălpi creștea fără încetare și, dacă n-aș fi luat măsura de a uda în permanență puntea, focul ar fi cuprins deja întreaga cală. Acum e mai bine că dumneavoastră ați aflat aceste lucruri, adăugă Robert Curtis, iată de ce vi le-am dezvăluit.

Am ascultat în tăcere povestea secundului. Înțeleg gravitatea situației: avem un incendiu la bord, care crește în fiecare zi în intensitate și care, probabil, nu poate fi oprit de nici un om, oricât de puternic ar fi.

— Știți cum au luat foc baloturile? l-am întrebat pe Robert Curtis.

— Este foarte probabil ca ele să fi luat foc din cauza unei combustii[24] spontane a bumbacului, îmi răspunde secundul.

— Și acest fenomen se produce des?

— Nu chiar atât de des dar, uneori, se poate întâmpla ca bumbacul să nu fie bine uscat atunci când e adus în cală. Ca urmare, combustia se produce spontan, fiind favorizată de umiditatea din cală și de imposibilitatea aerisirii bumbacului pe tot parcursul transportării.

Pentru mine, este clar că incendiul de pe vaporul nostru nu are altă cauză.

— Acum nu mai contează așa de mult cauza, am răspuns eu. Ce e de făcut, domnule Curtis?

---

[24] Ardere.

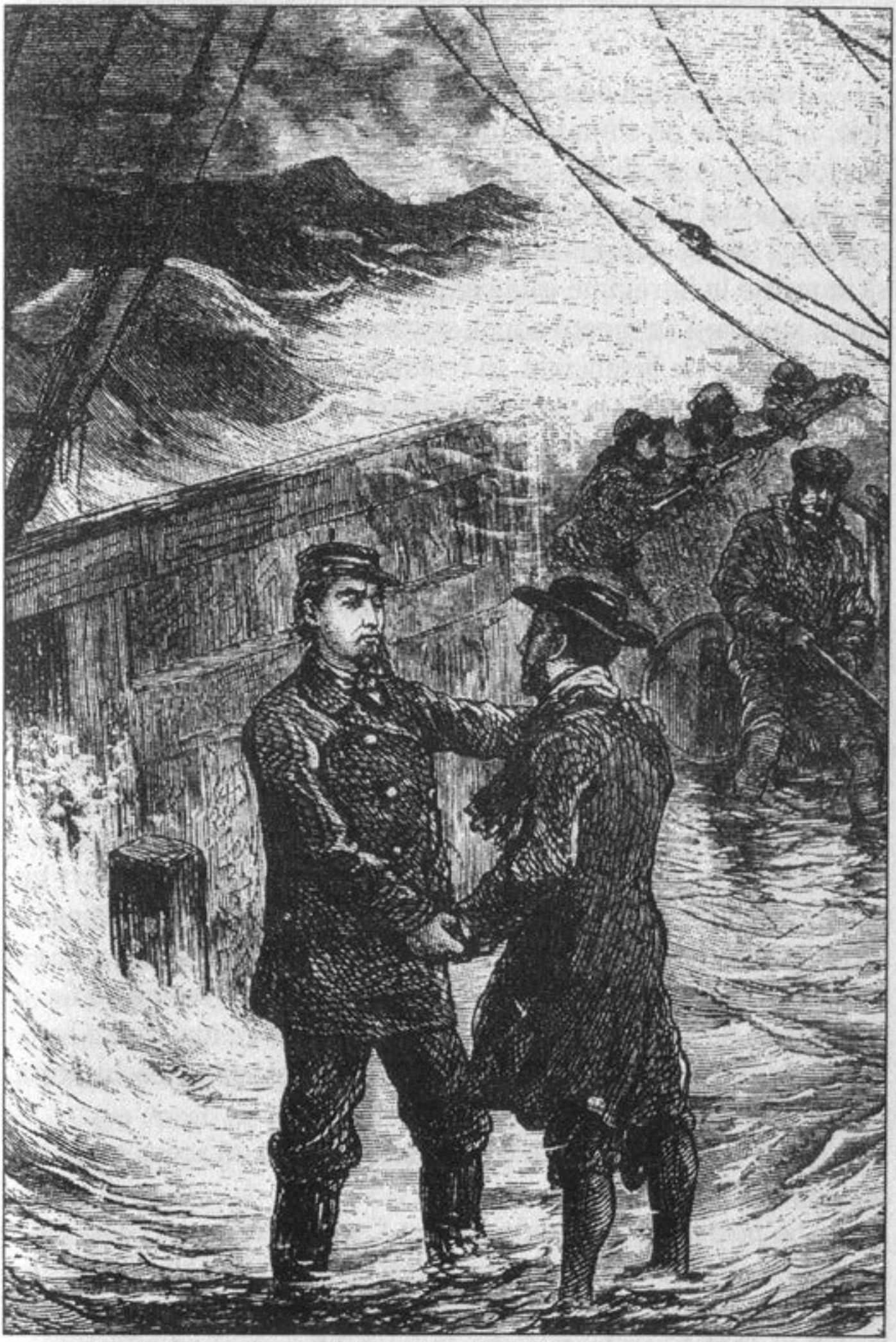

„Căldura pe care o simțeam sub tălpi creștea fără încetare și, dacă n-aș fi luat măsura de a uda în permanență puntea, focul ar fi cuprins deja întreaga cală."

— Nimic în afară de măsurile pe care — vă repet — le-am luat deja, în funcție de situația dată. M-am gândit chiar să înclin nava mai jos de linia de plutire pentru a lăsa apa să pătrundă în cală. Am fi scos apa mai târziu, cu ajutorul pompelor. După aceea, ne-am dat seama că focul a cuprins o mare parte a încărcăturii și ar fi trebuit să inundăm în întregime cala pentru a-l opri. În anumite locuri am găurit puntea și, în timpul nopții, se varsă apă prin aceste găuri, dar recunosc că este insuficient. În realitate, nu mai este decât un singur lucru de făcut — la care se apelează mereu în astfel de situații: să izolăm în întregime cala prin închiderea oricărei guri de aerisire, obligând focul să se stingă din lipsă de oxigen.

— Și incendiul ia proporții?

— Da, ceea ce arată că aerul pătrunde încă în cala navei, printr-o deschizătură pe care nu am descoperit-o, în ciuda căutărilor noastre.

— Sunt cunoscute exemple de vapoare care să fi rezistat în asemenea condiții, domnule Curtis?

— Fără îndoială, domnule Kazallon. Nu este un fapt rar ca vapoarele, încărcate cu bumbac, să ajungă la Liverpool sau Le Havre cu o parte din încărcătură arsă. Totuși, în acest caz, incendiul a putut fi stins sau, cel puțin, ținut în frâu, în timpul traversării oceanului. Am cunoscut mulți căpitani care au ajuns în port cu puntea arzând. Descărcarea a fost făcută rapid și partea neatinsă a încărcăturii a fost salvată în același timp cu vaporul. În ceea ce ne privește, noi suntem un caz diferit, iar eu îmi dau seama că focul — departe de a fi stăpânit— cuprinde din ce în ce mai multe baloturi de bumbac în fiecare zi. Sunt convins că există o deschizătură prin care intră aerul în cală și care ne-a scăpat.

— N-ar fi oare mai potrivit să ne întoarcem și să acostăm pe cel mai apropiat țărm?

— Se poate, îmi răspunde Robert Curtis. Oricum aceasta este problema pe care o vom discuta astăzi cu căpitanul. Nu numai eu, ci și locotenentul și șeful echipajului. Vă mărturisesc, domnule Kazallon, că deja am luat asupra mea modificarea rutei pe care am urmat-o până acum. Vaporul se află, în acest moment, cu vântul la pupă, îndreptându-se spre sud-vest, adică spre țărm.

— Ceilalți pasageri nu știu nimic despre pericolul care îi amenință? l-am întrebat pe secund.

— Nimic, de aceea vă rog să păstrați tăcerea în legătură cu ce ați aflat acum. Nu trebuie ca isteria femeilor sau a bărbaților mai slabi de înger să se adauge la necazurile pe care le avem. Echipajul a primit deja ordinul de a nu spune nimic.

Îi înțeleg motivele secundului și îi promit că voi păstra secretul.

X

20 și 21 octombrie. Iată în ce condiții vaporul nostru continuă să navigheze, având toate pânzele întinse atât cât vergele, catargele și cordajul îi permit. Uneori, catargele se încovoaie, gata să cedeze din cauza presiunii la care sunt supuse, dar Robert Curtis veghează. Stă numai la cârmă și nu-l pierde din ochi nici un moment pe cârmaci.

Vaporul face mici salturi peste valuri și se supune brizei pentru a atinge viteza maximă. Uneori, *Cancelar* pare să nu mai fie o navă sigură, în realitate, nu este așa, pentru că la cârmă se află secundul.

În timpul zilei de 20 octombrie, pasagerii au urcat cu toții pe dunetă. Au remarcat creșterea neobișnuită a temperaturii în cabine și în careu, dar nu sunt neliniștiți deloc, pentru că nu bănuiesc care ar fi cauza acestui fenomen. De altfel, încălțările nu le-au permis să simtă căldura degajată de scândurile punții. În ciuda faptului că apa curge pe punte în permanență, căldura crește neîncetat. Activitatea neîntreruptă a pompelor ar putea fi un motiv de uimire pentru pasageri și, totuși, cei care călătoresc cu mine, întinși pe șezlonguri, se lasă legănați de mișcarea vaporului, într-o profundă stare de mulțumire și liniște.

Domnul Letourneur este singurul care pare surprins, dându-și seama că echipajul este mânat de exces de zel în spălarea punții, lucru neobișnuit pentru o navă de comerț. Îmi spune ce crede despre acest fapt, iar eu îi răspund pe un ton indiferent. Îmi pare

rău că nu îi dezvălui adevărul, mai ales că francezul are o inteligență vie, dar i-am promis lui Robert Curtis că o să păstrez tăcerea, așa că tac.

Recunosc că, atunci când mă gândesc la consecințele catastrofei care stă să se producă, mi se face inima cât un purice. Suntem douăzeci și opt de persoane la bord, ceea ce înseamnă tot atâtea victime, pentru care vâlvătaia nu va lăsa nici măcar o singură scândură intactă.

Astăzi, secundul, locotenentul și șeful echipajului vor vorbi cu căpitanul, iar de rezultatul discuției depinde salvarea vaporului, a pasagerilor și a echipajului.

Robert Curtis mi-a dezvăluit hotărârea pe care a luat-o. Căpitanul Huntly este total depășit de situație și demoralizat — ceea ce era ușor de prevăzut. Nu mai are nici stăpânirea de sine, nici energia de a face față greutăților, ca urmare, lasă comanda navei în mâinile lui Robert Curtis, evident, fără ca acest lucru să fie făcut public. Incendiul pare departe de a fi stăpânit, iar în compartimentele echipajului aerul este irespirabil. Este evident că focul nu poate fi stins și că, mai devreme sau mai târziu, va izbucni cu violență.

În acest caz, ce trebuie făcut? Nu există decât o singură soluție: să ne îndreptăm către țărmul cel mai apropiat. Potrivit unor măsurători exacte, Antilele Mici[25] se află cel mai aproape de noi, iar nouă nu ne rămâne decât să sperăm că vom ajunge acolo cât mai curând, ajutați de vântul puternic de nord-est.

După ce s-a ajuns la această hotărâre, secundul nu a făcut decât să mențină ruta pe care o urmam deja de douăzeci și patru de ore. Pasagerii, fără punct de reper în imensitatea oceanului și puțin familiarizați cu indicațiile compasului[26], n-au sesizat schimbarea direcției vasului care, cu toate pânzele sus, se îndreaptă spre Insulele Antile, aflate încă la mai bine de șase sute de mile.

Atunci când domnul Letourneur l-a întrebat pe secund de ce vasul și-a schimbat cursul, Robert Curtis i-a răspuns că, neputând

---

[25] Insule din partea estică a arhipelagului Antilelor, care separă Oceanul Atlantic de Marea Caraibelor.

[26] Busolă (rar).

să avanseze pe direcția vântului, *Cancelar* o să găsească în vest curenții favorabili pentru a ajunge la destinație.

Este singura observație a vreunui pasager legată de modificarea direcției.

A doua zi, pe 21 octombrie, situația de la bord este la fel ca în ziua precedentă. În ochii pasagerilor, traversarea oceanului se desfășoară în condiții normale, și nimic nu s-a schimbat în rutina vieții de la bord.

Există cu siguranță și un lucru bun: deși focul a crescut în intensitate, nu apar semne evidente în afara calei. Toate deschizăturile către cală au fost astupate, așa că nici o urmă de fum nu trădează combustia din interiorul navei. Poate că focul nu va trece dincolo de cală și, în cele din urmă, se va stinge sau va mocni liniștit fără să se extindă la toată încărcătura, de vreme ce în interiorul calei nu mai intră pic de aer. Iată ce speră și Robert Curtis care, foarte precaut, a pus să se izoleze cu grijă orificiile pompelor ale căror furtunuri ajung până în fundul calei, putând fi căi de acces ale aerului.

Fie ca Domnul să ne vină în ajutor, căci noi nu putem face nimic prin forțele noastre!

Această zi s-ar fi încheiat fără nici un incident, dacă întâmplarea nu mi-ar fi dezvăluit câteva cuvinte care m-au convins că, deși situația noastră este foarte gravă, ea poate deveni de-a dreptul înspăimântătoare!

Iată, așadar, ce s-a întâmplat, pentru a se vedea dacă am sau nu dreptate.

Stăteam pe un șezlong, pe dunetă. În timpul acesta alți doi pasageri vorbeau cu voce scăzută, fără să bănuiască faptul că unele cuvinte ar putea să ajungă la urechile mele. Cei doi pasageri erau inginerul Falsten și Ruby, negustorul, pe care îi vedeai mereu stând de vorbă.

Atenția mi-a fost atrasă la început de unul sau două gesturi ale inginerului, care pare să-i reproșeze ceva lui Ruby într-un mod vehement. Nu pot să mă opresc să trag cu urechea și aud următorul dialog:

— Dar este absurd! repetă Falsten. Ceva mai imprudent nu există!

— Ei!?! răspunde Ruby cu indiferență, nu se va întâmpla nimic!

— Pot să se întâmple mari nenorociri! reia inginerul.

— Bine, răspunde negustorul, dar nu e prima oară când fac acest lucru!

— Înțelege că e suficient un mic șoc pentru a provoca o explozie!

— Damigeana este bine împachetată, domnule Falsten, și vă repet că nu există nimic de care să ne temem!

— De ce nu l-ați anunțat pe căpitan?

— Ei?!! pentru că n-ar fi vrut să-mi ia pe vas damigeana!

Când vântul s-a oprit pentru câteva clipe, n-am mai auzit nimic, dar bănuiesc că inginerul continuă să insiste, în timp ce Ruby se mărginește să ridice din umeri.

După ce briza a început să adie, alte cuvinte ajung până la mine.

— Da, da, spune Falsten, trebuie să-l anunțăm pe căpitan. Trebuie să aruncăm în apă damigeana. Nu am nici un chef să sar în aer!

Să sară în aer! La auzul acestor cuvinte, mă ridic din șezlong. Ce vrea să zică inginerul? La ce face aluzie? Mă îndoiesc că știe situația vaporului, a cărui cală este cuprinsă de flăcări.

Dar aceste cuvinte — înspăimântătoare în condițiile date — mă fac să tresalt. Și cuvântul — sau mai degrabă, cuvintele — „picrat de potasiu[27]" este repetat de câteva ori.

Într-o clipă, sunt lângă cei doi pasageri și, mânat de o forță irezistibilă, îl apuc de guler pe Ruby.

— Există picrat la bord?

— Da, îmi răspunde Falsten, o damigeană cu treizeci de livre de picrat de potasiu.

— Și unde e?

— În cală, cu baloturile de bumbac.

---

[27] Combinație chimică obținută pe baza acidului picric, folosită ca exploziv.

XI

21 octombrie, continuare. Nu pot să povestesc ce-am simțit când am auzit răspunsul lui Falsten. Nu este atât groază, cât mai degrabă resemnare, ceea ce mă stăpânește în aceste momente. Mi se pare că inconștiența lui Ruby întregește situația — și așa dramatică — a navei, dacă nu cumva o duce la „bun" sfârșit. Cu calm, o să-l caut pe Robert Curtis pe teugă[28].

Aflând că o damigeană plină cu picrat — mai bine zis cu treizeci de livre de picrat de potasiu, ceea ce ar arunca în aer un munte întreg — se află la bord, în cala vasului, chiar în mijlocul focului și că vaporul poate să explodeze în orice clipă, Robert Curtis nu-și încruntă sprâncenele, aproape cu greu dacă-și încrețește fruntea și își deschide ochii larg.

— Bine, îmi răspunde el. Să păstrăm tăcerea. Unde e acest Ruby?

— Pe dunetă.

— Veniți cu mine, domnule Kazallon.

Ne îndreptăm amândoi spre dunetă, unde inginerul și negustorul discută încă.

Robert Curtis se duce direct spre ei:

— Dumneavoastră ați făcut acest lucru? îl întreabă pe Ruby.

— Ei bine, da! eu l-am făcut! îi răspunde liniștit Ruby care crede că a comis cel mult o înșelătorie.

Pentru un moment, am impresia că Robert Curtis o să-l strivească pe nefericitul pasager, care nu reușește să înțeleagă gravitatea imprudenței sale. Dar secundul își stăpânește mânia și îl văd cum își strânge pumnii la spate pentru a nu se lăsa pradă tentației de a-l înhăța pe Ruby de gât.

Apoi, cu o voce liniștită, îi pune câteva întrebări lui Ruby. Acesta îi confirmă ceea ce eu îi spusesem deja: că printre bagajele și marfa lui, se află o damigeană cu treizeci de livre[29] de substanță

---

[28] Construcție situată deasupra punții superioare, în interiorul căreia sunt amenajate magazii sau, mai rar, locuințe pentru echipaj.

[29] Unitate de măsură pentru greutăți de aproximativ 0,500 kg.

explozivă. Ruby a acționat — în acest caz — cu acea imprudență care este caracteristică anglo-saxonilor și a introdus în cala navei un amestec exploziv cu aceeași naturalețe cu care un francez ar fi luat cu el o sticlă de vin. Nu a anunțat ce anume conținea damigeana tocmai pentru că știa perfect că nici un căpitan de vas nu i-ar fi luat-o la bord.

— Ei, asta-i bună, adaugă el dând din umeri, nu văd de ce să spânzurați un om pentru atâta lucru, dacă damigeana vă deranjează, aruncați-o în ocean! Marfa mea este asigurată!

La acest răspuns, eu nu reușesc să îmi controlez furia, pentru că nu am stăpânirea de sine a lui Robert Curtis și cedez primului impuls:

— Ticălosule! Nu știi că focul arde în cală?

Imediat ce pronunț aceste cuvinte, îmi pare rău de imprudența mea, dar este totuși prea târziu. Efectul pe care îl au cuvintele mele asupra lui Ruby este greu de descris. Nefericitul este cuprins de panică. Rămâne înțepenit, i se zbârlește părul de frică, ochii îi ies din orbite, gâfâie ca un bolnav de astm, nu poate să scoată nici un cuvânt și spaima pune stăpânire pe el, ajungând la paroxism. Brusc, începe să-și agite mâinile, privește puntea vaporului care poate sări în aer în orice moment, se repede jos de pe dunetă, urcă din nou, aleargă în toate părțile și gesticulează ca un nebun. În cele din urmă, reușește să vorbească, articulând aceste cuvinte înfiorătoare:

— Avem foc la bord! Avem foc la bord!

La auzul strigătelor lui Ruby, echipajul aleargă pe punte, crezând că incendiul a cuprins restul navei și că a venit momentul să se îndrepte spre bărcile de salvare. Domnul Kear, soția lui, domnișoara Herbey, domnul Letourneur, André, ajung și ei lângă Ruby. Robert Curtis încearcă să-l potolească pe Ruby, dar negustorul și-a pierdut mințile.

Dezordinea pare să pună stăpânire pe navă. Doamna Kear a leșinat pe punte. Domnul Kear nu are timp să se ocupe de ea și o lasă pe domnișoara Herbey să-i acorde îngrijirile necesare. Mateloții au apucat deja palanele[30] șalupei pentru a o lăsa la apă.

[30] Macara formată din mai mulți scripeți situați pe două sau mai multe axe, dintre care una fixă.

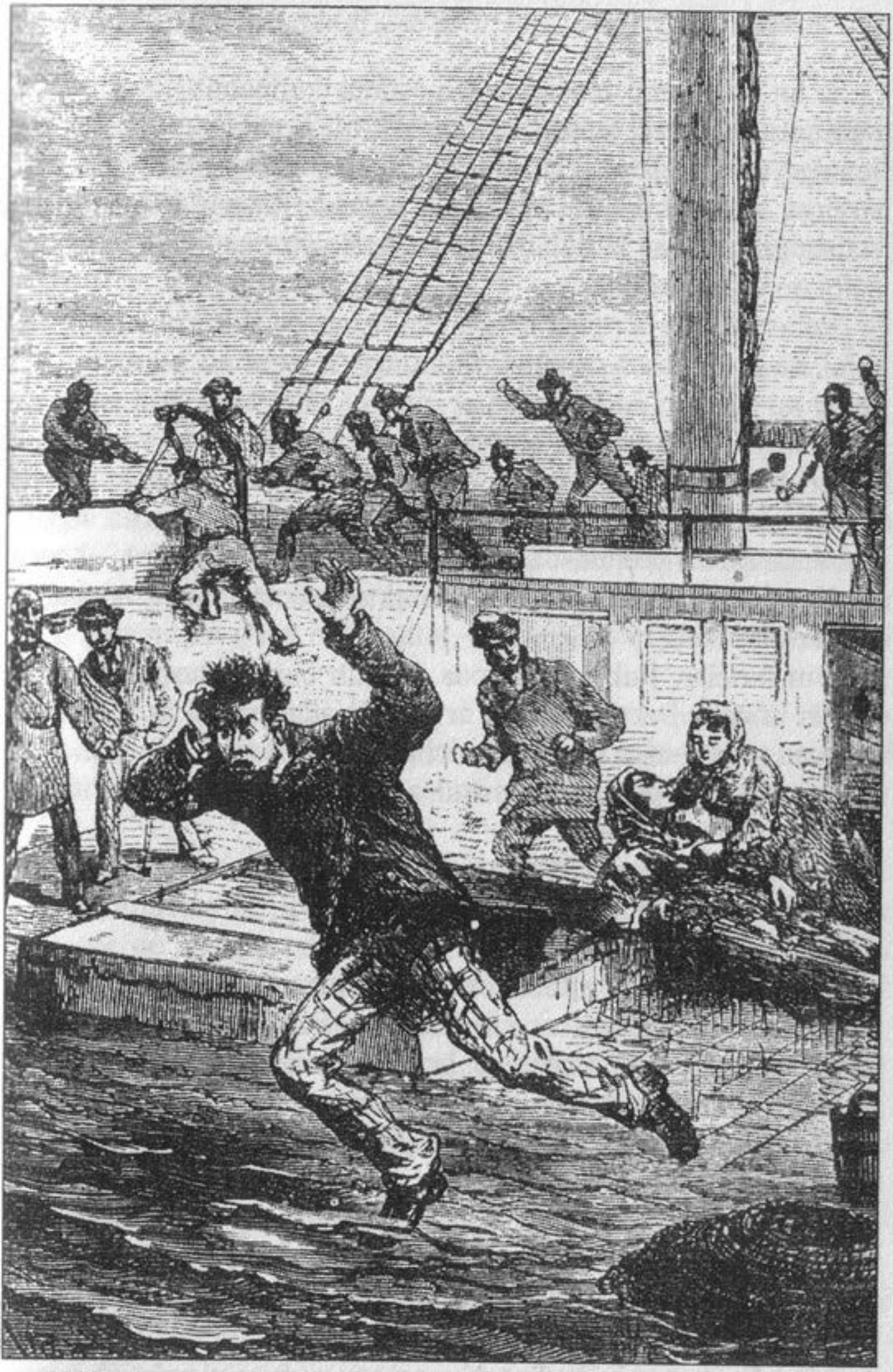

Nefericitul este cuprins de panică... Brusc, începe să-și agite mâinile, privește puntea vaporului care poate sări în aer în orice moment.

În tot acest timp, le aduc la cunoștință domnului Letourneur și lui André ceea ce ei nu știu: că baloturile de bumbac sunt în flăcări. Imediat, primul gând al tatălui se îndreaptă către André, pe care îl strânge în brațe pentru a-l feri de pericol. Tânărul își păstrează stăpânirea de sine și îl liniștește pe tatăl său repetându-i că pericolul nu este imediat.

Robert Curtis a reușit în cele din urmă, cu ajutorul locotenentului, să-și oprească oamenii. Îi anunță că focul nu s-a extins, că Ruby nu știe nici ce face, nici ce zice, că ei trebuie să-și păstreze sângele rece și numai atunci când va fi necesar vor părăsi vaporul...

Cei mai mulți mateloți se opresc imediat ce aud vocea secundului, pe care îl prețuiesc și îl respectă. Curtis obține de la ei ceea ce Huntly n-ar fi putut niciodată obține, așa că șalupa rămâne la locul ei.

Din fericire, Ruby nu a spus nici un cuvânt despre picratul închis în cală. Dacă echipajul ar fi știut adevărul și ar fi aflat că vaporul nu este nici mai mult, nici mai puțin decât un vulcan gata să erupă, și-ar fi pierdut cumpătul, ar fi fost greu de ținut în frâu și ar fi fugit cu orice preț.

Secundul, inginerul Falsten și cu mine suntem singurii care știm în ce fel situația de pe navă s-a complicat, iar secretul trebuie păstrat cu strictețe.

După ce ordinea a fost restabilită, Robert Curtis și cu mine mergem pe dunetă pentru a ne întâlni cu Falsten. Inginerul nu s-a mișcat de pe dunetă, ținându-și brațele încrucișate și gândindu-se la vreo problemă de mecanică, în timpul spaimei generale. Îl sfătuim să nu spună nimănui despre această nouă complicație, datorată imprudenței lui Ruby.

Falsten ne promite că va păstra secretul. În ceea ce-l privește pe căpitanul Huntly, care nu cunoaște încă situația dezastruoasă a navei, Robert Curtis mă anunță că-i va prezenta el noua complicație.

Mai înainte, el trebui să aibă grijă de Ruby, căci nefericitul este cuprins de o nebunie deplină. Nu mai știe ce face, aleargă pe punte și strigă mereu:

— În foc! În foc!

Robert Curtis le dă ordine mateloților să pună mâna pe Ruby — căruia trebuie să-i pună căluș — și să-l lege fedeleș. Apoi, este dus în cabina lui, de unde nu îl vor slăbi din ochi.

Teribilul cuvânt nu a fost încă rostit de față cu toată lumea!

XII

22 octombrie. Curtis l-a informat pe căpitan cu privire la toate cele întâmplate, deoarece continuă să îl recunoască în mod oficial drept superiorul său și refuză să îi mai ascundă situația noastră reală. Căpitanul Huntly a ascultat cu o liniște deplină comunicarea secundului și, trecându-și doar ușor mâna peste tâmplă, ca și cum ar fi alungat un gând neliniștitor, s-a reîntors în cabina lui fără să scoată un cuvânt.

Curtis, locotenentul Walter, Falsten și eu discutăm despre măsurile care trebuie luate pentru siguranța noastră și sunt uimit să văd cu cât de mult calm facem față situației delicate în care ne aflăm.

— Fără îndoială, spune Curtis, că trebuie să abandonăm orice speranță de a opri focul. Dogoarea dinspre pupă a devenit deja aproape de nesuportat, iar flăcările vor găsi probabil în curând o deschizătură către punte. Dacă marea va fi suficient de calmă pentru a folosi bărcile de salvare, toate bune. Vom părăsi, desigur, cât se poate de repede vasul. Dar dacă, dimpotrivă, vremea se va dovedi ostilă sau vântul va fi violent, va trebui să rămânem pe loc și să ne luptăm cu flăcările până în ultimul moment. Poate că, în cele din urmă, ne vom descurca mai bine în fața unui adversar deschis decât față de unul ascuns.

Falsten și cu mine am căzut de acord cu spusele lui Curtis, dar eu i-am atras atenția că nu a luat în calcul cele treizeci de livre de substanță explozivă aflată în cală.

— Nu, îmi răspunde grav, nu am uitat de aceasta, dar este o posibilitate la care nici nu îndrăznesc să mă gândesc. Nu pot risca

să cobor în cală și să recuperez substanța, lăsând aerul să pătrundă acolo, și cu toate acestea sunt sigur că poate exploda în orice moment. Nu, este o problemă în privința căreia nu pot face nimic și care rămâne în mâinile cuiva mai puternic decât mine.

Ne-am aplecat capetele resemnați, într-o liniște solemnă. În condițiile actuale de vreme, știam cu toții că părăsirea vasului era imposibilă.

După o pauză considerabilă, Falsten, calm, ca și cum ar fi descoperit cine știe ce adevăr universal, face următoarea observație:

— Dacă-mi dați voie să folosesc o formulare științifică, explozia nu este necesară, dar posibilă.

— Dar, spuneți-mi, domnule Falsten, intervin eu, este posibil ca picratul de potasiu să se aprindă în lipsa vreunui șoc?

— Desigur, răspunde inginerul. În condiții normale, picratul de potasiu, deși nu este mai inflamabil decât praful de pușcă obișnuit, se aprinde la fel de ușor ca și acesta.

Ne pregătim să urcăm pe punte și, în timp ce părăsim salonul în care purtasem discuția noastră, Curtis mă apucă de mână.

— O, domnule Kazallon, exclamă el, dacă ați ști câtă amărăciune și agonie se află în sufletul meu când văd că acest vas superb este sortit să fie înghițit de flăcări, iar eu nu pot face nimic pentru a-l salva!

— Sunteți chiar atât de disperat? întreb eu.

— Situația este clară: ne aflăm deasupra unui depozit de explozibil, iar fitilul acestuia a fost deja aprins. Cât de lung este acest fitil nu aș putea să spun.

Cu aceste cuvinte, Curtis mă lăsă singur.

Ceilalți pasageri, împreună cu echipajul, nu cunosc încă pericolul extrem la care suntem expuși, deși știu cu toții că ceva a luat foc în cală. Imediat ce acest lucru a fost anunțat, domnul Kear, nu mai înainte de a-i comunica lui Curtis sfaturile sale, potrivit cărora acesta ar fi trebuit să stingă imediat focul, și lăsându-l să înțeleagă că îl consideră responsabil de eventualele urmări ale incendiului, s-a retras în cabina lui, unde se află și acum, absorbit în întregime de împachetarea mult prea prețioaselor sale obiecte personale și

fără a arăta că îi pasă sau că se gândește la nefericita sa soție, a cărei condiție, în ciuda plângerilor sale ridicole, este demnă de milă. Domnișoara Herbey, cu toate acestea, este neobosită în atenția cu care își îndeplinește sarcinile zilnice, iar devotamentul și perseverența ei îi atrag toată admirația mea sinceră.

23 octombrie. În această dimineață, căpitanul Huntly l-a chemat pe Curtis în cabina sa și secundul tocmai mi-a adus la cunoștință ce s-a întâmplat între ei doi.

— Curtis, a început căpitanul, privirile sale rătăcite trădând mult prea evident o anume tulburare mentală, eu sunt marinar, nu-i așa?

— Fără îndoială, domnule căpitan, a admis prompt secundul.

— Nu știu cum se face, a continuat căpitanul, dar sunt total uimit: se pare că nu îmi pot aminti nimic. Nu trebuia să ajungem la Liverpool? Ah, da, desigur. Și nu am ținut vasul pe direcția nord-est de când am plecat?

— Nu, domnule, potrivit ordinelor dumneavoastră am navigat către sud-est și iată-ne ajunși la tropice.

— Și care este numele vasului?

— *Cancelarul*, domnule.

— Da, da, *Cancelarul*, într-adevăr. Ei bine, Curtis, eu nu mai pot să o întorc și să o duc în nord. Urăsc marea doar privind-o și mi se face rău. Prefer să nu îmi mai părăsesc cabina.

Curtis mi-a descris în continuare cum a încercat să-l convingă că în scurt timp, îngrijindu-se, și-ar putea reveni repede și ar fi din nou stăpân pe sine, însă căpitanul l-a întrerupt, spunându-i:

— Bine, bine, vom vedea treptat dacă se va întâmpla așa, dar acum trebuie să consideri cele ce îți voi spune drept un ordin. Începând din acest moment, trebuie să preiei imediat comanda navei și să acționezi ca și cum eu nu aș fi la bord. În situația de față, eu nu pot face nimic. Mintea mea este într-un vertij[31] continuu, nici nu îți dai seama cât de mult sufăr, și nefericitul om și-a dus, convulsiv, ambele mâini către tâmple.

---

[31] Amețeală.

— Am cântărit situația cu atenție pentru câteva momente, adăugă Curtis, și văzând că suferința sa era într-adevăr reală, am consimțit întru totul la ce îmi ceruse și m-am retras, promițându-i că ordinele sale vor fi respectate.

Ascultând aceste detalii, nu am putut să nu remarc ce întorsătură fericită luaseră lucrurile prin faptul că Huntly renunțase de bunăvoie la conducerea navei, căci deși s-ar putea să nu fie cu adevărat nebun, mintea sa se află cu siguranță într-o stare anormală.

— Îi succed într-un moment critic, spuse Curtis gânditor, dar mă voi strădui să-mi fac datoria.

La scurt timp, trimise după șeful de echipaj și îi ordonă să adune echipajul lângă catargul principal. Imediat ce oamenii se adunară, li se adresă cu calm, dar ferm:

— Trebuie să vă spun că, având în vedere situația periculoasă în care evenimentele ne-au adus și pentru alte motive pe care eu le cunosc, căpitanul Huntly a decis să-mi predea mie comanda vasului. Începând din acest moment, eu sunt căpitanul acestui vas.

Schimbarea căpitanului a avut loc astfel simplu și în liniște, iar noi avem satisfacția de a ști că în prezent *Cancelarul* se află sub comanda unui om conștient și energic, care nu se va da înapoi de la nimic pentru ceea ce va considera a fi binele nostru comun. Domnul Letourneur, André, Falsten și cu mine i-am făcut imediat cele mai bune urări, iar nouă ni se alăturară bucuroși locotenentul Walter și șeful de echipaj.

Vasul își păstrează încă direcția către sud-est, iar Curtis ordonă întinderea tuturor pânzelor pentru a ajunge cât mai repede cu putință la cea mai apropiată insulă a Antilelor Mici.

XIII

24 octombrie. În ultimele cinci zile, marea a fost deosebit de agitată și deși *Cancelarul* navighează cu vântul și valurile în favoarea sa, înaintarea sa este considerabil încetinită. De la bordul

acestui adevărat vas de foc nu mă pot stăpâni să nu contemplu cu priviri doritoare oceanul vast care ne înconjoară. Această rezervă uriașă de apă ar trebui să fie tot ceea ce avem nevoie.

— Oare nu am putea găuri puntea? l-am întrebat pe Curtis. De ce să nu lăsăm tonele de apă ale oceanului să intre în cală? Care ar fi neajunsul? Focul ar putea fi astfel înăbușit și ar putea fi mai ușor să pompăm apoi apa.

— V-am mai spus, domnule Kazallon, a replicat Curtis, în momentul în care vom permite aerului să pătrundă acolo, flăcările se vor năpusti până în vârful catargelor. Nu, trebuie să avem curaj și răbdare, trebuie să așteptăm. Nu putem să facem altceva, decât să închidem bine orice deschizătură.

Focul a început să înainteze chiar mai rapid decât ne așteptasem până atunci. Dogoarea acestuia i-a mânat treptat aproape pe toți pasagerii pe punte, doar cele două cabine de la pupă, luminate, așa cum am mai spus, de hublouri, fiind singurele de sub punte locuibile. Dintre acestea, doamna Kear ocupa una, în timp ce Curtis i-o rezervase pe cea de-a doua lui Robin, un nebun aflat în permanent delir, care necesita o supraveghere strictă. Coborâsem uneori să-l vizitez, dar îl găseam în mod invariabil într-o stare de abjecție totală, scoțând țipete înfiorătoare, ca și cum ar fi fost posedat de gândul că tocmai era pârjolit, în chinuri, de un foc mistuitor.

O dată sau de două ori, am trecut și pe la căpitan. Era întotdeauna calm și vorbea destul de coerent despre orice subiect, cu excepția propriei sale profesii, despre care flecărea în termenii celor mai banale sofisme. Suferea foarte mult, dar a respins de fiecare dată ajutorul meu și refuza cu încăpățânare să își părăsească cabina.

Astăzi, un fum acru și care îți provoca amețeli și-a făcut loc printre pereții care delimitau cabinele echipajului. Imediat, Curtis a ordonat ca pereții să fie înveliți în prelate impregnate cu gudron[32], dar fumul a trecut chiar și prin acestea, umplând întreaga provă[33] cu caiere de fum sufocant. Dacă ascultam cu atenție,

[32] Lichid vâscos de culoare închisă, care dă rezistență velelor; catran.

[33] Partea din față a navei; proră.

puteam auzi de asemenea un sunet de bubuitură surdă, dar, ca de obicei, nu ne puteam da seama pe unde ar fi putut intra aerul care ațâța în mod evident flăcările. Fără îndoială că nu mai era decât o chestiune de zile sau chiar de ore ca să ne pregătim pentru dezastrul final. Marea era încă deosebit de agitată, iar părăsirea vasului cu bărcile de salvare era imposibilă. Din fericire, așa cum am precizat, catargul principal și cel de la pupă erau din oțel, altfel căldura de la baza acestora le-ar fi doborât de mult timp, iar siguranța noastră ar fi fost în bună măsură periclitată. Însă, astfel, navigând cu toate pânzele sus, direct spre nord-est, *Cancelarul* continua să înainteze fără a-și micșora viteza.

Se împlinesc deja două săptămâni de când a fost descoperit focul, iar vasul reușește din ce în ce mai greu să înainteze fără dificultăți. Chiar și cu încălțăminte foarte groasă, orice încercare de a merge pe punte până la cabinele echipajului a devenit în scurt timp imposibilă, iar pupa, datorită faptului că ușa care duce la aceasta se află relativ deasupra nivelului calei, a rămas în prezent singurul loc unde se poate sta. Apa a început să nu mai aibă efect asupra bârnelor arse și afumate, rășina a început să se scurgă din nodurile lemnului, îmbinările acestuia desfăcându-se, iar gudronul, topit de căldură, urma mișcările vasului și desena forme fantastice pe puntea acestuia.

În cele din urmă, pentru a ne lăsa și mai uimiți, vântul s-a schimbat brusc, începând să bată dinspre sud-vest și transformându-se într-o furtună în toată regula. Fără a sta pe gânduri, Curtis a făcut tot ce i-a stat în puteri pentru a aduce vasul pe direcția bună, dar efortul său s-a dovedit fără folos. *Cancelarul* nu putea fi manevrat în aceste condiții, așa că nu rămânea altceva de făcut decât să fie lăsat în voia vântului, depărtându-se din ce în ce mai mult de pământul la care tânjim atât de mult cu toții.

Astăzi, 29 octombrie, furtuna pare a-și fi atins apogeul, valurile, care par a fi de înălțimea unor munți, măturând violent puntea în cascade de apă. O barcă de salvare nu ar fi putut rezista nici pentru câteva clipe în astfel de ape.

Situația în care ne aflăm este înfricoșătoare. Toți așteptăm în liniște, câțiva în zona cabinelor echipajului, iar cei mai mulți dintre

noi la pupă. În privința picratului, pentru moment am și uitat de existența acestuia. Aproape că ni se pare că explozia sa ar veni mai degrabă ca o ușurare, pentru că nici o catastrofă, oricât de groaznică, nu ar putea depăși tortura suspansului.

În timp ce noi ne mulțumim să avem de partea noastră doar șansa, Curtis recuperează din magazia vasului atâtea provizii câte îi dă voie căldura din compartiment. O mulțime de conserve cu carne sărată, pesmeți, un butoiaș de coniac, câteva butoaie cu apă, împreună cu niște frânghii și învelitori, un compas și alte instrumente de navigație stau acum aranjate într-un balot compact, gata de a fi mutat cât mai repede pe bărcile de salvare, oricând vom fi obligați să părăsim vasul.

În jurul orei opt seara, s-a putut distinge un zgomot chiar mai puternic decât urletul furtunii. Bârnele de lemn ale punții au fost date la o parte și nori negri de fum și funingine au țâșnit ca printr-o valvă de presiune. O consternare totală ne-a cuprins pe toți: trebuie să părăsim vulcanul care este gata să explodeze sub picioarele noastre. Echipajul aleargă spre Curtis pentru a primi ordine. Acesta ezită, se uită mai întâi la valurile uriașe și amenințătoare, apoi își îndreaptă atenția către bărcile de salvare. Barca cea mai mare este suspendată în mijlocul punții, dar este imposibil de ajuns la ea acum. Cu toate acestea, la iolă[34], care este legată la tribord, și la balenieră[35], care este suspendată la pupă, se poate ajunge ușor. Marinarii se reped nebunește către iolă.

— Opriți-vă, opriți-vă! le strigă Curtis. Vreți să vă pierdeți și ultima șansă de a fi salvați? Vreți să lansați o barcă la apă pe o astfel de vreme?

Câțiva dintre marinari, în frunte cu Owen, nu au dat nici o atenție spuselor secundului. Repezindu-se în urma acestora și apucând în fugă un cuțit de abordare, Curtis s-a așezat în fața lor:

— Atingeți mânerul macaralei, numai atingeți-l unul dintre voi și îi voi crăpa capul!

---

[34] Ambarcațiune îngustă și ușoară.

[35] Ambarcațiune ușoară și rapidă, care servește la transportul persoanelor de pe navele mari la țărm.

Impresionați de atitudinea secundului, marinarii se retrag, unii cățărându-se pe funiile catargelor, iar alții urcând chiar până în vârfurile acestora din urmă.

La ora unsprezece, o serie de bubuituri puternice se fac auzite, produse de căderea panourilor care compartimentau cala. Nori de fum s-au ridicat dinspre partea din față a acesteia, urmați de o limbă uriașă de flăcări care au încercuit catargul de la pupă. Focul se întinde acum până la cabina doamnei Kear, care, scoțând țipete sălbatice, este adusă pe punte de domnișoara Herbey. Peste încă un moment își face apariția și Silas Huntly, cu fața înnegrită de fum. Îl salută pe Curtis în timp ce trece și apoi începe cu foarte mult calm să escaladeze frânghiile de la pupă, instalându-se chiar în vârful catargului de aici.

Vederea lui Huntly îmi aduce aminte de captivul rămas încă sub punte, iar primul meu impuls este să mă reped pe scări și să fac tot ce-mi stă în putință pentru a-l elibera. Dar maniacul evadase deja din închisoarea lui și, cu părul pârlit și hainele deja aprinse, se repezise pe punte. A traversat puntea asemenea unei salamandre, fără a-și vătăma în vreun fel picioarele, și s-a strecurat prin fumul înecăcios fără a se sufoca. Nici măcar un sunet nu i-a scăpat printre buze.

Încă un zgomot înspăimântător și barca cea mare este făcută bucăți. Puntea de mijloc a explodat, aruncând în aer gudronul care o acoperea, iar un șuvoi de foc, eliberat în sfârșit din chingile care îl țineau prizonier, s-a ridicat până la jumătatea catargelor.

— Picratul! Picratul! urla nebunul. Vom exploda cu toții! Picratul ne va arunca în aer pe toți!

Și imediat, dintr-o singură mișcare, mai înainte de a ne putea apropia de el, s-a azvârlit, prin gaura formată de flăcări, în furnalul înfricoșător de dedesubt.

XIV

29 octombrie, noaptea. Situația, pe măsură ce se apropia noaptea, era tot mai înfiorătoare. Deși înfruntasem cu toții disperarea acesteia, nu era nimeni dintre noi într-atât de paralizat de frică încât să nu își dea seama de grozăvia a tot ce se întâmplase.

Săracul Ruby este într-adevăr dus de pe această lume, dar ultimele sale cuvinte au avut consecințe serioase în aceasta. Marinarii au auzit strigătul său „Picratul, picratul!" și, dându-și seama pentru prima dată de adevărata gravitate a situației în care se aflau, au încercat să scape de pe vas cu orice preț. Mânați de frică, fie nu puteau, fie nu vroiau să vadă că nici o barcă nu ar fi putut înfrunta enormele valuri care se învălmășeau de jur împrejur și, prin urmare, s-au năpustit înspăimântați spre iolă. Curtis, și de data aceasta, a avut o încercare curajoasă de a-i opri, dar fără succes acum. Owen îi zorea, cabestanul era deja desfăcut, iar barca se legăna pe lângă vas. Pentru un moment a rămas suspendată pe la jumătatea *Cancelarului*, iar apoi, cu un ultim efort al marinarilor, a fost coborâtă în apele oceanului. Dar numai ce a atins apa, a fost prinsă de un val imens care, lovind-o violent, a izbit-o în bucăți de carena[36] *Cancelarului.*

Marinarii au rămas îngroziți, erau uluiți. Barca cea mare și iola dispăruseră amândouă și nu mai rămăsesem decât cu mica balenieră. Nimeni nu scotea un cuvânt și nu se auzea decât fluieratul răgușit al vântului și vuietul tânguitor al flăcărilor. Din mijlocul vasului, găurit asemenea unui furnal, o coloană de nori negri de funingine urca spre cer. Toți pasagerii și câțiva membri ai echipajului se refugiaseră pe puntea de la pupă. Doamna Kear zăcea inconștientă pe unul din cotețele găinilor, în timp ce domnișoara Herbey veghea liniștită lângă aceasta, iar domnul Letourneur își ținea strâns fiul la piept. L-am văzut pe Falsten consultându-și calm ceasul și notându-și ora în carnețelul său, numai că eu eram departe de a împărtăși stăpânirea de sine a acestuia, fiind cuprins de o agitație nervoasă pe care nu o puteam depăși.

---

[36] Partea extreioară a corpului unei nave, care se găsește sub linia de plutire.

Din câte știam, locotenentul Walter, șeful echipajului, și restul marinarilor care nu erau cu noi se aflau în siguranță la provă, dar era imposibil să îți dai seama cum o duc, deoarece coloana de foc intervenea ca o cortină și tăia orice posibilitate de comunicare între provă și pupă.

— Totul s-a sfârșit acum, Curtis, am spus eu, rupând liniștea sinistră care se instalase.

— Nu, domnule, nu încă, mi-a răspuns secundul. Acum că puntea este deschisă, ne vom pune pe treabă și vom turna apă din toate puterile peste acest cuptor și poate că vom reuși să îl stingem chiar și în această situație.

— Dar cum veți putea acționa pompele în timp ce puntea arde? Și cum vei putea ajunge la oamenii tăi de dincolo de perdeaua aceasta de flăcări?

Curtis nu a oferit nici un răspuns la întrebările mele repezite și, văzând că nu mai are nimic de spus, i-am repetat că totul a luat sfârșit.

După o pauză, Curtis mi-a răspuns totuși:

— Atâta timp cât măcar o scândură din acest vas va rămâne întreagă, nu voi renunța să sper.

Flăcările au izbucnit însă din nou cu o furie întețită, marea dimprejur a fost luminată de o incandescență purpurie, iar norii de pe cer au strălucit cu sclipiri nefirești. Jeturi lungi de foc au săgetat printre chepenguri, iar noi am fost forțați să ne refugiem pe ultimele balustrade de la pupă. Doamna Kear a fost așezată în baleniera agățată la pupă, domnișoara Herbey insistând până în ultimul moment să îi rămână alături.

Nici o pană nu ar putea descrie fidel grozăviile aceste nopți înfricoșătoare. Cu catargele goale, *Cancelarul* era târât, ca o corabie de foc gigantică, cu o viteză terifiantă de-a lungul oceanului. Viteza acestuia, dacă mă pot exprima astfel, făcea cauză comună cu uraganul care ațâța focul care devora vasul. În scurt timp, nu ne putea rămâne de făcut altceva decât să ne aruncăm în mare sau să pierim în flăcări.

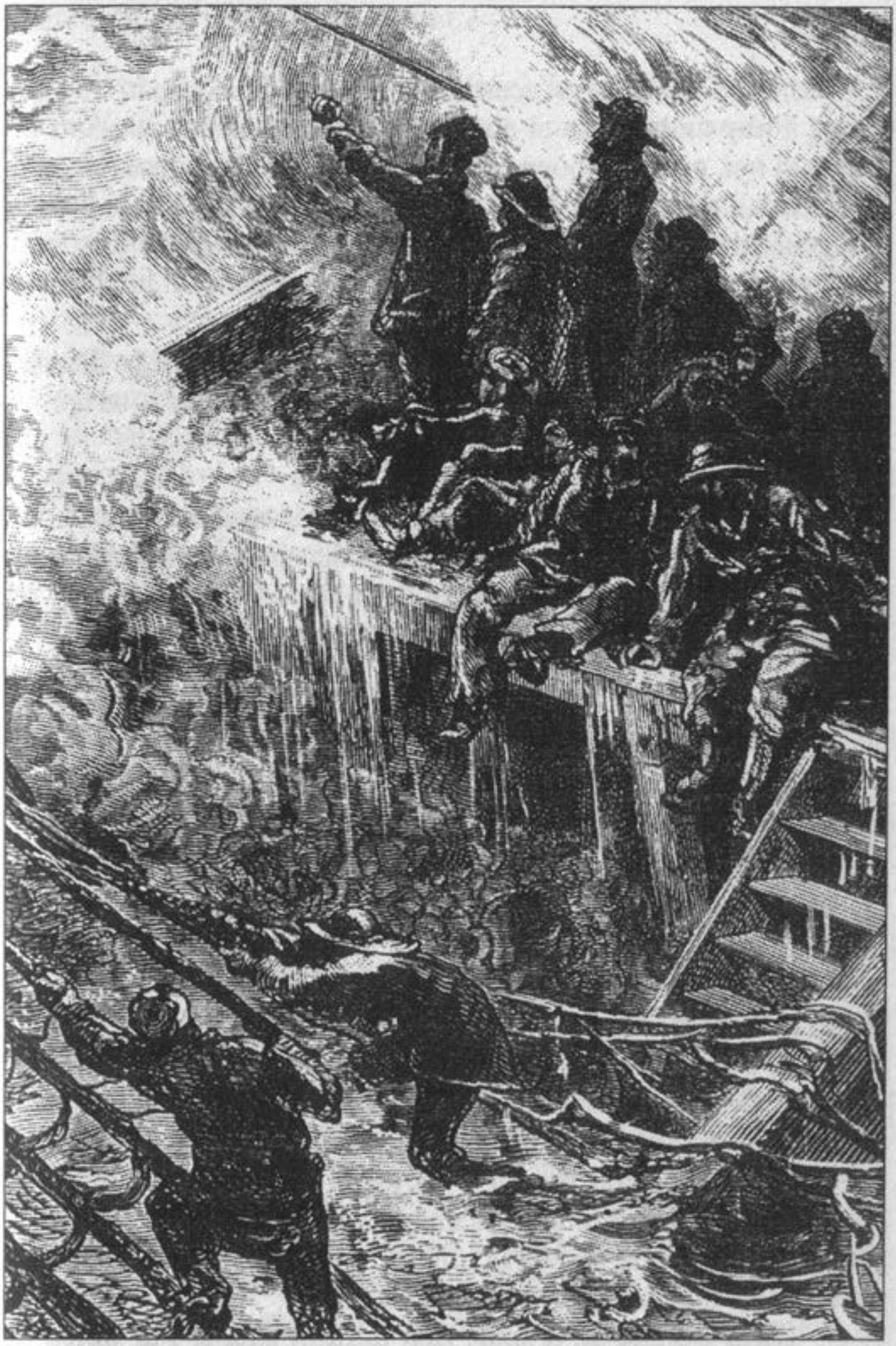

Din mijlocul vasului, găurit asemenea unui furnal, o coloană de nori negri de funingine urca spre cer. Toți pasagerii și câțiva membri ai echipajului se refugiaseră pe puntea de la pupă.

Dar unde se afla în tot acest timp picratul? Poate că, în cele din urmă, Ruby ne înșelase și nu se afla nici un vulcan, așa cum ne temeam noi, gata să izbucnească de sub picioarele noastre.

La ora unsprezece și jumătate, când furtuna părea să-și fi atins apogeul, un vuiet ciudat s-a făcut auzit chiar mai puternic decât dezlănțuirea forțelor naturii. Marinarii l-au recunoscut imediat.

— Talazuri[37] la tribord! s-a auzit un strigăt.

Curtis se cațără pe frânghii, aruncă o privire rapidă în direcția talazurilor înspumate și, întorcându-se către cârmaci, strigă cu toată puterea sa:

— Cârma la tribord!

Dar este prea târziu. Prins de un val uriaș, vasul este izbit de un șoc puternic, ridicându-se oblic pe partea din spate și apoi lovindu-se de câteva ori de pământ. Catargul de la pupă se desprinde de pe punte și cade în mare, iar *Cancelarul* rămâne nemișcat.

XV

29 octombrie, noaptea, continuare. Nu este încă miezul nopții. De jur împrejur, bezna nopții este atât de adâncă încât nu putem observa nimic. Este posibil, oare, să fi eșuat pe coasta Americii?

Imediat ce vasul a rămas nemișcat, dinspre provă s-a auzit un zăngănit de lanțuri.

— Foarte bine, a spus Curtis. Walter și șeful de echipaj au aruncat ambele ancore la apă. Să sperăm că vor rezista.

Apoi, agățându-se de frânghii, s-a cățărat, atât cât i-au permis flăcările, de-a lungul balustradei de la tribord, înspre care se înclinase vasul. S-a urcat până la suporturile de prindere a velelor și, menținându-și poziția pentru o perioadă considerabilă, în ciuda mării agitate, a ascultat concentrat un zgomot specific ce îi atrăsese mai înainte atenția în mijlocul furtunii. După aproximativ un sfert de oră s-a reîntors la pupă.

— Slavă Domnului! a spus. Apa intră în cală și s-ar putea să reușească să stingă focul.

---

[37] Val mare stârnit de furtuni.

— Într-adevăr, dar apoi ce vom face? am întrebat la rândul meu.

— Vom vedea pe măsură ce trece timpul. Deocamdată nu ne putem gândi decât la prezent.

Îmi și imaginam deja cum violența flăcărilor a fost într-o oarecare măsură domolită, iar cele două elemente, focul și apa, se luptau îndârjit. Un perete al vasului trebuie să se fi găurit, cu siguranță, iar valurile puteau pătrunde libere în interior. Dar atunci când apa va fi stăpânit focul, cum vom stăpâni noi furia apei? În mod normal, ar trebui să folosim pompele, dar acestea nu ne sunt la îndemână, aflându-se chiar în locul încleștării amintite.

Timp de trei ore foarte lungi, am așteptat cu înfrigurare, am așteptat și am vegheat la tot ce se întâmpla. Nu puteam spune însă unde ne aflam. Doar un singur lucru era sigur: începuse refluxul, iar violența valurilor scăzuse. Probabil, odată stins focul, vom putea spera că fluxul ne va pune apoi pe linia de plutire.

În jurul orelor patru și jumătate dimineața, cortina de foc și fum, care făcea imposibilă comunicarea între extremitățile vasului, a scăzut în densitate și astfel i-am putut distinge parțial pe marinarii echipajului care se refugiaseră la provă. La scurt timp, deși încă nu se putea păși pe punte, locotenentul și șeful de echipaj au reușit să se cațere pe marginea bordului și, de-a lungul balustradei, au ajuns la pupă pentru a i se alătura lui Curtis.

Aici, au ținut o consfătuire, la care mi s-a permis și mie să iau parte. Cu toții au fost de părere că nu se poate face nimic până când zorii zilei nu ne vor dezvălui unde anume ne aflăm. Dacă vom descoperi că ne aflăm în apropierea țărmului și dacă vremea ne va permite, vom încerca să acostăm, fie în barcă, fie pe o plută. Dacă, dimpotrivă, nu vom vedea pământ în apropiere și *Cancelarul* se va dovedi că a eșuat pe vreun recif izolat, nu vom putea face altceva decât să îl punem pe linia de plutire și să îl aducem într-o stare în care să poată ajunge la cel mai apropiat țărm. Curtis ne-a spus că de foarte mult timp nu mai putuse măsura altitudinea soarelui, dar nu se îndoia de faptul că vântul dinspre nord-vest ne purtase în derivă mult către sud. Cum nu știa de existența vreunui recif în această parte a Atlanticului, secundul credea că este posibil să fi fost târâți până pe coasta vreunei regiuni din America de Sud.

Personal, i-am amintit lui Curtis că așteptam din moment în moment o explozie și i-am sugerat că ar fi înțelept să abandonăm vasul și să ne refugiem pe recif. Nu a vrut însă să audă de așa ceva, răspunzând că, probabil, reciful va fi inundat de apele fluxului și a ținut să procedăm conform soluției inițiale și să nu întreprindem nimic până în zori.

I-am informat imediat și pe ceilalți pasageri cu privire la decizia căpitanului. Nimeni dintre ei nu părea să își dea seama de noul pericol care îl pândea pe *Cancelar*, cel de a fi aruncat pe un recif necunoscut, la sute de mile depărtare de țărm. Toți sunt în acest moment stăpâniți de o singură idee, aceea că focul poate fi stins, iar explozia evitată.

În mod evident, speranțele lor păreau a se fi împlinit într-o mare măsură. Furioasele flăcări care ieșeau prin chepenguri lăsaseră deja locul unui fum negru și dens și, deși din când în când fâșii de foc amenințătoare străbăteau coloanele sumbre de fum, acestea piereau la scurt timp. Valurile au reușit ceea ce pompele și gălețile nu ar fi putut face vreodată, prin afluxul lor neîncetat au înăbușit treptat focul care se întinsese progresiv la întreaga încărcătură, alcătuită din o mie șapte sute de baloturi de bumbac.

XVI

30 octombrie. Se crapă de ziuă și o pâclă deasă împiedică privirea să cuprindă orizontul. Țărmul nu se vede, dar acest fapt nu ne împiedică să scrutăm oceanul la vest și la sud.

În acest moment, marea s-a retras și nu atinge un nivel mai mare de șase picioare în jurul vaporului, care în cală — atunci când e încărcată — are cincisprezece picioare. Câteva vârfuri de stâncă răsar din apă ici și colo și ne dăm seama după culoare că reciful pe care am eșuat este format din roci bazaltice[38]. Mă întreb cum a putut nava noastră să ajungă atât de departe pe recif?

[38] De bazalt (rocă vulcanică de culoare închisă).

Singura explicație este că un val uriaș a ridicat-o pe recif, fapt verificat de ceea ce am simțit cu puțin timp înainte de eșuare. Acum, după ce am examinat modul în care sunt rânduite stâncile în jurul vasului, sunt tare curios cum vom putea să-l scoatem de aici. Vaporul este înclinat dinspre pupă spre provă, ceea ce face mersul pe punte mai degrabă caraghios. În plus, pe măsură ce nivelul oceanului scade, vaporul este din ce în ce mai înclinat la babord. Robert Curtis s-a temut pentru câteva clipe ca nava să nu se scufunde în timpul refluxului, numai că unghiul de înclinare nu s-a mai modificat, ca urmare, s-au risipit și temerile noastre.

La ora șase dimineața, nava este zguduită de lovituri puternice. Este vorba de artimon, care, după ce s-a rupt, a început să lovească — într-o parte și alta — vaporul. În același timp, liniștea dimineții este sfâșiată de strigăte de ajutor. Auzim de mai multe ori numele lui Curtis.

Ne uităm de unde vin strigătele și, în lumina slabă a zorilor de zi, vedem un om care stă agățat de gabia[39] artimonului. Acel om este chiar Silas Huntly, pe care căderea artimonului l-a tras după el. Este evident că Huntly a scăpat printr-un miracol de la moarte.

Robert Curtis se grăbește să-l ajute pe fostul căpitan și, înfruntând toate pericolele, reușește să-l aducă pe Huntly la bord. Fără un cuvânt de mulțumire, fostul căpitan se îndreaptă spre cel mai retras colț al dunetei. Nu pot să nu remarc că acest om este depășit de situație și că ar fi o greșeală să mai contăm pe el.

Reușim să trecem sub vânt artimonul, pe care îl legăm strâns de vapor pentru a nu se mai izbi de el într-o parte și alta. Poate că această epavă ne va folosi mai târziu, cine știe?

S-a luminat bine de ziuă și pâcla se ridică încet-încet. Acum, cuprindem cu privirea orizontul pe o distanță mai mare de trei mile, dar nici urmă de țărm. Stâncile ies din apă pe o lungime de aproape o milă atât la sud-vest cât și la nord-est. La nord, răsare un soi de insuliță, care are o formă neregulată. În realitate, este o aglomerare ciudată de stânci, aflată la două sute de brațe* mai sus

[39] Platformă orizontală aflată în vârful unui catarg, folosită ca post de observație și loc de unde se manevrează parâmele.

* Unitate de măsură a lungimii echivalentă cu 1,82 m.

de locul în care a eșuat *Cancelarul*. Insula nu are o înălțime mai mare de cincizeci de picioare*, ceea ce este suficient să rămână deasupra valurilor fluxului. Printre stânci există o deschizătură foarte îngustă, care ne va permite să ajungem în timpul refluxului până la insuliță, dacă va fi necesar.

În larg, apa oceanului are culori întunecate. Acolo oceanul este adânc și nu există amenințarea recifului...

O imensă dezamăgire, pe drept cuvânt justificată de situația vaporului, pune stăpânire pe noi toți. Ne temem că aceste stânci nu duc la nici un țărm...

La șapte dimineața, ceața a dispărut complet și cerul este senin. De pe vapor vedem foarte clar orizontul, iar linia cerului și marginea apei se unesc în același contur. Peste tot nu se zărește decât oceanul.

Nemișcat, Robert Curtis urmărește cu atenție oceanul, având privirea ațintită numai spre vest. Domnul Letourneur și cu mine stăm în picioare unul lângă altul și îi cercetăm cele mai mici gesturi. Ne dăm seama la ce se gândește. Curtis este foarte surprins pentru că a crezut că suntem aproape de țărm atâta vreme cât am navigat numai spre sud de la trecerea pe lângă Bermude și, totuși, nici urmă de pământ.

În acest moment, Robert Curtis părăsește duneta, trece de bastingaje[40] până la hobane[41], se avântă spre grizele[42] pentru a apuca hobanele catargului mare, trece peste bare și ajunge repede la capelatura[43] catargului. Timp de câteva minute privește cu atenție de jur împrejur întregul orizont. Apoi, prinzându-se de una din pataranține[44], alunecă încet până la balustradă și se apropie de noi.

---

* Unitate de măsură având lungimea de aproximativ o treime dintr-un metru.

[40] Totalitatea chesoanelor, dulapurilor și rastelelor în care se păstrează efectele echipajului pe o navă.

[41] Coardă pentru susținerea catargelor.

[42] Odgon de oțel sau cânepă pentru prinderea scărilor care duc în vârful catargelor.

[43] Totalitatea legăturilor dintre parâme de la extremitatea vergilor sau din vârful catargelor.

[44] Parâmă folosită la fixarea de borduri a arborilor unei nave.

Îl întrebăm din priviri ce vești are.

— Nici urmă de țărm! răspunde cu răceală.

Domnul Kear înaintează spre noi și îl chestionează pe Curtis într-un mod care îi trădează proasta dispoziție.

— Unde ne aflăm, domnule? întreabă.

— N-aș ști să vă spun, domnule, îi răspunde Robert Curtis.

— Ar trebui să știți! completează absolut prostește negustorul de petrol.

— Fie și așa, dar nu știu!

— Ei bine, reia domnul Kear, vă anunț că nu am de gând să rămân o veșnicie pe vaporul ăsta și vă somez să plecați de pe recif, domnule!

Robert Curtis se mulțumește să ridice din umeri.

Apoi, întorcându-se spre domnul Letourneur și spre mine, adaugă:

— Dacă soarele apare voi calcula înălțimea lui deasupra orizontului și numai după aceea vom ști în ce parte a Atlanticului am fost aruncați de furtună!

Imediat, Robert Curtis se ocupă de împărțirea merindelor printre pasageri și echipaj. Toți avem nevoie de hrană, căci suntem sleiți de puteri din cauza oboselii și a foamei. Mâncăm pesmeți și puțină carne uscată. Fără să piardă o clipă, căpitanul ia măsuri pentru ranfluarea vaporului.

Incendiul a scăzut mult în intensitate și nici o flacără nu se mai vede ieșind. Fumul negru se ridică încă din cală, dar nu mai e așa dens ca zilele trecute. Suntem aproape siguri că vaporul are o mare cantitate de apă în cală, dar deocamdată nu putem verifica, puntea fiind fierbinte.

Robert Curtis dă ordin să se ude scândurile fierbinți și după două ore mateloții reușesc să meargă pe punte.

Prima grijă a căpitanului este să măsoare nivelul apei din cală. Ca urmare, este chemat șeful de echipaj, care face această operațiune. După verificare, se constată că apa măsoară cinci picioare în înălțime și cu toate acestea Curtis nu dă ordin ca ea să fie scoasă, pentru că se gândește că numai așa poate stinge

incendiul. Așadar, mai întâi ne ocupăm de incendiu și după aceea de apă.

Ne întrebăm dacă e mai bine să părăsim imediat vaporul și să ne refugiem pe recif. Căpitanul ne sfătuiește să rămânem pe vas, iar părerea lui este împărtășită de locotenent și de șeful de echipaj. Robert Curtis are dreptate, de vreme ce pe o mare agitată nu putem rezista pe aceste stânci, nici chiar pe cele mai înalte, la care ajung totuși valurile mari. Cât despre posibilitatea ca nava să sară în aer, ea nici nu trebuie adusă în discuție, atâta vreme cât apa a invadat partea de cală în care a fost adăpostită marfa lui Ruby, inclusiv damigeana de picrat. În concluzie, s-a hotărât ca pasagerii și echipajul să nu părăsească vaporul.

După aceea, căpitanul pregătește la pupă, pe dunetă, un soi de campament și câteva saltele, care n-au fost atinse de foc, pentru cele două femei. Mateloții care și-au salvat sacii de dormit îi așază pe teuga de la proră. Aici este locul unde se vor odihni și este greu de înțeles cum pot sta pe teugă.

Din fericire pentru noi, pagubele n-au fost foarte însemnate în cambuză[45]: alimentele și butoaiele cu apă au fost salvate în cea mai mare parte. Magazia cu velele de schimb, aflată la provă, este intactă.

Poate suntem la capătul încercărilor! Așa am fi tentați să credem, pentru că de dimineață vântul s-a potolit, iar în larg hula s-a liniștit. Ne aflăm într-o situație favorabilă: valurile care ar putea să lovească vaporul nu ajung până la el, spărgându-se de stâncile dure de bazalt.

Domnul Letourneur, André și cu mine am vorbit îndelung despre ofițerii de la bord, despre echipaj și, în general, despre modul în care s-au purtat toți în această perioadă de încercări. Toți au dovedit curaj și au cheltuit multă energie. Locotenentul Walter, șeful de echipaj, Dowlas dulgherul, s-au distins în mod particular. Ei sunt oameni curajoși, marinari încercați, pe care putem conta în orice moment. În ceea ce-l privește pe Robert Curtis, nu avem

[45] Magazie de provizii la bordul unei nave, aflată de obicei sub punte.

atâtea cuvinte pentru a-l lăuda. Ca întotdeauna, căpitanul se află acolo unde e nevoie de el, căutând să rezolve toate sarcinile grele. Nici o dificultate nu e prea mare pentru Robert Curtis, care își încurajează mereu mateloții prin vorbe și gesturi. Într-un cuvânt, este sufletul acestui echipaj, care nu acționează decât prin el.

Începând de la șapte dimineața, nivelul apei crește neîncetat. Acum, este ora unsprezece și nici o stâncă nu se mai vede printre valuri. Ne așteptăm ca nivelul apei din cala vaporului să crească, ceea ce se și întâmplă. Măsurătorile indică faptul că apa are o înălțime de nouă picioare în cală și noi straturi de bumbac sunt inundate, ceea ce nu poate decât să ne mulțumească.

După cum am spus, de la venirea fluxului, cele mai multe stânci au dispărut sub apă, nu se mai vede decât conturul unui bazin circular, cu un diametru cuprins între două sute cincizeci și trei sute de picioare și în care vaporul nostru ocupă partea nordică. Oceanul este liniștit și valurile nu ajung până la vas, care în condiții vitrege ar fi fost lovit de furia apei asemeni recifului.

La unsprezece și jumătate, soarele, acoperit de câțiva nori pe la ora zece, s-a arătat în toată splendoarea lui la momentul potrivit. Căpitanul, care calculase deja unghiul orar dimineața, se pregătește să măsoare înălțimea soarelui deasupra orizontului. La amiază, reușește să facă măsurători exacte.

Coboară în cabina sa pentru a calcula punctul în care ne aflăm și, revenind pe dunetă, ne anunță:

— Ne aflăm la 18°5' latitudine nordică și 45°53' longitudine vestică.

După aceea, căpitanul le-a explicat situația tuturor celor care nu erau familiarizați cu calcularea longitudinii și latitudinii.

Pe bună dreptate, Robert Curtis nu vrea să ascundă nimic și face în așa fel ca fiecare să știe la ce să se aștepte în situația actuală.

Nava *Cancelar* a eșuat la 18°5' longitudine nordică și 45°53' longitudine vestică pe un recif care nu este trecut pe nici o hartă. Cum pot să existe astfel de recife în această parte a Atlanticului fără ca nimeni să aibă cunoștință de ele? Să fie oare această insuliță o formațiune recentă, apărută ca urmare a activității vulcanice? Deocamdată nu am o altă explicație pentru acest fenomen.

Oricare ar fi natura ei, insulița se află la cel puțin opt sute de mile de Guyana[46], care este cel mai apropiat țărm.

Iată ce informații exacte ne dădeau măsurătorile făcute de Curtis, în urma cărora s-a stabilit punctul unde ne aflăm.

Vaporul nostru a navigat spre sud până la paralela 18, mai întâi din cauza încăpățânării nebunești a lui Silas Huntly, apoi din cauza vântului din nord-vest care l-a obligat să-și schimbe cursul. În concluzie, nava trebuie să parcurgă cel puțin opt sute de mile pentru a atinge țărmul cel mai apropiat.

Aceasta este situația. Și nu pot să ascund că ea este gravă, dar cuvintele căpitanului nu ne aruncă în brațele disperării. Ce pericole noi ne-ar mai putea impresiona după ce am scăpat de amenințarea incendiului și exploziei? Uităm pentru un moment că vaporul are cala plină de apă, că pământul este departe de noi, că vaporul poate să se scufunde în timpul călătoriei... Suntem încă marcați de spaimele prin care am trecut și, liniștindu-ne puțin, suntem dispuși să o luăm de la capăt cu încredere.

Ce va face Robert Curtis acum? Tot ceea ce bunul-simț impune: căpitanul se pregătește să stingă focul, să arunce în apă toată încărcătura sau măcar o parte din ea, fără a uita damigeana de picrat, să astupe spărtura din cală și, după ce vasul își va micșora greutatea, să profite de flux pentru a părăsi reciful cât mai repede posibil.

XVII

30 octombrie, urmare. Am vorbit cu domnul Letourneur despre situația în care ne aflăm. Am crezut că îmi va fi ușor să-l conving că nu vom rămâne multă vreme pe recif, dacă ne vor fi favorabile circumstanțele. Domnul Letourneur nu pare să împărtășească aceeași părere.

— Mă tem că, dimpotrivă, vom fi reținuți mult timp pe aceste stânci! îmi răspunde el.

---

[46] Regiune din America de Sud aflată la Oceanul Atlantic.

— De ce? am reluat eu. Să arunci peste bord vreo sută de baloturi de bumbac nu este o treabă îndelungată și grea, ea poate fi făcută în două sau trei zile.

— Fără îndoială, domnule Kazallon, aruncarea baloturilor s-ar face rapid dacă, începând de azi, echipajul s-ar pune pe treabă. Dar acum este practic imposibil să intri în cala vasului, pentru că aerul de acolo este irespirabil. Cine știe câte zile vor trece înainte ca echipajul să poată coborî în cală, atâta vreme cât baloturile din mijloc ard? De altfel, după ce vom reuși să stingem focul, vasul va fi în stare să navigheze mai departe? Nu cred. Va trebui mai întâi să astupăm spărtura — care trebuie să aibă o mărime considerabilă — și acest lucru se impune să fie făcut cu mare atenție, dacă nu vrem să ne scufundăm, după ce am riscat să fim arși de vii! Nu, domnule Kazallon, nu-mi fac nici o iluzie și voi considera că este o realizare dacă părăsim reciful în trei săptămâni. Și să dea Domnul să nu se pornească vreo furtună înainte de a ajunge în largul oceanului, pentru că vaporul nostru s-ar sparge pe acest recif ca și cum ar fi un pahar de sticlă. Și așa reciful s-ar transforma în mormântul nostru.

Ceea ce spune domnul Letourneur este adevărat: pericolul cel mai mare este acela de a fi zdrobiți de stânci. Focul va fi stăpânit, vaporul va fi repus pe un curs normal — cel puțin, totul duce spre această concluzie — dar, deocamdată, depindem de o adiere de vânt. Admițând că partea de deasupra apei a insuliței ar putea fi un refugiu pentru pasageri și echipaj, pe timpul furtunii, ce se va întâmpla totuși cu ei când din nava lor nu va rămâne decât o epavă?

— Domnule Letourneur, am întrebat atunci, aveți încredere în Robert Curtis?

— Am o încredere nemărginită în el, domnule Kazallon, și consider un semn divin că Huntly i-a cedat comanda vaporului. Sunt sigur că Robert Curtis va face tot ceea ce ar fi necesar pentru a ne scoate din situația disperată în care ne aflăm.

Când îl întreb pe căpitan cât socotește el că vom rămâne pe recif, îmi răspunde că nu poate să estimeze și că totul depinde de vreme, care crede că ne va fi favorabilă. De fapt, barometrul urcă

neîntrerupt și nu oscilează ca atunci când straturile atmosferice sunt în mișcare. Acesta este un semn că vremea va fi calmă pentru o lungă perioadă, în consecință, iată o prevestire fericită pentru operațiunile noastre.

În rest, pe vas, nici o oră nu se pierde și fiecare muncește cu tragere de inimă.

Robert Curtis se gândește să stingă complet focul, care mistuiește încă baloturile de bumbac aflate deasupra apei din cală. Nu este vorba însă de a pierde timpul cu curățarea încărcăturii. Este clar că singurul mod de a stinge focul este de a uda și baloturile cele mai de sus. Ca urmare, pompele sunt puse din nou în funcțiune.

Pentru primele operațiuni, echipajul face față de unul singur în manevrarea pompelor. Pasagerii nu sunt chemați, dar noi toți suntem gata să ne oferim brațele în ajutor, fapt care nu este de neglijat când se va trece la descărcarea baloturilor. Așteptând momentul când va fi nevoie de noi, eu, domnul Letourneur și André ne petrecem timpul vorbind sau citind. În plus, eu îmi rezerv câteva ore pentru a scrie în jurnal. Inginerul Falsten, de obicei taciturn, este absorbit de cifre și calcule sau desenează fel de fel de mecanisme și mașinării, reprezentându-le în totalitatea lor, în secțiune sau numai în plan vertical. Dea Domnul să inventeze un aparat puternic care să împingă vaporul în largul oceanului. În ceea ce-i privește pe soții Kear, stau deoparte și ne scutesc de neplăcerea de a le auzi reproșurile nesfârșite. Din nefericire, domnișoara Herbey este obligată să stea cu ei, iar noi nu o vedem decât rareori. Silas Huntly nu se amestecă în nici un lucru care ar interesa vaporul: marinarul nu mai există de mult timp în el, iar omul se mulțumește să stea degeaba. Ospătarul Hobart își face treaba obișnuită, ca și cum vaporul ar urma cursul lui normal. Acest Hobart este un personaj servil, care ascunde mereu ceva, aflat în dezacord cu bucătarul Jynxtrop, un negru cu înfățișare dezagreabilă, cu un aer de om brutal și nerușinat, care întreține cu ceilalți mateloți relații nu tocmai potrivite.

Despre distracții nici nu poate fi vorba la bordul vasului. Din fericire, îmi vine ideea de a explora reciful necunoscut pe care a eșuat vaporul nostru. Plimbarea pe recif nu va fi nici lungă și nici variată, dar constituie un bun prilej de a părăsi nava măcar pentru câteva ore și de a studia un sol a cărui formare este, cu siguranță, interesantă.

Este necesar ca planul recifului, care nu este indicat pe hărți, să fie pus în evidență cu grijă. Mă gândesc că domnul Letourneur, André și cu mine putem să facem, destul de ușor, această muncă de cercetare, lăsând în grija căpitanului Curtis completarea schițelor noastre, după ce el va calcula din nou longitudinea și latitudinea într-un mod cât mai exact.

Propunerea mea este agreată de domnul Letourneur și fiul lui. O barcă înzestrată cu un sistem de sondare a adâncimilor și condusă de un matelot este pusă la dispoziția noastră.

Părăsim vasul în dimineața zilei de 31 octombrie.

XVIII

31 octombrie–5 noiembrie. Am început să facem înconjurul insuliței, lungă de aproape un sfert de milă.

După ce am navigat în jurul ei, prin măsurătorile exacte, efectuate cu sondele de pe navă, constatăm că marginile recifului sunt foarte abrupte. Apa este adâncă chiar în apropierea malurilor și nu mai este nici o îndoială că acest recif a apărut ca urmare a unei ridicări bruște sau a unei împingeri violente, datorate activității vulcanice.

De altfel, structura geologică a insuliței nu lasă loc pentru discuții, ea fiind de natură vulcanică. Peste tot, sunt blocuri de bazalt, aranjate într-o ordine perfectă și cu aspect de prisme regulate, care formează un ansamblu de forma unui cristal uriaș. Apa oceanului este limpede și ne permite să vedem mănunchiul insolit de coloane pe care se sprijină întreaga structură, absolut remarcabilă.

— Iată o insuliță neobișnuită, care s-a format de curând, spune domnul Letourneur.

— Este evident, tată, răspunde tânărul André, și pot adăuga că același fenomen care a determinat apariția insulei Iulia, lângă țărmul Siciliei, și a grupului de insulițe Santorini, din arhipelagul grecesc, a dat naștere acestei insulițe. S-ar putea spune că insula noastră a apărut tocmai pentru a face nava să eșueze.

— În realitate, am spus eu, trebuie ca o mișcare de natură vulcanică să se fi produs de curând în această parte a oceanului, de vreme ce reciful nu apare nici pe hărțile cele mai recente. Este greu de crezut că el ar fi putut scăpa atenției marinarilor, mai ales într-una din zonele foarte cunoscute ale Atlanticului. Așadar, să explorăm cu grijă reciful și să-l facem cunoscut marinarilor!

— Cine știe dacă nu o să dispară la fel de repede cum a apărut? răspunde André Letourneur. Știți, domnule Kazallon, astfel de insule vulcanice au, cel mai adesea, o existență efemeră și nici nu le-au trecut bine geografii pe hărți, că unele dintre ele dispăruseră deja.

— Acest fapt are mai puțină importanță, dragul meu fiu, răspunde domnul Letourneur. E mai bine să avertizezi asupra unui pericol care nu există cu adevărat, decât să omiți să anunți prezența unui pericol real. Și apoi, marinarii nu vor avea de ce să se plângă dacă nu mai găsesc reciful acolo unde noi i-am semnalat prezența.

— Ai dreptate, tată, răspunde André. De ce să nu admitem că este posibil ca insulița — despre care tocmai vorbim — să aibă o existență la fel de durabilă precum continentele. Numai că, dacă tot e să dispară, căpitanul Curtis ar prefera să o facă mai repede, imediat ce el a reparat nava avariată, scutindu-l de efortul de a readuce vaporul în larg.

— Cu adevărat, André, am exclamat eu râzând, pretinzi, asemeni unui suveran, să ai la dispoziție natura. Vrei ca natura să dea naștere și să distrugă un recif după pofta inimii tale sau potrivit nevoilor tale personale. Îi ceri naturii ca, după ce a creat aceste stânci pentru a ne permite să stingem incendiul de pe vapor, să le

distrugă pentru a ne lăsa să ieșim în larg și totul trebuie să se întâmple la o simplă atingere a baghetei tale magice.

— Nu vreau nimic mai mult decât să-i mulțumesc lui Dumnezeu, care ne-a avut în paza Lui, domnule Kazallon, îmi răspunde surâzând tânărul. Din voia lui Dumnezeu am fost aruncați pe recif și, tot din voia Lui, o să ieșim în larg, atunci când va veni momentul.

— Și noi o să-L ajutăm atât cât ne permit forțele noastre, nu-i așa, prieteni?

— Da, domnule Kazallon, răspunde domnul Letourneur, căci este o lege a naturii umane de a face totul prin forțe proprii. Cu toate acestea, André are dreptate când crede cu tărie în Dumnezeu. Este sigur că, aventurându-se pe mare, omul se folosește de calitățile remarcabile cu care natura l-a înzestrat; dar, pe acest ocean fără limite, când forțele naturii se dezlănțuie, el simte cât de fragilă este nava pe care se află și cât de slab, de neputincios este el însuși. Eu cred că deviza unui marinar ar trebui să fie următoarea: „Încredere în sine și credință în Dumnezeu!"

— Nimic mai adevărat, domnule Letourneur, am răspuns. De altfel și eu cred că sunt foarte puțini marinarii care să nu aibă sufletul pătruns de sentimente religioase.

În timp ce vorbim, examinăm cu atenție rocile care formează baza insuliței și ne convingem că originea acesteia este recentă. Așadar, nu există nici o cochilie, nici o tufă de iarbă de mare, care să se fi agățat de pereții de bazalt. Pentru un amator de științe naturale, a scotoci printr-o asemenea îngrămădire de pietre n-ar merita osteneala, căci vegetația și animalele nu și-au pus amprenta trecerii lor pe aici. Moluștele lipsesc cu desăvârșire, după cum nici hidrofitele nu-și fac simțită prezența. Vântul n-a adus până aici nici măcar o singură sămânță și păsările nu și-au căutat refugiul pe insuliță. Numai un geolog ar putea găsi subiecte pentru un studiu interesant, examinând structura bazaltică, apărută ca urmare a activității vulcanice.

În acest moment, barca noastră revine în extremitatea sudică a insuliței, unde a eșuat nava. Le propun însoțitorilor mei să coborâm pe insulă, iar ei acceptă imediat.

— În cazul în care insulița ar trebui să dispară, spune râzând tânărul André, este necesar ca măcar oamenii să-i fi făcut o vizită!

Barca acostează și noi coborâm pe stânca bazaltică. André o ia înainte, și pentru că solul insulei nu pune probleme, tânărul nu are nevoie de brațul tatălui său pentru a-l sprijini. Tatăl său îl urmează la scurtă distanță, iar eu stau în apropierea domnului Letourneur. Iată-ne urcând pe o pantă lină spre vârful cel mai înalt al recifului.

Un sfert de oră ne este suficient pentru a străbate drumul până în vârf și, după ce ajungem, ne așezăm toți trei pe o prismă bazaltică. André Letourneur își scoate un carnețel din buzunar și începe să deseneze insulița, ale cărei forme se lasă descoperite sub privirile noastre, pe fondul verzui al oceanului.

Cerul este senin și refluxul scoate la iveală ultimele vârfuri de stâncă din sud. Între ele se află un canal îngust, pe care a intrat vaporul nostru înainte să eșueze.

Forma recifului este neobișnuită și amintește de „jambonul de York", având partea din centru mai lată decât restul; vârful pe care ne aflăm este situat în această zonă centrală.

Atunci când André trasa forma insuliței, tatăl său i-a spus:

— Dar, dragul meu, tu ai desenat un jambon!

— Da, tată, răspunde André, am desenat un jambon din bazalt, care are o mărime tocmai bună ca să-l bucure pe Gargantua. Dacă Robert Curtis este de acord, îi vom da recifului numele de „Ham-Rock[47]".

— Este foarte bine, am strigat eu mulțumit, numele i se potrivește! Reciful „Ham-Rock"! Numele îi avertizează pe marinari să nu se apropie decât la o distanță potrivită, căci nu au dinții așa de tari pentru a rupe din el!

Nava noastră a atins extremitatea sudică a recifului, aflându-se într-un mic golf.

Vaporul este înclinat la tribord și unghiul de înclinare este mare, fiindcă apa oceanului are un nivel foarte scăzut.

---

[47] În engleză: *ham*, jambon și *rock*, stâncă.

După ce André Letourneur și-a terminat desenul, coborâm pe o altă pantă lină care duce spre vest. Imediat o peșteră interesantă apare în fața noastră.

Văzând-o, s-ar spune că este o operă de arhitectură, de același fel ca peșterile pe care natura le-a creat în Insulele Hebride[48], mai ales în insula Staffa[49]. Domnul Letourneur și André au vizitat peștera de la Fingal[50] și li se pare că peștera de pe insuliță seamănă cu aceea din insula Staffa, singurul aspect care le deosebește fiind proporțiile mai reduse ale celei aflate pe recif. Trăsăturile comune sunt: aceeași dispunere a prismelor concentrice, datorată răcirii bazaltului, același tavan din grinzi negre, care sunt legate unele de altele printr-o materie galbenă, aceeași precizie a arcurilor prismatice, pe care dalta unui sculptor nu le-ar fi putut scoate în relief cu o asemenea claritate. Nu în ultimul rând, aceleași vibrații ale aerului prin rocile bazaltice, din care celții au făcut harpele umbrelor de la Fingal. Dacă la Staffa, pe jos e mereu un strat de apă, aici, pe insuliță, peștera nu poate fi atinsă decât de valurile puternice ale oceanului, iar coloanele prismatice formează un solid pavaj.

— Mai mult, observă André Letourneur, peștera de pe insula Staffa este o vastă catedrală gotică, pe când aceasta de aici nu este decât capela catedralei. Dar cine s-ar fi așteptat să găsească o asemenea minune pe un recif necunoscut din ocean!

După ce ne-am odihnit o oră în grota de la Ham-Rock, ne întoarcem la barca noastră, care ne duce înapoi la vapor.

Lui Robert Curtis i se aduc la cunoștință descoperirile noastre, iar el trece pe hartă insulița cu numele pe care i l-a dat André.

În zilele care au urmat, n-am neglijat plimbarea până la peștera de la Ham-Rock, unde petreceam ore întregi. Robert Curtis a vizitat și el peștera, dar ca un om preocupat de oricare alt lucru decât să admire o minunăție a naturii. Falsten a venit o singură dată pentru a examina natura rocilor și pentru a sparge bucăți din ele cu

---

[48] Arhipelag în vestul Scoției.

[49] Una dintre insulele Hebride.

[50] Grotă marină de pe insula Staffa.

obiectivitatea unui geolog. Domnul Kear nu a vrut să se deranjeze să vină până la insuliță și a rămas nemișcat la bord. I-am propus doamnei Kear să ne însoțească în excursiile noastre, dar neplăcerea îmbarcării și spaima de a încerca o cât de mică oboseală au făcut-o să mă refuze.

Domnul Letourneur a întrebat-o pe domnișoara Herbey dacă i-ar plăcea să viziteze reciful. Tânăra a acceptat imediat propunerea, fericită să scape, chiar și pentru o oră, de tirania și capriciile stăpânei sale. Dar când a rugat-o pe doamna Kear să o lase să părăsească puntea, aceasta a refuzat-o fără să se gândească.

Sunt scandalizat de purtarea doamnei Kear și intervin pe lângă ea în favoarea domnișoarei Herbey. Trebuie să duc muncă de lămurire, dar cum am avut deja ocazia să-i fac câteva servicii egoistei pasagere și cum ar putea să mai aibă nevoie de mine, doamna Kear cedează insistențelor mele.

Domnișoara Herbey ne însoțește de multe ori în excursiile noastre de-a lungul stâncilor. Adesea, pescuim pe malul insuliței și luăm masa destinși în peșteră, în timp ce harpele bazaltice vibrează sub adierea brizei. Suntem fericiți să o vedem pe domnișoara Herbey mulțumită și eliberată de tirania stăpânei ei, chiar pentru câteva ore. În realitate, insula este mică, dar nimic pe lumea aceasta nu i s-a părut mai mare domnișoarei Herbey. Și nouă ne place reciful arid, ca urmare, la scurtă vreme de la debarcare, nu mai există nici o piatră care să nu ne fie cunoscută, nici o potecă pe care să nu o fi urmat cu plăcere. Insulița pare un domeniu vast în comparație cu puntea îngustă a vaporului și sunt sigur că, în momentul plecării, nu o vom putea părăsi fără regret.

Cât despre insula Staffa, André Letourneur ne anunță că ea aparține familiei Mac-Donald, care o închiriază pentru o sumă de douăsprezece lire sterline pe an.

— Ei bine, domnilor, întreabă domnișoara Herbey, credeți că s-ar putea închiria această insuliță cu mai mult de o jumătate de coroană?

— Nici măcar cu un penny, domnișoară, spun eu râzând. Aveți intenția să o închiriați?

— Nu, domnule Kazallon, răspunde tânăra reținându-și un oftat, dar aici este singurul loc unde am fost fericită!

— Și eu la fel! murmură André.

Răspunsul domnișoarei Herbey ascunde multe suferințe. Tânăra fată, săracă, fără părinți, fără prieteni și-a găsit fericirea — chiar și pentru câteva clipe — pe o stâncă necunoscută din Atlantic!

XIX

6–15 noiembrie. În primele cinci zile după ce vasul nostru a eșuat, un fum gros și înecăcios s-a ridicat din cală. Treptat, pe măsură ce focul scădea în intensitate, fumul n-a mai umplut puntea vaporului și, pe 6 noiembrie, putem să spunem că incendiul a fost stins. Din prudență, Robert Curtis nu renunță la pompe, în așa fel încât interiorul navei este inundat până aproape de înălțimea punții. Observăm că atunci când este reflux, apa din cală scade și ea, ajungând la același nivel cu apa oceanului.

— Acest fapt demonstrează că spărtura este mare, de vreme ce apa se scurge atât de repede, îmi spune Robert Curtis.

În realitate, spărtura din cocă nu măsoară — ca suprafață — mai puțin de patru picioare pătrate. Flaypol, unul dintre mateloți, s-a scufundat în timpul refluxului și ne-a dezvăluit poziția și gravitatea avariei. Spărtura se află la treizeci de picioare în fața cârmei, iar trei scânduri din bordaj sunt distruse în urma impactului cu o stâncă abruptă, la aproximativ două picioare de chilă. Șocul a fost resimțit din plin, pentru că vaporul era plin ochi și marea extrem de agitată. Este surprinzător că într-o astfel de situație, vasul nu s-a spart în mai multe bucăți. În ceea ce privește spărtura, cred că ne va fi destul de ușor să o astupăm, dar vom ști cu siguranță după ce încărcătura va fi scoasă din cală sau mutată, permițându-i astfel meșterului dulgher să ajungă până la locul avariei. Ne mai trebuie cel puțin două zile înainte să fie posibil să coborâm în cală pentru a scoate baloturile de bumbac neatinse de foc.

În tot acest timp, Robert Curtis este preocupat de restul problemelor de pe vapor, iar echipajul îl urmează fără crâcnire. Astfel, lucrări importante sunt puse la punct.

Căpitanul pune să fie reparat artimonul, care a căzut din cauza lovirii vaporului de stânci și pe care reușisem să-l ridicăm de pe recif împreună cu cordajul[51]. Scripeți rezistenți au fost așezați la pupă și artimonul a putut fi amplasat în vechiul său trunchi, pe care dulgherul Dowlas îl găurise pentru ca asamblarea să fie posibilă. Firește, a fost nevoie de legături rezistente și de buloane[52] de fier pentru a ține laolaltă cele două părți rupte.

După ce artimonul a fost refăcut, hobanele, pataranținele au fost revăzute, straiurile[53] au fost verificate, câteva vele au fost schimbate. Acum ne putem permite să facem câteva din manevrele obișnuite, ceea ce ne va ajuta să navigăm în siguranță.

A fost mult de lucru la pupa și la prova navei, căci duneta și încăperile echipajului fuseseră atinse de flăcări. De aici, necesitatea de a le repara, fapt care cere timp și multă muncă. Timpul nu ne lipsește, grijă este din plin, ca urmare, în scurtă vreme, ne putem relua locul în cabinele noastre.

De abia pe 8 noiembrie, au început să fie descărcate baloturile de bumbac de pe vapor. Pentru că baloturile sunt pline de apă, care umple cala la fiecare flux, a fost nevoie să se instaleze scripeți deasupra chepengurilor. Noi, pasagerii, îi ajutăm pe marinari la ridicarea baloturilor grele, care sunt, în cea mai mare parte, distruse. Unul câte unul, baloturile sunt așezate în barcă și apoi sunt transportate pe recif. După ce primul rând de baloturi este scos din cală, trebuie să ne gândim cum să scoatem apa din cală, dacă nu în totalitate, măcar o parte din ea. De aceea, este necesar să astupăm cât mai bine gaura pe care stâncile au făcut-o în coca vaporului. Această muncă foarte grea le revine matelotului Flaypol și șefului de echipaj, care își fac treaba cu un zel mai presus de

---

[51] Totalitatea frânghiilor, sforilor și parâmelor unei corăbii.

[52] Tijă cilindrică, prevăzută cu filet, care servește la asamblarea a două piese.

[53] Parâmă de oțel sau cânepă cu care se leagă partea superioară a catargului de proră.

orice laudă. În timpul refluxului, scufundându-se sub tribord, ei reușesc să bată în cuie o foaie de cupru deasupra găurii. Pentru că există pericolul ca foaia de cupru să nu reziste la presiune când nivelul apei din cală va scădea în urma folosirii pompelor, Robert Curtis încearcă să se asigure că spărtura a fost bine astupată îngrămădind baloturi de bumbac peste scândurile rupte din bordaj. De bumbac nu ducem lipsă și imediat fundul calei este „capitonat" cu baloturi grele și impermeabile, care — cel puțin așa sperăm — vor ajuta foaia de cupru să nu se desprindă.

Planul căpitanului a reușit. Imediat după ce pompele sunt puse în funcțiune, putem vedea că nivelul apei scade încetul cu încetul în cală, permițându-le oamenilor să continue descărcarea baloturilor.

— Este aproape sigur, spune Robert Curtis, că vom ajunge la spărtură și că o vom repara și din interiorul calei. Fără îndoială, ar fi fost mai bine dacă schimbam scândurile distruse din bordaj și înclinam vasul într-o parte, dar îmi lipsesc mijloacele pentru a desfășura o operațiune așa complicată. M-ar fi oprit și teama ca nu cumva să se strice vremea în timp ce vaporul ar fi fost răsturnat pe o parte, ceea ce l-ar fi făcut vulnerabil la orice val. Cred totuși că vă pot asigura că spărtura va fi astupată așa cum trebuie și că vom putea să ajungem la țărm în siguranță.

După două zile de lucru, apa a fost scoasă din cală și ultimele baloturi au fost descărcate fără alte necazuri. Noi, la rândul nostru, am lucrat la pompe pentru a-i lăsa echipajului un moment de odihnă și pot spune că ne-am îndeplinit misiunea în modul cel mai serios. Cu toate că era infirm, André Letourneur ni s-a alăturat și fiecare și-a făcut treaba după puterile sale.

Munca pe care am făcut-o este foarte obositoare și nu puteam să continuăm pentru multă vreme fără să ne odihnim. Brațele și spatele sunt supuse unui efort continuu din cauza acestui du-te-vino și a mișcării neîncetate și înțeleg de ce marinarilor nu le place această muncă. Noi am avut noroc să ne îndeplinim sarcina în condiții mai bune, în vreme ce vaporul se află pe recif, stând pe ceva solid, iar sub picioarele noastre nu se deschide abisul oceanului.

Nu trebuie să ne apărăm viața în fața unui ocean care ne invadează și nu ne aflăm în luptă cu apa care se năpustește din nou asupra noastră, imediat ce am reușit să o scoatem din vas.

Să dea Domnul să nu mai fim puși la o asemenea încercare pe o navă care e gata să se scufunde.

XX

15–20 noiembrie. Examinarea calei a fost în cele din urmă finalizată. Printre primele lucruri care au fost găsite acolo a fost vasul cu picrat, perfect intact, fără să fi fost inundat de apă și, desigur, fără să fie atins de flăcări. De ce nu a fost imediat aruncat în mare, n-aș putea spune. A fost doar transportat la depărtare, înspre capătul insulei și acolo a rămas.

În timp ce se aflau în cală, Curtis și Dowlas au putut lua cunoștință de întreaga gravitate a daunelor pe care le produsese incendiul. Au descoperit că puntea și traversele pe care se sprijinea aceasta fuseseră distruse într-o mai mică măsură decât se așteptau, iar scândurile groase și masive fuseseră arse superficial. Focul afectase însă mult mai serios părțile laterale ale vasului. O lungă porțiune din structura interioară a vasului arsese complet, coastele vasului erau în bună măsură distruse, iar câlții călăfătuirilor începuseră să curgă de peste tot dintre îmbinările și încheieturile *Cancelarului*, astfel încât era aproape un miracol că întreaga navă nu se prăbușise de mult în gol.

Căpitanul și dulgherul s-au întors pe punte cu fețele pline de uimire. Curtis nu a pierdut timp, i-a adunat pe membrii echipajului și pe pasageri și i-a pus la curent cu datele situației.

— Prieteni, a spus căpitanul, trebuie să vă spun că vasul nostru a suferit pagube mult mai grave decât credeam noi, iar cala *Cancelarului* este în foarte mare măsură distrusă. Dacă am fi eșuat oriunde altundeva decât pe un recif pustiu, care poate fi acoperit oricând de apele furioase ale oceanului, nu aș fi ezitat să dezmembrăm vasul și să construim unul de dimensiuni mai mici, care să

ne fi purtat în siguranță către țărm. Nu vreau să risc însă să rămânem aici. Ne aflăm la 800 de mile de Paramaribo[54], cea mai apropiată regiune a Guyanei Olandeze[55], iar în zece sau douăsprezece zile, dacă vremea s-ar dovedi favorabilă, cred că am putea atinge țărmul. Ceea ce vă propun este să astupăm spărtura cu mijloacele de care dispunem și să pornim imediat către cel mai apropiat port.

Cum un plan mai bun nu părea să existe, propunerea lui Curtis a fost acceptată în mod unanim. Dowlas și ajutoarele lui s-au pus imediat pe treabă pentru a repara nervurile carbonizate ale vasului și pentru a astupa spărturile. Au avut grijă să etanșeze cu atenție, pe dinafară, îmbinările vasului care se aflau deasupra nivelului apei. Mai jos de acesta nu puteau să lucreze și au trebuit să se mulțumească apoi cu reparațiile pe care le puteau efectua în interior. Dar cu toate eforturile depuse, *Cancelarul* nu era pregătit, fără îndoială, pentru o călătorie mai lungă și ar fi fost condamnat să rămână la chei în oricare port din lume.

Astăzi, 20 noiembrie, după ce echipajul a făcut tot ce era omenește posibil pentru a repara vasul, Curtis s-a hotărât să îi dea drumul la apă.

De când fusese eliberat de încărcătura sa și de apa din cală, *Cancelarul* plutise în voie în interiorul micului bazin natural în care se găsea. Bazinul era încercuit din toate părțile de stânci care nu puteau fi acoperite în întregime nici măcar de apele fluxului, dar era suficient de larg pentru a-i permite *Cancelarului* să facă o rotație completă, astfel încât cu ajutorul unor frânghii și cabluri legate de stânci să poată fi adus cu prora spre sud, după ce, în prealabil, fusese ancorat atât la pupă, cât și la proră, pentru a evita ciocnirea acestuia de recif.

Astfel, după toate aparențele, părea a fi o sarcină ușoară punerea pe linia de plutire în largul oceanului, a *Cancelarului*. Dacă vântul se dovedea favorabil, ar fi putut fi ridicate și pânzele,

---

[54] Port în Guyana Olandeză.

[55] Surinam.

iar dacă nu, vasul trebuia remorcat de-a lungul îngustului canal. Totul părea, deci, simplu. Dar obstacole încă neprevăzute trebuiau depășite.

Gura canalului este păzită de un fel de coamă de bazalt, care, în timpul fluxului, era acoperită de suficientă apă pentru a-i permite *Cancelarului* să plutească chiar cu întreaga sa încărcătură. Vasul trecuse o dată peste acest obstacol, dar atunci, așa cum am spus, fusese prins de un val gigantic și se poate spune că a fost *ridicat* peste barieră, în poziția sa actuală. Mai mult decât atât, în acea noapte memorabilă, fluxul nu fusese unul obișnuit, ci avusesem de-a face cu un flux echinocțial, care nu revine decât peste câteva luni. Nici nu se punea însă problema așteptării revenirii acestuia, astfel încât Curtis a hotărât să își asume riscul și, profitând de fluxul de mare amplitudine datorat lunii noi din această perioadă, să încerce să treacă vasul, oricum ușor, dincolo de barieră, după care să îi adauge suficient balast pentru a naviga.

Vântul bătea dinspre nord-vest și permanent pe direcția canalului de trecere. După ce și-a consultat oamenii, căpitanul a preferat, totuși, să manevreze nava către barieră cu ajutorul frânghiilor, considerând că nu era precaut să lase vasul să navigheze neasistat, în starea precară de stabilitate, către un obstacol în care și-ar fi putut găsi sfârșitul. Înainte de a ordona începerea operațiunii, Curtis a avut prevederea de a pregăti pentru orice eventualitate o ancoră la pupă, deoarece, în cazul unei încercări nereușite, vasul trebuia readus la locul său actual de acostare. Alte două ancore au fost trecute dincolo de pasaj, a cărui lungime nu depășea mai mult de 200 de picioare. Lanțurile au fost introduse în vinci, marinarii au eliberat pârghiile de manevră, iar la ora patru a amiezei, *Cancelarul* era pus în mișcare.

Amplitudinea maximă a fluxului se va întâlni la ora patru și douăzeci de minute, cu zece minute înainte vasul fiind rotit atât de mult pe cât a fost posibil, chila acestuia atingând în treacăt coama de bazalt și oprind astfel înaintarea vasului. O dată cu fluxul, totuși, partea cea mai joasă de la pupă a trecut de obstacol, Curtis ajungând la concluzia că nu mai era nici un motiv pentru care

acțiunea mecanică a vântului să nu își aducă contribuția la înaintarea vasului. Fără nici o întârziere, toate pânzele au fost desfășurate și orientate pe direcția vântului. Fluxul a atins amplitudinea maximă, iar pasagerii și echipajul se aflau cu toții lângă vinci, în timp ce domnul Letourneur, André, Falsten și eu ne găseam lângă balustrada de la tribord. Curtis stătea la pupă, cu atenția îndreptată către vele, locotenentul se afla pe puntea de deasupra cabinelor echipajului, iar șeful de chipaj la cârmă. Marea se dovedea calmă și prielnică, iar în timp ce apele sale se umflau dintr-o parte în alta au ridicat vasul în câteva rânduri.

— Acum, băieți, i-a îndemnat Curtis pe marinari, cu vocea sa calmă și clară, toți împreună! Haideți!

Vinciul se rotea, iar lanțurile zăngăneau cu fiecare zală care trecea prin orificiile metalice.

Vântul a crescut în putere, iar catargele se opinteau sub presiunea pânzelor, dar cu toate acestea ne învârteam în cerc, în ritm cu acordurile monotone ale unei melodii îngânate de unul dintre marinari.

Progresasem cu aproape douăzeci de picioare și ne reluam cu și mai mult avânt încercările, când nava a lovit reciful din nou.

Acum orice efort era inutil, totul fusese de prisos, fluxul începuse să scadă, iar *Cancelarul* nu mai putea avansa nici un inci. Mai era, oare, timp să ne întoarcem? Vasul s-ar fi sfărâmat inevitabil de stânci, dacă ar fi rămas în balans pe bariera de bazalt. Într-o clipă, căpitanul a dat ordin să fie strânse velele și să fie lansată la apă ancora de la pupă. Încă un moment de așteptare înfrigurată și totul se sfârșește cu bine.

Cancelarul virează către pupă și alunecă înapoi în bazin, care se dovedește, încă o dată, o adevărată închisoare pentru el.

— Ei bine, căpitane, întreabă șeful de echipaj, ce ne rămâne de făcut acum?

— Nu știu, răspunde Curtis, dar vom reuși să trecem cumva.

XXI

21–24 noiembrie. Cu siguranță că nu era timp de pierdut dacă vroiam să părăsim reciful Ham-Rock. Barometrul scădea treptat începând de dimineață, marea era din ce în ce mai agitată și devenea tot mai evident că vremea, până acum atât de favorabilă, era pe punctul de a se schimba, iar în eventualitatea unei furtuni, *Cancelarul* era sortit să se sfărâme în bucăți de stâncile care îl înconjurau.

La venirea serii, când fluxul era suficient de scăzut și stâncile nu erau acoperite de ape, Curtis, șeful de echipaj și Dowlas au mers să cerceteze coama de bazalt care se dovedise un obstacol atât de serios, Falsten și cu mine însoțindu-i. Am ajuns în cele din urmă la concluzia că singurul mod de a reuși să trecem este de a disloca bazaltul cu târnăcoapele pe o suprafață de zece pe șase picioare. O adâncime mai mare cu nouă sau zece picioare ar fi oferit un spațiu suficient de manevră, iar canalul ar fi putut fi marcat atent cu balize. În acest fel, am considerat noi, vasul ar putea fi trecut peste barieră și ajunge în apele adânci de dincolo de aceasta.

— Dar bazaltul acesta e la fel de dur ca și granitul, a remarcat șeful de echipaj. Pe lângă asta, nu putem ajunge la el decât în timpul refluxului și, prin urmare, nu putem lucra decât două ore din douăzeci și patru.

— Încă un motiv în plus pentru a începe imediat, i-a răspuns Curtis.

— Dar o să ne ia luni până vom termina, căpitane, a exclamat Dowlas, până atunci vasul s-ar putea face praf cu totul. N-am putea face cumva să aruncăm stânca în aer? Avem ceva pulbere la bord.

— Nu suficientă pentru așa ceva, a spus șeful de echipaj.

— Dar aveți ceva mai bun decât praful de pușcă, a intervenit Falsten.

— Ce anume? a întrebat căpitanul.

— Picratul de potasiu, a fost răspunsul prompt.

Astfel, substanța explozivă cu care sărmanul Ruby periclitase atât de serios vasul avea să îi fie acum de foarte mare folos. Tot acum

mi-am dat seama cât de fericită fusese alegerea de a depozita damigeana în siguranță pe recif, în loc de a o arunca în apele oceanului.

Acidul picric este un produs cristalin și amar extras din huilă, care, în combinație cu potasiul, formează o sare galbenă cunoscută sub numele de picrat de potasiu. Puterea explozivă a acestei substanțe este inferioară celei a fulmicotonului sau dinamitei, dar mult mai mare decât cea a prafului de pușcă obișnuit. Un singur gram de picrat de potasiu produce un efect egal celui al aproximativ treisprezece grame de praf de pușcă. Picratul poate fi aprins cu ușurință printr-un șoc puternic sau acut, iar un tip de substanță detonatoare pe care o dețineam putea servi foarte bine acestui scop.

Marinarii s-au grăbit să-și aducă târnăcoapele, Dowlas și ajutoarele sale, sub comanda lui Falsten, care, ca inginer, era cel mai calificat pentru operațiune, începând să sape o adâncitură pentru introducerea pulberii. La început, am sperat că totul va fi gata pentru ca explozia să aibă loc până în dimineața următoare dar, la apariția zorilor, am descoperit că marinarii, deși lucraseră cât se poate de repede, nu avuseseră la dispoziție decât o oră, când apele scăzuseră, și mai trebuiau să treacă patru fluxuri mai înainte ca lăcașul pulberii să aibă o adâncime potrivită.

Echipa nu și-a terminat treaba până la ora opt în dimineața zilei de 23. Adâncitura a fost săpată oblic în stâncă și era suficient de largă pentru a conține 10 livre de substanță explozivă. Chiar în momentul în care picratul era introdus în deschizătură, Falsten a intervenit:

— Opriți-vă! Cred că este mai bine să amestecăm picratul cu pulbere obișnuită, pentru că aceasta ne va permite să o aprindem cu un fitil, în loc să folosim un detonator pentru a produce un șoc. În plus, este de la sine înțeles că, adăugând praf de pușcă, picratul va fi și mai eficient, întrucât explozia picratului va face loc celei a prafului de pușcă, care, deși mai puțin puternic, va desăvârși fragmentarea bazaltului.

Falsten nu e un foarte bun vorbitor, dar atunci când spune ceva, o face cu cap. Sfatul său a fost urmat imediat, cele două

substanțe au fost amestecate și după ce a fost introdus și un fitil, amestecul a fost îndesat cu grijă în adâncitură.

În ciuda faptului că vasul se afla la o distanță care l-ar fi ferit de pericolul exploziei, s-a considerat că este mai înțelept ca pasagerii și echipajul să se refugieze în grota de la capătul recifului și chiar domnul Kear, în ciuda obiecțiilor sale repetate, a fost obligat să părăsească nava. Falsten, imediat ce a aprins fitilul, ni s-a alăturat și el în ascunzătoarea noastră.

Fitilul avea să ardă timp de vreo zece minute, pentru ca apoi explozia să aibă loc, sunetul acesteia, din cauza adâncimii la care fusese plasat amestecul, fiind înăbușit și mult mai puțin zgomotos decât ne-am fi așteptat. Dar operațiunea a fost încununată de un succes deplin. Mai înainte de a ajunge la locul exploziei, am putut observa că bazaltul fusese făcut pur și simplu praf și un mic canal, care se umplea deja cu apele fluxului, fusese tăiat chiar prin mijlocul barierei. Un strigăt puternic de bucurie a străbătut aerul, ușile închisorii noastre erau deschise, iar noi nu mai eram prinși înăuntrul acesteia.

O dată cu fluxul, *Cancelarul* a ridicat ancora și a ieșit în apele libere ale oceanului, dar nu putea naviga în bune condiții în lipsa balastului, fără a fi echilibrat. Pentru următoarele douăzeci și patru de ore, echipajul a fost ocupat cu aducerea la bord a unei cantități apreciabile de piatră și a baloturilor de bumbac care suferiseră cel mai puțin de pe urma focului.

Pe parcursul zilei, domnul Letourneur, André, domnișoara Herbey și cu mine am făcut un ocol de rămas-bun al recifului. André, cu talentul său artistic, a gravat pe peretele grotei numele *Cancelarului*, denumirea pe care o dădusem recifului, Ham-Rock, și data la care eșuasem pe acesta. Ne-am luat apoi adio de la locul sejurului nostru de trei săptămâni, unde petrecusem zile pe care cel puțin o parte dintre noi nu și le vor aminti ca cele mai frumoase din viața lor.

În dimineața zilei de 24, la ora fluxului, cu toate pânzele sus, *Cancelarul* a pornit înainte, iar două ore mai târziu ultimul vârf al recifului Ham-Rock dispăruse dincolo de orizont.

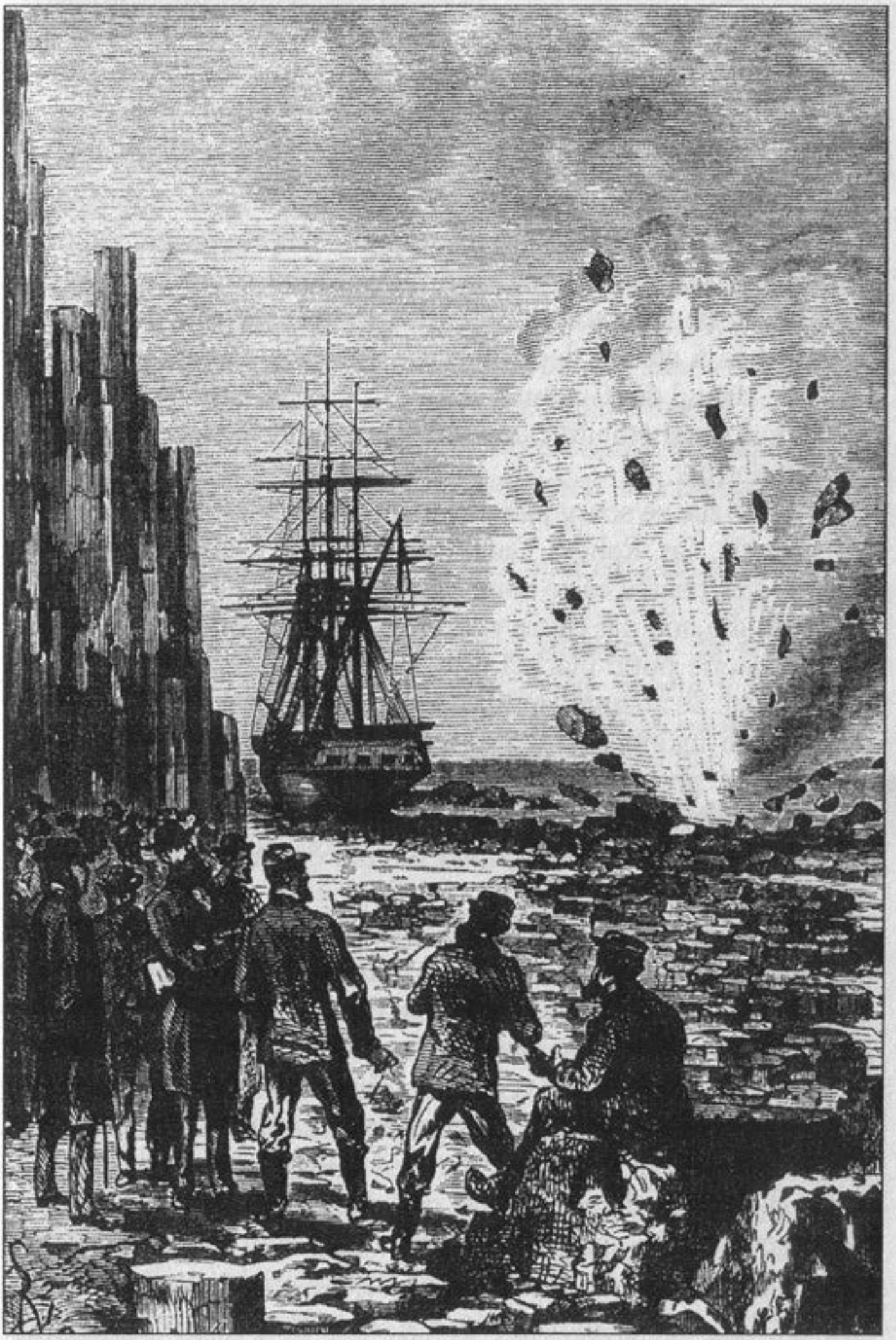

În ciuda faptului că vasul se afla la o distanță care l-ar fi ferit de pericolul exploziei, s-a considerat că este mai înțelept ca pasagerii și echipajul să se refugieze în grota de la capătul recifului.

XXII

24 noiembrie–1 decembrie. Iată-ne navigând din nou, de data asta însă pe un vapor a cărui rezistență este pusă sub semnul întrebării. Din fericire, nu vom face o călătorie lungă: avem de străbătut numai opt sute de mile. Dacă vântul de nord-est va continua să ne fie favorabil în zilele următoare, vaporul, cu vântul la pupă, nu va fi afectat decât în mică măsură și va ajunge cu siguranță pe țărmul din Guyana.

Cursul a fost stabilit către sud-est și la bord, viața încearcă să intre în normal.

Primele zile se scurg fără nici un incident. Vântul nu și-a schimbat direcția, iar Robert Curtis nu vrea să navigheze cu toate pânzele sus, pentru că se teme ca nu cumva spărtura din cală să se deschidă din nou din cauza vitezei prea mari a vasului.

O călătorie puțin plăcută este aceasta în care nu ești sigur pe vaporul tău. Se adaugă faptul că noi ne întoarcem din drum în loc să mergem înainte, spre destinația inițială. Așadar, fiecare este absorbit de propriile gânduri și griji, iar la bord nu mai este aceeași atmosferă destinsă ca mai înainte. Pasagerii vorbesc din ce în ce mai puțin unii cu alții, fiind afectați de călătoria care nu mai este nici sigură, nici scurtă.

În ziua de 29 noiembrie, vântul își schimbă direcția. Vaporul nu mai poate înainta cu vântul la pupă. Suntem obligați să reorientăm vergele și velele și să folosim murele la tribord. Manevrele acestea au făcut ca vaporul să se încline spre tribord.

Robert Curtis strânge velele superioare, pentru că își dă seama că înclinarea spre tribord afectează coca vasului. Îi dau dreptate, căci este corect să te gândești cum să ajungi la țărm fără alte accidente și nu la o călătorie rapidă, dar nesigură.

Noaptea de 29 spre 30 noiembrie este întunecată și pâcloasă. Briza bate din ce în ce mai tare și, din nefericire, numai dinspre nord-vest. Cei mai mulți pasageri se retrag în cabinele lor, în schimb, căpitanul Curtis nu părăsește duneta, iar echipajul rămâne pe punte. Vaporul este în continuare înclinat, deși nu are nici o velă superioară desfăcută.

În jurul orei două, mă pregătesc să cobor în cabină, când Burke, unul dintre mateloți, care se afla în cală, urcă pe punte în mare grabă și strigă:

— Nivelul apei din cală este de două picioare!

Robert Curtis și șeful echipajului coboară pe scara care duce în cală și constată că trista veste este adevărată. Ceea ce înseamnă că spărtura s-a deschis din nou, în ciuda tuturor măsurilor luate, sau că îmbinările scândurilor de la cocă nu au fost bine călăfătuite și s-au desfăcut. Cert este că apa pătrunde repede în cală.

Căpitanul se întoarce pe punte și încearcă să aducă vaporul sub vânt la pupă, pentru a-l elibera de presiunea de a merge înclinat. Așteptăm cu toții ziua.

În zori, se măsoară din nou nivelul apei din cală și aflăm că a crescut la trei picioare...

Îl privesc pe Robert Curtis. Deși stăpânirea de sine nu îl părăsește, totuși chipul îi este crispat, iar buzele îi sunt fără culoare. Pasagerii au urcat pe punte și au fost anunțați ce s-a întâmplat. De altfel ar fi fost greu să li se ascundă ceva.

— O altă nenorocire? mă întreabă domnul Letourneur.

— Era de așteptat, i-am răspuns. Sper totuși că nu suntem prea departe de țărm și că vom putea ajunge până la el.

— Să vă audă Cel de Sus! îmi răspunde domnul Letourneur.

— Dar de ce, căci Dumnezeu nu este cu noi! strigă Falsten, ridicând din umeri.

— Greșiți, domnule, Dumnezeu este întotdeauna cu noi, îi răspunde domnișoara Herbey.

Inginerul a tăcut în fața acestui răspuns plin de o credință care nu dădea loc la comentarii.

Din ordinul lui Robert Curtis, pompele sunt puse în funcțiune din nou. Echipajul se pune pe treabă stăpânit mai degrabă de resemnare decât de vreo urmă de înflăcărare. Nimeni nu comentează, pentru că toți știu că este vorba de salvarea lor. Mateloții, repartizați în două schimburi, își fac rând pe rând datoria lucrând la pompe.

În timpul zilei, șeful echipajului face noi măsurători și ne anunță că apa pătrunde mai încet în cală, fără să dea însă semne că s-ar opri.

Din nefericire, pompele folosite fără încetare se strică mereu, iar marinarii trebuie să le repare. Se întâmplă uneori ca ele să se înfunde din cauza cenușii sau a bucăților de bumbac din baloturile care se află pe fundul calei. Ca urmare, sunt curățate foarte des, iar operațiunea aceasta ia mult timp și ne face să batem pasul pe loc.

A doua zi dimineață, marinarii măsoară iar nivelul apei și se stabilește că a ajuns la nici mai mult nici mai puțin de cinci picioare. Așadar, cala vaporului era în pericol să fie inundată, dacă dintr-un motiv sau altul, pompele n-ar mai fi funcționat. Nu mai era decât o chestiune de timp și încă un timp foarte scurt. Linia de plutire se afla deja la un picior sub apă, tangajul este din ce în ce mai mic din cauză că vaporul nu se mai poate ridica pe valuri decât cu dificultate. Îl văd pe căpitanul Curtis încruntându-se de fiecare dată când șeful echipajului sau locotenentul îi dau raportul. E de rău augur.

Pompele funcționează toată ziua și toată noaptea. Dar nivelul apei crește în cală. Echipajul este extenuat. Oamenii sunt în pragul disperării. Totuși, șeful echipajului și secundul sunt un exemplu viu al rezistenței. Pasagerii sunt chemați și ei la pompe.

Situația s-a schimbat dramatic: nici pe departe nu ne mai este la fel ca atunci când vaporul a eșuat pe reciful de la Ham-Rock. Vasul plutește acum deasupra abisului, care ar putea să ne înghită dintr-o clipă în alta.

XXIII

2–3 decembrie. În ultimele douăzeci și patru de ore, am luptat din răsputeri ca să împiedicăm creșterea nivelului apei din cală. Este foarte clar că va veni un moment când pompele nu vor mai face față unei cantități atât de mari de apă ca aceea care pătrunde prin spărtura din cală.

În ziua de 2 decembrie, căpitanul Curtis, care nu a avut nici un moment de odihnă, coboară el însuși în cală pentru a vedea cum se prezintă situația. Îl însoțesc dulgherul și șeful de echipaj. După ce mutăm câteva baloturi de bumbac, ascultăm cu atenție fiecare zgomot și observăm că se aude un soi de clipocit sau, pentru a fi cât mai exact, un picurat insistent. Oare vechea spărtură s-a deschis iar sau e vorba de o nouă fisură în cocă? Deocamdată este imposibil să aflăm un răspuns. În orice caz, Robert Curtis va încerca să facă, la pupă, coca etanșă și pentru aceasta va trebui să o învelească cu vele îmbibate cu gudron. Poate că așa vom reuși să împiedicăm apa să pătrundă în cală, cel puțin pentru o scurtă durată. Dacă apa nu va mai intra — chiar și pentru o perioadă redusă de timp — vom putea să pompăm ce a rămas din cală, iar vasul va reveni la linia de plutire.

Operațiunea este mult mai dificilă decât ne imaginăm. Robert Curtis trebuie să reducă viteza navei și după ce velele groase, susținute de odgoane, au fost scufundate sub chilă[56], ele sunt trase exact pe locul unde se află vechea spărtură, în așa fel încât acoperă complet această parte din coca vaporului.

Din acest moment, pompele nu fac altceva decât să scoată apa rămasă în cală, iar noi ne-am întors la lucru cu mai mult curaj decât înainte. Fără îndoială, apa pătrunde în continuare în cală dar, la sfârșitul zile, nivelul apei este mai mic cu câteva degete. Numai câteva degete! Nu contează! Suntem stăpâniți de ideea că pompele scot mai multă apă prin canalele de scurgere decât intră în cală și nu ne oprim din pompat nici chiar pentru o clipă.

Noaptea este întunecată, iar briza bate cu putere. Cum era de așteptat, căpitanul Curtis a desfăcut toate pânzele. Cunoaște foarte bine situația dificilă în care se află coca vaporului și de aceea se grăbește să ajungă la țărm. Probabil se gândea că dacă un vapor va apărea în larg, nu va ezita să-l anunțe prin semnale luminoase că nava este avariată. Apoi, va debarca toți pasagerii și chiar echipajul în întregime. În ceea ce-l privește, era convins că trebuie să rămână la bord până în momentul când nava se scufunda.

---

[56] Element principal de rezistență al osaturii unei nave, așezat pe axa longitudinală a fundului navei.

Dar nici una dintre aceste măsuri nu era sortită să reușească.

În realitate, în timpul nopții, pânzele îmbibate cu gudron care acopereau chila navei au cedat din cauza presiunii apei și a doua zi, 3 decembrie, șeful echipajului a făcut noi măsurători și ne-a anunțat care e situația, însoțindu-și spusele cu câteva înjurături marinărești:

— Sunt șase picioare de apă în cală!

Și aceasta e trista situație! Vaporul se umple din nou cu apă și încetul cu încetul se scufundă, căci linia de plutire se află vizibil sub apă.

Cu ultimele forțe, tragem la pompe cu o îndârjire pe care nu am mai avut-o până acum. Avem mâinile rupte de oboseală, palmele ne sângerează și, în ciuda efortului nostru, apa ne cuprinde din toate părțile. Fără să stea pe gânduri, Robert Curtis îi cheamă pe cei care nu stau la pompe, îi așază pe un rând în fața chepengului mare și le dă găleți care încep să treacă din mână în mână cu repeziciune.

Totul este inutil! La ora opt și jumătate dimineața, se constată că nivelul apei a crescut din nou. Disperarea pune stăpânire pe câțiva mateloți. Robert Curtis le ordonă să-și continue munca. Aceștia refuză.

Printre acești oameni, unul este mereu înclinat spre revoltă. Se pare că el este conducătorul nemulțumiților. Mă refer la matelotul Owen, despre care am mai spus câte ceva. Are aproape patruzeci de ani, iar chipul său îți arată că e un om periculos: o barbă roșiatică, ascuțită, în contrast cu restul feței, care e spână, buzele subțiri strânse spre înăuntru, iar ochii au luciri sălbatice și sunt injectați. Are nasul drept, urechile clăpăuge și totul e încununat de o frunte care e mai mereu încruntată într-un mod înspăimântător.

Este primul care își părăsește munca.

Cinci sau șase marinari îl urmează și printre ei îl recunosc pe bucătarul Jynxtrop, un om care nu-ți inspiră încredere.

Când Robert Curtis îi cere să-și reia lucrul, Owen îl refuză categoric.

Căpitanul îi mai cere o dată să se întoarcă la pompe, iar Owen îl refuză din nou.

Robert Curtis se apropie de matelotul care a pornit revolta.

— Vă sfătuiesc să nu mă atingeți! îi spune stăpân pe sine Owen, care urcă pe teuga de la provă.

Robert Curtis se îndreaptă spre dunetă, intră în cabina sa și iese de acolo înarmat cu un pistol, pregătit să tragă.

Owen îl privește o clipă pe Robert Curtis, hotărât să-l înfrunte până la capăt pe căpitan, dar la un semn făcut de Jynxtrop, pare să renunțe la planul inițial și toți își reiau lucrul.

XXIV

4 decembrie. Prima încercare de revoltă a fost astfel înăbușită și trebuie să sperăm că lui Curtis îi va reuși și în viitor acest lucru la fel de bine. Un echipaj insubordonat ne-ar aduce în situația de a fi lipsiți de orice șansă de salvare.

Pompele au fost puse la lucru, fără încetare, dar fără a aduce cea mai mică îmbunătățire a situației. Vasul era într-atât de inundat și de greu încât abia plutea pe valurile care îi măturau permanent puntea și contribuiau și ele la înrăutățirea stării *Cancelarului.* Situația noastră devenea foarte repede la fel de gravă ca în momentele în care focul ne înconjura din toate părțile, iar perspectiva de a fi înghițiți de talazurile fremătătoare nu era mai puțin înfricoșătoare decât cea de a pieri în flăcări.

Curtis și-a ținut oamenii din scurt și, vrând-nevrând, aceștia nu au avut altă alternativă decât să lucreze necontenit dar, în ciuda eforturilor lor, apa a crescut neîncetat până când toți marinarii din cală, care își treceau unul altuia gălețile cu apă, s-au trezit scufundați în apă până la brâu și au fost obligați să urce pe punte.

În această dimineață, după ce s-a sfătuit îndelung cu Walter și șeful de echipaj, Curtis a hotărât să abandonăm vasul. Singura barcă de salvare care ne mai rămăsese era mult prea mică pentru a încăpea toți și, în consecință, trebuia construită o plută pentru cei

care nu încăpeau în barcă. Dowlas, dulgherul, Falsten și alți zece marinari au fost însărcinați cu construcția plutei, restului echipajului fiindu-i ordonat să continue fără întrerupere pomparea apei din cală, până când totul va fi gata pentru îmbarcare.

Cu topoare și ferăstraie în mâini, dulgherul și ajutoarele sale au început fără întârziere să taie și să aranjeze la dimensiuni potrivite scândurile și vergile pe care le aveau la îndemână. Acestea au fost apoi coborâte în apa oceanului, care era deosebit de calm acum și era propice operațiunii, ce s-ar fi dovedit altfel dificilă, de legare a lor cu parâme într-o structură solidă, de aproape 40 de picioare lungime și 25 lățime, pe care să poată fi construită ulterior puntea.

Mi-am păstrat neostenit locul meu la pompe, André Letourneur lucrând și el lângă mine. Observam uneori privirea îndurerată pe care i-o arunca din când în când tatăl său, ca și cum s-ar fi întrebat ce se va alege de fiul său în cazul în care va fi nevoit să se lupte cu valuri cărora cu greu până și cei mai puternici oameni le-ar face față. Orice s-ar întâmpla, însă, tatăl său nu-l va scăpa din ochi, iar eu nu voi pregeta să-i sar în ajutor cu toate forțele de care dispun.

Găsindu-se de ceva timp într-o stare de somnolență lipsită de conștiință, doamna Kear nu fusese informată cu privire la pericolul în care ne aflam, dar atunci când domnișoara Herbey, arătând albă la față și obosită, a făcut una din vizitele sale fulgurante pe punte, am avertizat-o să-și ia toate măsurile de precauție și să fie pregătită pentru o eventuală plecare urgentă.

— Vă mulțumesc, domnule! Eu sunt întotdeauna pregătită, mi-a răspuns zâmbind și s-a reîntors la îndatoririle ei. L-am observat pe André urmărind-o cu privirea pe tânăra fată și am remarcat în expresia acestuia o urmă de interes melancolic pentru ea.

În jurul orei opt seara, structura de rezistență a plutei era aproape terminată, iar marinarii coborau butoaiele goale, care, după ce fuseseră astupate cu grijă urmau să fie legate de plută pentru ca aceasta să poată pluti în siguranță.

Doar două ore mai târziu, un strigăt puternic a izbucnit:

— Ne scufundăm! Ne scufundăm!

Domnul Kear s-a repezit imediat pe puntea de la pupă, urmat îndeaproape de Falsten și domnișoara Herbey, care purtau trupul fără vlagă al doamnei Kear. Curtis a fugit spre cabina sa, de unde a revenit la fel de repede ținând în mâini o hartă, un compas și un sextant.

Scena care a urmat îmi va rămâne întotdeauna întipărită în amintire. Țipetele de disperare, confuzia generală, fuga demențială a marinarilor către pluta care nu era încă suficient de solidă pentru a-i susține, toate acestea nu pot fi uitate vreodată. Întreaga mea viață părea a se fi adunat în acel moment teribil în care scândurile punții mi s-au înclinat sub picioare, iar apele oceanului s-au despicat sub mine.

O parte dintre marinari își găsiseră un adăpost amăgitor pe pânzele catargelor și tocmai când mă pregăteam să le urmez exemplul, am simțit atingerea unei mâini pe umăr. Întorcându-mă, am dat cu ochii de domnul Letourneur care, cu ochii scăldați în lacrimi, mi l-a arătat pe fiul său.

— Da, prietene, nu-ți fie frică, i-am spus, strângându-i mâna, îl vom salva dacă se va putea.

Dar Curtis îl apucase deja pe tânăr și îl ajuta să se urce pe pânzele catargului principal, când *Cancelarul*, care era împins înainte de vântul puternic, s-a oprit brusc, scuturat de un șoc violent, fără a mai porni din loc. Apele oceanului îmi ajunseseră deja la glezne și, aproape instinctiv, m-am prins de cea mai apropiată frânghie. Dintr-o dată, tocmai atunci când totul părea a se fi sfârșit, vasul a încetat să se mai scufunde, rămânând nemișcat și suspendat în mijlocul oceanului.

XXV

4 decembrie, noaptea. Curtis l-a luat din nou pe tânărul Letourneur pe brațele sale și, traversând cu acesta puntea inundată, l-a depus în siguranță pe velele de la tribord, unde ne-am cățărat apoi, alături de el, eu și tatăl lui.

Aveam acum timp să mă îngrijesc și de mine. Noaptea nu era foarte întunecată și îl puteam zări pe Curtis care se reîntorsese la postul său de la pupă, în timp ce în extremitatea cea mai îndepărtată a acesteia, care se afla încă deasupra apei, puteam distinge siluetele domnului Kear, pe cea a domnișoarei Herbey și pe cea a lui Falsten. Locotenentul și șeful de echipaj se găseau la teugă, iar restul echipajului atârna pe vele și pe catarge.

Cu ajutorul tatălui său, care îi ghida cu atenție pașii pe scările de frânghie, André a putut să urce pe catargul principal. Doamna Kear nu a putut fi convinsă să urce la această înaltă poziție, în ciuda avertizării sale că vântul va bate mai puternic și ar putea fi astfel măturată de valuri peste bord. Nimic nu a convins-o să ia aminte la aceste atenționări, insistând să rămână la pupă, cu domnișoara Herbey, desigur, stând alături.

Imediat ce căpitanul a constatat că vasul nu se mai scufundă, a început să strângă toate velele, mici sau mari, în speranța că prin înlăturarea oricărui element care putea compromite echilibrul vasului ar fi putut diminua șansele prăbușirii *Cancelarului* în abis.

M-am alăturat lui Curtis la pupă, pentru o vreme, întrebându-l:

— Dar nu se poate scufunda în orice moment?

— Totul depinde de vreme, mi-a răspuns în cel mai calm mod cu putință. Aceasta, desigur, se poate schimba în orice moment. Totuși, un singur lucru este sigur: pentru moment *Cancelarul* își păstrează echilibrul.

— Dar vreți să spuneți, am întrebat mai departe, că ar putea naviga cu două picioare de apă deasupra punții?

— Nu, domnule Kazallon, nu poate naviga, dar poate fi purtat în derivă de vânt, iar dacă acesta își va păstra direcția actuală, în cursul câtorva zile am putea zări coasta. În plus, avem la dispoziție pluta ca ultimă soluție. În câteva ore va fi gata, iar în zori ne vom putea îmbarca pe ea.

— Nu ați abandonat încă, din câte văd, orice speranță? am adăugat, minunându-mă de sângele rece al căpitanului.

— Speranța moare întotdeauna ultima, domnule Kazallon. Poate că nouăzeci și nouă la sută dintre șanse sunt împotriva noastră,

dar poate că unica șansă rămasă se va dovedi în cele din urmă providențială. Din câte știu eu, cazul nostru nu este unul izolat, ci are un precedent. În anul 1795, un vas cu trei catarge, *Juno*, se afla exact în aceeași situație ca și noi, pe jumătate scufundat și inundat. Și totuși, cu pasagerii și membrii echipajului cățărați în vârful catargelor, vasul a plutit în derivă timp de douăzeci de zile, până când și-a făcut apariția țărmul, iar cei care supraviețuiseră lipsurilor de tot felul și oboselii au putut fi salvați. Așa că să nu disperăm, să ne agățăm de speranța că supraviețuitorii *Cancelarului* vor fi la fel de norocoși.

Eram întru totul conștient că nu existau multe argumente în sprijinul punctului de vedere optimist al lui Curtis și că rațiunea indica cu totul alt deznodământ. Nu am spus însă nimic, găsindu-mi o consolare în faptul că însuși căpitanul nu renunțase încă la ideea unei salvări de ultim moment.

Cum trebuia să fim pregătiți să părăsim vasul în orice moment, Dowlas se străduia din răsputeri să grăbească construcția plutei. Cu puțin înainte de miezul nopții, se afla tocmai în căutarea unor scânduri pentru acest scop, când, spre stupefacția și groaza sa, Dowlas a descoperit că întreaga structură a navei dispăruse cu totul. Frânghiile care o țineau legată de restul vasului se rupseseră atunci când vasul se înclinase și probabil că plutea astfel în voia valurilor de mai bine de o oră.

La auzul acestei noi nenorociri, marinarii și-au ieșit din minți și urlând „Jos cu catargele!" au început să taie frânghiile pentru a putea apoi doborî și catargele cu care intenționau să construiască încă o plută.

Numai că, și de această dată, Curtis a intervenit:

— Înapoi la locurile voastre, băieți! Înapoi la locurile voastre. Vasul nu se scufundă încă, așa că nu atingeți nici o frânghie până nu vă dau eu voie!

Fermitatea din vocea căpitanului i-a adus pe oameni cu picioarele pe pământ și, deși câțiva dintre ei își puteau ascunde cu greu nemulțumirea, s-au reîntors la posturile lor.

Atunci când lumina zorilor a devenit destul de clară, Curtis s-a urcat pe catarg și a scrutat orizontul de jur împrejur pentru a zări pluta pierdută, însă aceasta nu se vedea nicăieri. Marea era mult prea agitată ca oamenii să se aventureze, cu ajutorul balenierei, în căutarea ei și nu le rămânea altceva de făcut decât să se apuce de treabă imediat și să construiască o nouă plută.

O dată ce marea a devenit tot mai agitată, doamna Kear a fost convinsă să părăsească pupa și a reușit să li se alăture domnului Letourneur și fiului acestuia pe catargul principal, unde zace într-o stare de inconștiență totală. Nu este nevoie să mai adaug că domnișoara Herbey continuă să o vegheze neobosită. Spațiul pe care acești patru oameni sunt nevoiți să îl împartă este în mod inevitabil foarte îngust, nedepășind nicăieri 12 picioare în lățime. Pentru a preîntâmpina pierderea echilibrului acestora, fuseseră legate câteva vergi de la o velă la alta, iar pentru confortul celor două doamne, Curtis reușise să improvizeze dintr-o pânză o apărătoare de soare. Domnul Kear se instalase împreună cu Silas Huntly în vârful catargului de la proră.

Câteva cutii de carne conservată și de pesmeți, precum și câteva butoaie cu apă, care pluteau între catarge în urma inundării punții, fuseseră recuperate și legate strâns de parâmele catargelor. Acestea reprezentau acum singurele noastre provizii.

XXVI

5 decembrie. Azi e o zi călduroasă. Atunci când te afli la paralela 16, în decembrie, este mai cald decât într-o lună de toamnă. Este la fel ca într-o adevărată lună de vară. Trebuie să ne așteptăm la o arșiță greu de suportat, dacă briza nu o va mai domoli.

Apele oceanului sunt agitate în continuare. Coca vaporului, scufundată pe trei sferturi, este lovită de valuri ca și cum ar fi un recif în mijlocul oceanului. Spuma valurilor ajunge până la vârfurile catargelor, ca urmare, hainele noastre sunt pline de picături de apă ca și cum ar ploua.

Iată ce a rămas din *Cancelar* sau, mai bine zis, ce se află deasupra apei: cele trei catarge, cu partea cea mai înaltă cuprinsă între gabie și vârf, bompresul, de care am legat barca de salvare, înainte să fie distrusă de valuri, duneta și teuga de la provă, a căror unică legătură se face acum pe la bastingaje. În ceea ce privește puntea, este în întregime sub apă.

În noua situație, marinarii ajung cu mare greutate de la o gabie la alta. Mateloții sunt singurii care pot să treacă de la un catarg la altul, cățărându-se pe frânghii. Jos, între catarge, de la dunetă până la teuga de la provă, valurile se sparg între pereții navei ca de o stâncă, smulgând scândurile, pe care încercăm să le adunăm din apă. Este un spectacol înfricoșător pentru pasagerii refugiați pe platformele înguste, care au rămas deasupra apei. Toți vedem și auzim cum urlă oceanul la picioarele noastre. Catargele, care ies din apă, par să fie în pericol de a fi smulse de valuri și se zguduie sub fiecare lovitură a oceanului.

Cel mai bun lucru este să nu te uiți, să nu te gândești la nimic, căci abisul este înșelător, te atrage și nu se știe niciodată când ești tentat să te arunci!

În tot acest timp, echipajul muncește fără odihnă pentru a construi o a doua plută. Sunt folosite catargele mici, care au fost deja năpădite de apă și nu mai au nici un rost pe vapor, și vergile. Operațiunea este atent urmărită de căpitan și se desfășoară cu cea mai mare grijă. Vaporul nu pare să se scufunde în curând și, după cum mi-a explicat căpitanul, este aproape sigur că va mai rămâne în echilibru pentru un timp. Profitând de acest răgaz, Robert Curtis are grijă ca pluta să fie construită cât mai rezistent cu putință, căci ne așteaptă o călătorie lungă până la țărmul cel mai apropiat. Știm cu toții că Guyana se află la mai multe sute de mile de noi.

În concluzie, este mai bine să ne petrecem încă un timp pe vapor, până când pluta va fi gata și vom putea fi în siguranță pe ea. Toți cei de pe vas sunt de acord că aceasta este singura cale de salvare.

Mateloții și-au regăsit siguranța și acum lucrează în ordine.

Numai un bătrân marinar nu este de acord cu părăsirea vaporului. Este un irlandez pe nume O'Ready. Olandezul are șaizeci de ani și a încărunțit pe mare.

Pe când mă aflam pe dunetă, O'Ready a venit lângă mine.

— Domnule, îmi spune mestecându-și cu indiferență tutunul, ceilalți mateloți sunt de părere că trebuie să părăsim vaporul. Eu nu cred că este bine. Eu am naufragiat de nouă ori, de patru ori în mijlocul apelor mării și de alte cinci ori în apropierea țărmului. Se pare că meseria mea adevărată este aceea de a naufragia și de a scăpa de pericole. Mă pricep și nimeni nu poate nega acest lucru. Ei bine, să mă bată Dumnezeu, dacă nu i-am văzut mereu cum pier pe toți deștepții ăia care încercau să scape cu șalupele sau plutele. Atâta timp cât vaporul plutește, trebuie să rămâi acolo. Ascultați-mă pe mine!

După ce mi-a vorbit pe un ton foarte convingător, bătrânul olandez, care încercase astfel să-și strecoare propria lui părere pentru a-și liniști conștiința, păstrează tăcerea.

În aceeași zi, pe la ora trei după-amiaza, îl zăresc pe domnul Kear și pe fostul căpitan, Silas Huntly, vorbind aprins pe gabia catargului de la provă. Negustorul de petrol pare să insiste pentru a-l obliga pe Huntly să acționeze conform planului său, în timp ce fostul căpitan de-abia reușește să-și exprime obiecțiile la propunerea lui Kear. De mai multe ori, Silas Huntly privește cu atenție oceanul și cerul, dând din cap. Apoi, după o oră de discuții, coboară sprijinindu-se de frânghiile catargului pe teuga de la provă și se amestecă printre mateloți. Pentru un scurt timp îl urmăresc cu privirea, dar la un moment dat se pierde printre ceilalți mateloți și eu nu-l mai văd.

De altfel, nu acord prea multă importanță incidentului și urc pe gabia de pe catargul cel mare, unde rămân să discut, pentru câteva ore, cu domnul Letourneur, André, domnișoara Herbey și Falsten. Soarele dogorește și dacă n-ar fi fost vela care să ne apere, întâlnirea noastră pe gabie n-ar fi fost posibilă.

La ora cinci, luăm împreună o gustare, care cuprinde pesmeți, carne uscată și o jumătate de pahar de apă pentru fiecare. Doamna

Kear nu poate să mănânce, pentru că febra nu-i dă pace. Domnișoara Herbey încearcă să ușureze chinul stăpânei sale și din când în când îi umezește buzele. Nefericita femeie suferă mult. Mă îndoiesc că va mai suporta pentru multă vreme nenorocirile care s-au abătut asupra vaporului nostru.

Soțul doamnei Kear nu s-a interesat deloc de starea ei. Mă întreb dacă în sufletul acestui om egoist poate să fie și altceva decât dorința de câștig și dacă există ceva pe lume care să-l emoționeze. Pe la șase fără un sfert, domnul Kear strigă la mateloții de pe teuga de la provă rugându-i să-l ajute să coboare de pe gabia catargului din față. Oare vrea să-și întâlnească soția care se află pe gabia catargului mare?

Mai întâi, mateloții nu răspund chemării domnului Kear. Dar cum acesta insistă și promite o sumă generoasă celor care îl vor ajuta, i se răspunde în cele din urmă.

Doi mateloți, Burke și Sandon, îi sar în ajutor. Cei doi se avântă pe bastingaje, se prind de hobanele catargului din față și ajung pe gabie.

Ajunși lângă domnul Kear, discută îndelung cu el condițiile de plată. Este clar că mateloții cer mai mulți bani decât vrea să le dea domnul Kear. La un moment dat, vor chiar să-l părăsească pe Kear pe teugă. În cele din urmă, ajung la o înțelegere, apoi domnul Kear scoate din buzunarul de la centură un teanc de dolari și îl dă unuia dintre mateloți. Acesta numără cu atenție banii și cred că nu sunt mai puțin de o sută de dolari.

Mateloții trebuie să-l ajute pe Kear să coboare pe frânghiile catargului până la teuga de la provă. Burke și Sandon îi leagă lui Kear o frânghie în jurul mijlocului, pe care o înfășoară de frânghiile catargului. Apoi, îl lasă să alunece precum un pachet, nu fără să-l zdruncine serios spre deliciul celorlalți mateloți.

Eu însă m-am înșelat, pentru că domnul Kear nu a avut nici o clipă intenția de a se întâlni cu soția sa. Negustorul rămâne pe teuga de la provă, aproape de Silas Huntly, care îl aștepta acolo. Întunericul nu îmi permite să văd ce fac.

S-a făcut noapte. Vântul a mai scăzut în intensitate, dar oceanul este agitat în continuare. Luna, care a răsărit de la ora patru după-amiaza, nu apare decât foarte rar printre nori. Vaporii care se ridică din ocean împânzesc orizontul și au o nuanță roșiatică, anunțând o briză puternică pentru ziua de mâine. Să dea Domnul ca această briză să sufle dinspre nord-est și să ne poarte spre țărm! Orice mică schimbare în direcția vântului ar fi fatală, când ne vom afla pe plută, de vreme ce ea nu poate să înainteze decât cu vântul bătând din spate.

Robert Curtis s-a urcat pe gabia catargului mare pe la ora opt seara. Cred că este preocupat să observe starea cerului și încearcă să ghicească tot ce se va întâmpla mâine. Timp de un sfert de oră, rămâne să urmărească atent cerul; apoi, înainte să coboare, îmi strânge mâna fără să spună un cuvânt și își reia locul pe dunetă.

Încerc să dorm în locul strâmt de pe gabie, care mi-a fost rezervat, dar nu reușesc deloc.

Gânduri negre nu-mi dau pace. Liniștea de acum a naturii mă tulbură și găsesc că e prea mult calm în aer. Din când în când, un vânt slab trece prin cordaj și face să răsune legăturile metalice ale odgoanelor. De altfel, oceanul simte ceva. Este agitat și valurile de acum anunță o furtună care stă să vină.

Pe la ora unsprezece seara, strecurându-se printre nori, luna strălucește puternic și valurile sunt aurite ca și cum ar fi luminate de o rază submarină.

Mă ridic și privesc spectacolul naturii. Lucru bizar, mi se pare că văd, doar pentru câteva clipe, un punct negru, care se ridică și coboară pe albeața intensă a apelor. Nu poate să fie o stâncă, pentru că urmează legănarea valurilor. Ce să fie oare?

Apoi, luna se ascunde după nori și întunericul coboară peste ocean, iar eu mă culc aproape de hobanele de la babord.

XXVII

6 decembrie. Am reușit să dorm câteva ore. Mă trezesc la ora patru dimineața din cauza brizei care bate cu putere. Aud vocea lui Robert Curtis răsunând printre rafalele de vânt care zguduie catargele.

Mă ridic. Ținându-mă strâns de parâme, încerc să văd ce se petrece dedesubt și împrejurul meu.

Este întuneric și apele vuiesc. Valurile înspumate par mai degrabă vinete decât albe și ajung până la vârful catargelor, care se clatină serios. Două umbre negre se profilează la pupă. Reușesc să-mi dau seama că sunt căpitanul Curtis și șeful de echipaj. Vocile lor nu se disting foarte clar din cauza vuietului mării și a șuieratului vântului și până la mine nu ajung decât sunete greu de înțeles.

Chiar în acest moment, unul dintre marinari, care s-a urcat în gabie pentru a strânge o parâmă, trece pe lângă mine.

— Ce se întâmplă? l-am întrebat.

— Vântul și-a schimbat direcția...

Matelotul mai adaugă câteva cuvinte pe care nu le-am putut auzi bine. Mi se pare totuși că a zis „nenorocire pentru noi".

Nenorocire pentru noi! Ceea ce ar însemna că vântul nu mai bate dinspre nord-est, ci și-a schimbat direcția suflând dinspre sud-vest și ne împinge înapoi în larg. Presimțirile mele nu m-au înșelat!

Încetul cu încetul, apar zorii zilei. Îmi dau seama că vântul nu bate dinspre sud-est, așa cum mă temusem, dar situația este încă dramatică, pentru că briza suflă dinspre nord-vest. Ca urmare ne îndepărtăm de țărm. Mai mult, puntea se află la cinci picioare sub apă, iar bastingajele nu se mai văd deloc. Vaporul s-a scufundat din ce în ce mai mult în timpul nopții, pentru că teuga de la provă și duneta se află acum chiar la nivelul mării, care le udă neîncetat. Bătuți de vânt și de valuri, pe o epavă aflată sub vânt, Robert Curtis și echipajul său muncesc din răsputeri pentru a termina pluta. Lucrul merge greu, pentru că marea este foarte agitată și marinarii trebuie să fie atenți ca scheletul plutei să nu se strice înainte de a fi consolidat.

Acum, domnul Letourneur și André stau în picioare lângă mine și tatăl își sprijină fiul din cauza ruliului vaporului.

— Dar această gabie o să se spargă sub noi! strigă domnul Letourneur, auzind cum pârâie din toate încheieturile platforma îngustă pe care ne aflăm.

Cum aude cuvintele domnului Letourneur, domnișoara Herbey se ridică în picioare și arătând spre doamna Kear, care zace la picioarele sale, ne întreabă:

— Ce e de făcut, domnilor?

— Trebuie să rămânem unde suntem acum, i-am răspuns.

— Domnișoară Herbey, adaugă André, această platformă strâmtă încă este cel mai sigur refugiu. Nu vă temeți de nimic.

— Eu nu tremur pentru viața mea, răspunde tânăra fată cu o voce calmă, ci pentru cei care au un motiv să țină la ea.

La ora opt și un sfert, îl auzim pe șeful de echipaj strigând către marinari:

— Atenție la proră!

— Da, domnule, răspunde unul dintre mateloți. Cred că e Owen.

— Barca de salvare mai este la locul ei?

— Nu, domnule.

— Atunci a fost luată de valuri!

Într-adevăr, barca de salvare nu mai este legată de bompres. Imediat ne dăm seama că au dispărut domnul Kear, Silas Huntly și trei oameni din echipaj, un scoțian și doi englezi. Înțeleg acum care a fost subiectul discuției de aseară dintre Kear și Silas Huntly. Temându-se că vasul se va scufunda înainte ca pluta să fie gata, cei doi au uneltit să fugă cu barca de salvare și i-au atras cu bani pe cei trei mateloți ca să pună mâna pe barcă. Îmi este din ce în ce mai clar ce reprezenta punctul negru văzut azi-noapte. Kear, acest om de nimic, și-a părăsit soția! În timp ce fostul căpitan și-a abandonat corabia ca ultimul ticălos!

Amândoi au furat barca, singura cale de salvare!

— Iată că acești cinci oameni s-au salvat! spune șeful echipajului.

— Mai degrabă s-au dus la moarte sigură! răspunde bătrânul irlandez.

Agitația mării nu face decât să confirme cuvintele lui O'Ready.

La bord, nu mai suntem decât douăzeci și doi. Câți o să rămânem până la sfârșitul călătoriei?

După ce află de fuga rușinoasă și de furtul bărcii, echipajul le adresează fugarilor blesteme și înjurături. Și să-i ferească Dumnezeu să ajungă din întâmplare din nou la bord, căci vor plăti scump trădarea!

Propun să nu-i spunem doamnei Kear de fuga soțului ei. Nefericita este chinuită de o febră de nestăpânit, în fața căreia suntem neputincioși, de vreme ce vaporul a fost cuprins foarte repede de apă și cutia cu medicamente nu a putut fi salvată.

Și, de altfel, chiar să fi avut aceste medicamente, la ce efect să ne fi așteptat în condițiile în care se află doamna Kear și noi toți la un loc?

XXVIII

6 decembrie, continuare. Cancelarul nu își mai putea menține echilibrul. Simțeam cum se scufundă treptat, iar carena sa probabil că era distrusă. Catargul principal mai era doar cu zece picioare deasupra apei, în timp ce bompresul, cu excepția capătului său, care se ridica oblic din apă, era în întregime acoperit.

Sfârșitul *Cancelarului* era aproape.

Din fericire, pluta era construită în întregime, necesitând doar unele mici finisaje, iar dacă Curtis nu ar fi preferat să așteptăm dimineața, am fi putut să ne îmbarcăm în aceeași seară.

Pluta este o construcție foarte solidă. Bârnele care formează structura acesteia se întretaie una peste cealaltă și sunt legate împreună cu frânghii rezistente, astfel încât întregul edificiu se ridică cu câteva picioare deasupra apei. Platforma de deasupra este construită din scândurile pe care valurile violente le desprinseseră din părțile laterale ale vasului și care nu se îndepărtaseră

prea mult de vas. Întreaga după-amiază a fost dedicată încărcării plutei cu proviziile, pânzele, uneltele și instrumentele pe care le putusem salva.

Cum aș putea să descriu sentimentele cu care, toți laolaltă și fiecare în parte, contemplam soarta care ne aștepta? Personal, eram cuprins mai degrabă de o indiferență paralizantă decât de sentimentul unei resemnări autentice. Domnul Letourneur era în întregime concentrat asupra fiului său care, la rândul său, nu se gândea decât la tatăl lui. Cei doi emanau un calm și o tărie morală de natură creștină pe care nu o mai împărtășea nimeni de pe vas, cu excepția domnișoarei Herbey, care înfrunta pericolul cu aceeași atitudine curajoasă. Oricât de incredibil ar părea, Falsten rămânea același dintotdeauna, ocupându-se cu însemnarea în carnețelul său a diferite cifre și date. Doamna Kear, în ciuda tuturor îngrijirilor pe care i le acorda domnișoara Herbey, era evident că se sfârșea.

În privința marinarilor, doi sau trei dintre ei erau suficient de calmi, însă restul se aflau pe punctul de a-și pierde cumpătul. Câțiva dintre cei mai slabi cu firea păreau înclinați să cadă pradă exceselor de tot felul, iar comportamentul lor, sub influența negativă a lui Owen și Jynxtrop, mă făcea să mă întreb dacă se vor supune ordinelor o dată ce vom fi limitați la spațiul îngust al plutei. Locotenentul Walter, deși curajul nu îl părăsise vreun moment, era epuizat de oboseală și obligat să renunțe la orice activitate fizică. Dar Curtis și șeful de echipaj erau mai încrezători, energici și hotărâți ca niciodată. Pentru a împrumuta o expresie din industria metalurgică, erau oameni „cu cel mai înalt grad de rezistență".

La ora cinci, unul dintre tovarășii noștri de suferință fusese eliberat de suferințele pe care le îndura. Doamna Kear, după chinuri îndelungate, pe care tânăra ei însoțitoare încercase cu devotament să i le aline, și-a dat ultima suflare. În urma câtorva suspine adânci, totul se sfârșise, și mă îndoiesc de faptul că suferinda a fost vreun moment conștientă de gravitatea situației în care se afla.

Noaptea a trecut fără alte incidente semnificative. Spre dimineață, am atins mâna femeii neînsuflețite și am constatat că

era rece și rigidă. Cadavrul nu mai putea rămâne pe catarg și după ce domnișoara Herbey și cu mine l-am învelit cu grijă în veșmintele sale, rostind câteva rugăciuni scurte, corpul primei victime a calvarului nostru a fost încredințat adâncurilor.

În timp ce oceanul înghițea corpul doamnei Kear, l-am auzit pe unul dintre marinarii agățați de frânghiile catargelor rostind:

— Și uite așa a dispărut un corp de care ne va părea rău că l-am aruncat!

M-am uitat cu atenție împrejur. Era Owen cel care vorbise. Dar oricât de îngrozitoare fuseseră cuvintele sale, gândul că ziua în care vom suferi de foame nu este foarte departe devenea tot mai pregnant.

XXIX

7 decembrie. Vasul se scufunda rapid; apa urcase până spre vârful catargelor; pupa și teuga erau în întregime acoperite de apă; bompresul dispăruse și el cu totul și doar vârfurile celor trei catarge se mai ridicau dintre ape.

Dar totul era pregătit pe plută. Fusese ridicat un suport pentru susținerea unui catarg la prora acesteia, catarg care era legat cu frânghii de marginile platformei și fusese înzestrat cu vela rândunică mică.

Poate că în cele din urmă aceste câteva scânduri fragile ne vor duce către țărmul la care *Cancelarul* nu a reușit să ajungă. Oricum, nu putem renunța la orice speranță.

La ora 7 a dimineții, eram tocmai pe punctul de a ne îmbarca, când *Cancelarul* a început brusc să se scufunde atât de rapid încât dulgherul și marinarii care se aflau pe plută s-au văzut nevoiți să taie cu repeziciune frânghiile care o țineau legată de vas, pentru a împiedica înghițirea acesteia de apele învolburate. Teama cea mai profundă pusese stăpânire pe noi toți. Chiar în momentul în care vasul cobora în abisul fără fund, pluta, unica noastră speranță de salvare, se îndepărta de noi văzând cu ochii. Doi dintre marinari și

un matelot, cuprinși de groază, s-au aruncat direct în apă, dar era clar din capul locului că nu vor putea face față vântului și valurilor. Situația lor era fără ieșire: nu puteau ajunge nici până la plută și nici nu se puteau întoarce pe vas. Curtis și-a legat o frânghie în jurul brâului și a încercat să înoate în ajutorul lor, dar mai înainte de a ajunge la ei, acești nefericiți, după o luptă zadarnică pentru a supraviețui, au fost înghițiți de valuri și nu au mai fost văzuți. Învinețit și lovit de talazurile care se învălmășeau în jurul catargelor, Curtis a fost în cele din urmă tras înapoi pe vas.

Între timp, Dowlas și oamenii săi, cu ajutorul unor scânduri pe care le foloseau ca vâsle, făceau tot ce le stătea în putință pentru a aduce înapoi pluta care se îndepărtase de vas cu aproape două lungimi de cablu. Dar, în ciuda eforturilor lor, a durat o oră întreagă — oră care ni s-a părut o eternitate celor care așteptam pe vârful catargelor, cu apa ajungând la nivelul acestora — până când aceștia au reușit să aducă pluta lângă vas și să o lege încă o dată de catargul principal al *Cancelarului*.

Nu era nici un moment de pierdut. Valurile se repezeau în vârtejuri împrejurul vasului scufundat în apă și nenumărate baloane de aer uriașe se ridicau la suprafața apei.

Sosise clipa. La ordinul lui Curtis „Îmbarcarea!", cu toții ne-am repezit către plută. André, care a insistat să o vadă mai întâi pe domnișoara Herbey trecută pe plută, a fost ajutat să ajungă în siguranță pe platformă, unde l-a urmat imediat și tatăl lui. În câteva minute, toți părăsisem *Cancelarul*, mai puțin Curtis și bătrânul O'Ready.

Curtis rămăsese pe vârful catargului principal, considerând nu doar că este de datoria sa, dar și că este dreptul său de a fi ultimul care părăsește vasul pe care l-a iubit atât de mult și a cărui pierdere o deplângea din tot sufletul.

— Bătrâne, ce mai stai? Jos de pe catarg! i-a strigat Curtis bătrânului irlandez, care nu se mișca de la locul său.

— Da' e sigur că se scufundă? a întrebat acesta.

— Da, da, prietene, e sigur. Ai face bine să te uiți mai bine în jurul tău.

— Ei bine, atunci, o să mă îmbarc, și fără să piardă un moment (căci apa îi ajungea deja până la brâu) a sărit pe plută.

Aruncând cu de-amănuntul o ultimă privire în jurul său, Curtis a părăsit apoi și el vasul. Frânghia care ne ținea de acesta a fost tăiată și am început să ne îndepărtăm ușor.

Toți ochii erau ațintiți însă pe locul în care se scufunda *Cancelarul*. Vârful artimonului a fost primul care a dispărut, urmat de cel al catargului principal, iar la scurt timp, nu se mai zărea nici o rămășiță din ceea ce fusese un nobil vas.

XXX

7 decembrie, continuare. Va reuși, oare, această ambarcațiune fragilă, de numai 40 de picioare pe 20 de picioare, să navigheze în siguranță? De scufundat nu se poate scufunda, materialele din care este alcătuită rezistă valurilor. Dar este mai puțin sigur că ele vor rezista laolaltă. Corzile care le leagă vor avea de suportat o încordare maximă pentru a rezista violenței oceanului. Cei mai optimiști dintre noi tremură atunci când se gândesc la viitor, oricât de încrezători am fi, nu îndrăznim să ne gândim decât la prezent. După pericolele de tot felul pe care le-am avut de înfruntat în ultimele șaptezeci și două de zile ale călătoriei noastre, suntem cu toții mult prea înfricoșați pentru a privi altfel decât cu neîncredere spre un viitor care, după toate probabilitățile omenești, ar putea aduce cu sine cele mai crude suferințe.

Oricât de inutil ar putea părea, voi continua să înregistrez întâmplările dramatice prin care trecem, scenă după scenă, așa cum se desfășoară ele sub privirile mele.

Din cele 28 de persoane care părăsiserăm Charlestonul la bordul *Cancelarului*, doar optsprezece se mai îngrămădiseră împreună pe pluta îngustă. Printre aceștia se numărau cei cinci pasageri, și anume domnul Letourneur, André, domnișoara Herbey, Falsten și eu, ofițerii vasului, Curtis și locotenentul Walter, șeful de echipaj, Hobart, stewardul, Jynxtrop, bucătarul, și Dowlas, dulgherul,

precum și alți șapte marinari, Austin, Owen, Wilson, O'Ready, Burke, Sandon și Flaypol.

Aceștia sunt toți pasagerii plutei, însă sarcina enumerării proviziilor lor este și mai ușoară.

Cea mai mare parte a proviziilor din magazie fusese distrusă atunci când puntea vasului a fost inundată, iar cantitatea mică de provizii pe care reușise Curtis să o salveze va fi mai mult decât insuficientă pentru nevoile a optsprezece oameni, care probabil vor trebui să aștepte multe zile înainte de a zări fie pământul, fie un alt vas. Micile noastre provizii erau reprezentate de o ladă cu pesmeți, o alta cu carne uscată, de un butoiaș de coniac și de două butoaie cu apă potabilă, astfel încât frugalitatea maximă devenea un lucru absolut necesar în distribuirea rațiilor noastre zilnice.

În privința hainelor de schimb și a altor accesorii vestimentare, pot spune că ne lipseau cu desăvârșire. Câteva pânze ne vor feri de soare în timpul zilei și ne vor folosi totodată ca pături pe timpul nopții. Dowlas mai avea încă propriile sale unelte de tâmplărie, fiecare dintre noi aveam câte un briceag, iar O'Ready un vechi vas de tinichea, căruia îi acorda înalta sa prețuire. În afara acestor obiecte, ne mai aflam în posesia unui sextant, a unei busole și a unei hărți, precum și a unui ceainic, toate celelalte lucruri care fuseseră adunate pe punte pentru a fi la îndemână pentru îmbarcarea pe cea dintâi plută, fiind pierdute în timpul scufundării parțiale a vasului.

Aceasta este situația în care ne aflăm, dramatică într-adevăr, dar în cele din urmă nu lipsită de speranță. Avem, însă, o singură mare teamă: se găsesc printre noi câțiva care și-ar putea pierde curajul, atât moral cât și psihic, și asupra acestor firi slabe nu putem avea nici un control.

XXXI

7 decembrie, urmare. În prima zi pe plută, nu am avut parte de nici un incident.

Va reuși, oare, această ambarcațiune fragilă, de numai 40 de picioare pe 20 de picioare, să navigheze în siguranță?

Astăzi, la ora opt dimineața, căpitanul Curtis ne-a strâns pe toți la un loc pentru a ne vorbi:

— Prieteni, ne-a spus, ascultați cu atenție ce vă voi spune. Voi comanda pe această plută așa cum am făcut-o pe vas. Aștept să fiu ascultat de toți, fără excepție. Să nu ne gândim decât la salvarea noastră, să fim uniți, așa să ne ajute Dumnezeu!

Cuvintele lui Curtis au fost bine primite.

Briza care ne poartă în acest moment bate dinspre nord, conform spuselor căpitanului Curtis, după ce acesta a consultat compasul. Situația ne este favorabilă și trebuie să ne grăbim să profităm de ea pentru a ajunge cât mai repede pe țărmul american. Dowlas, dulgherul, s-a ocupat de instalarea catargului în călcâiul de arbore[57], amplasat la prora plutei. Apoi a așezat de-o parte și de alta a catargului două bârne, sub forma unor arcuri butante[58], care să-l susțină. În timp ce el se ocupă de catarg, șeful echipajului și ceilalți mateloți fixează vela pe verga care i-a fost rezervată.

La ora nouă și jumătate, catargul este înălțat. Hobane, întinse până la marginile plutei, îi asigură echilibrul și trăinicia. Vela este deschisă, cu murele legate și perfect întinsă, în timp ce briza care bate nu întârzie să pună în mișcare pluta noastră, aflată acum cu vântul la pupă.

După ce a terminat de meșteșugit la catarg, Dowlas încearcă să construiască o cârmă, care să ne permită să păstrăm și să controlăm direcția plutei. Robert Curtis și inginerul Falsten îl sfătuiesc cum să facă mai bine. După două ore de muncă, la pupă apare un fel de vâslă, cumva asemănătoare cu cele pe care le folosesc băștinașii din Malaya.

În tot acest timp, căpitanul Curtis a făcut măsurători pentru aflarea longitudinii și la amiază stabilește înălțimea soarelui deasupra orizontului.

Punctul obținut în urma măsurătorilor exacte are următoarele coordonate: 15°7' longitudine nordică, 49°35' longitudine la vest de Greenwich.

---

[57] Piesă de lemn, de formă prismatică, folosită pentru rezistența catargului.
[58] Contraforturi.

Consultând harta după aflarea acestor date, Curtis ne anunță că suntem la aproape șase sute cincizeci de mile nord-est de Paramaribo, care e zona cea mai apropiată de noi a continentului american. După cum am mai spus, ne îndreptăm spre Guyana olandeză.

La o evaluare serioasă a situației noastre, chiar dacă am fi ajutați de briză, ne dăm seama că nu putem nici măcar să sperăm că vom face mai mult de zece până la douăsprezece mile pe zi cu această plută nesigură, cu care nu ne încumetăm să navigăm perpendicular pe direcția vântului.

În aceste condiții, avem nevoie de două luni ca să ajungem la destinație. Bineînțeles, numai dacă vom beneficia de circumstanțe favorabile. Mai rămâne cazul, de altfel puțin probabil, de a fi găsiți de un vapor. Spun că e greu de crezut, pentru că prin locul în care ne aflăm acum navele trec foarte rar. Din nefericire, am fost aruncați între rutele care duc spre Antile și cele înspre Brazilia, nici mai la nord, nici mai la sud. Transatlantice franceze și engleze străbat aceste rute, dar e mai bine pentru noi să nu contăm pe hazardul unei astfel de întâlniri. De altfel, dacă briza înceta pe neașteptate să mai bată sau, mai rău, dacă vântul și-ar schimba direcția și ne-ar împinge înapoi spre est, nu vom mai avea de făcut o călătorie de două luni, ci de patru, de șase luni, în condițiile în care alimentele se vor termina înainte de sfârșitul celei de-a treia luni.

Prudența ne îndeamnă ca, începând chiar de azi, să nu consumăm decât strictul necesar. Căpitanul Curtis ne-a cerut părerea în legătură cu această problemă, iar noi am stabilit un regim foarte strict. Porțiile sunt la fel pentru toți și trebuie să ne astâmpere foamea și setea fără a ne sătura pe de-a întregul. Ce-i drept, manevrarea plutei nu necesită un efort fizic deosebit. De aceea, o masă frugală este tot ce ne trebuie pentru a supraviețui. În ceea ce privește coniacul, el se află într-un singur butoiaș de cinci galoane și nu va fi împărțit decât cu mare zgârcenie. Nimeni nu va avea dreptul să se apropie de el fără permisiunea căpitanului.

Iată regimul pe care l-am hotărât la bord: fiecare persoană primește zilnic cinci uncii[59] de carne și cinci uncii de pesmeți.

[59] Veche unitate de măsură (cca 28–35 g).

Este puțin și, cu toate acestea, porția zilnică n-ar putea fi mai mare, pentru că optsprezece guri consumă cu puțin peste cinci livre de carne și de pesmeți, ceea ce înseamnă șase sute de livre pentru o perioadă de trei luni, iar noi nu avem pe plută mai mult de șase sute de livre de alimente. Așadar, trebuie să ne oprim la această cantitate: cinci uncii de carne și cinci uncii de pesmeți. Pe plută, avem și o cantitate de apă potabilă care poate fi estimată la o sută treizeci și nouă de galoane și s-a căzut de acord că porția zilnică pentru fiecare persoană va fi de o oca, ceea ce ne-ar asigura apa pe trei luni.

Împărțirea hranei va fi făcută în fiecare dimineață, la ora zece, sub atenta supraveghere a șefului de echipaj. Fiecare își va primi rația de pesmeți și de carne și o va consuma când și cum va dori. Pentru că nu avem suficiente căni pentru fiecare, singurele vase de băut fiind ceainicul și vasul de tinichea al irlandezului, apa va fi împărțită de două ori pe zi, la zece dimineața și la șase seara. Fiecare este obligat să bea pe loc.

Trebuie să spun că mai avem încă două surse care pot să ne mărească rezervele de apă și hrană: ploaia și pescuitul. Astfel, pe plută, au fost așezate două butoaie goale pentru a strânge apa de ploaie.

Mateloții se ocupă cu meșteșugitul unor unelte de pescuit, vrând să pună câteva năvoade.

Acestea sunt hotărârile pe care le-am luat. Toți am fost de acord cu ele și de aceea vor fi cu strictețe respectate. Numai respectând reguli severe vom putea să scăpăm de necazul de a rămâne fără hrană. Multe exemple ne-au învățat să fim prevăzători și, dacă acum suntem obligați la cele mai aspre privațiuni e pentru că loviturile sorții nu vor înceta să se abată asupra noastră.

XXXII

8–17 decembrie. La venirea nopții, ne-am învelit în pânzele pe care le aveam la dispoziție. Eu unul, doborât de oboseala veghei

îndelungate pe vârful catargului, am dormit câteva ore bune. Domnul Letourneur și André mi-au urmat întocmai exemplul, iar domnișoara Herbey s-a odihnit și ea suficient pentru a scăpa de expresia obosită pe care o înfățișa în ultima vreme chipul ei. Noaptea a trecut în liniște. Cum pluta nu era foarte grea, valurile nu depășeau marginile plutei, am rămas neudați de acestea și cu hainele complet uscate. Deși hula valurilor indica întocmai contrariul, pentru a fi sinceri, noi preferam ca vremea să se mențină un pic mai agitată, pentru a înainta mai repede. Vântul scăzuse însă în intensitate și, dimineața, am fost nevoit să notez, cu un sentiment de regret, „vreme calmă" în jurnalul meu.

La aceste latitudini joase, căldura în timpul zilei este atât de dogorâtoare, iar soarele emană o strălucire atât de puternică, încât întreaga atmosferă este îmbibată de vapori luminoși. Vântul, la rândul său, bate în rafale scurte și neregulate, iar în lungile intervale de calm perfect, vela fâlfâie leneșă și nefolositoare pe catarg. Totuși, Curtis și șeful de echipaj sunt de părere că înaintarea plutei nu depinde în întregime de vânt. Anumite indicii, pe care numai privirea unui marinar le putea observa, îi făceau să fie convinși că suntem purtați de un curent ce se îndrepta spre vest și înainta cu o viteză aproximativă de trei-patru mile pe oră. Dacă ei nu se înșeală, aceasta ar putea constitui o situație care să ajute în mod considerabil la înaintarea noastră, dar de care cu greu ne puteam bucura, deoarece temperatura ridicată face adesea ca rațiile noastre sărăcăcioase de apă să nu fie suficiente pentru a ne potoli setea.

Dar, cu toate greutățile, trebuie să mărturisesc că situația de acum este preferabilă celei în care stăteam agățați pe catargele *Cancelarului*. Cel puțin aici aveam o punte relativ solidă sub picioare și suntem eliberați de teama constantă de a fi atrași în adâncuri o dată cu vasul care se scufunda. În timpul zilei, ne putem plimba, cu un anumit grad de libertate, pe plută, discutăm cu privire la vreme, privim marea sau examinăm undițele întinse, iar în timpul nopții, ne putem odihni în siguranță la adăpostul pânzelor.

— Chiar sunt de părere, domnule Kazallon, mi-a spus André Letourneur după câteva zile de la îmbarcarea pe plută, că zilele petrecute la bordul acestei plute se scurg la fel de plăcut ca pe Ham-Rock. În plus, pluta mai are avantajul, față de recif, de a se mișca.

— Da, André, i-am răspuns, atâta timp cât vântul va bate în direcția favorabilă nouă, pluta deține cu siguranță acest avantaj. Dar să presupunem că acesta își va schimba direcția, ce se va întâmpla atunci?

— O, nici nu trebuie să ne gândin la acest lucru. Să ne păstrăm curajul atât cât putem!

Simțeam că are dreptate, pericolele din care scăpasem trebuiau să ne facă mai încrezători în viitor și cred că mai toți eram înclinați să-i împărtășim opinia.

Nu aș fi putut spune, însă, dacă și căpitanul era la fel de optimist. Acesta păstra distanța față de noi și deoarece era evident că avea sentimentul că are marea responsabilitate de a salva viețile celorlalți și mai puțin pe a lui, noi nu îndrăzneam să îl deranjăm din meditațiile sale taciturne.

Oamenii din echipaj care nu erau de veghe își petreceau cea mai mare parte a timpului moțăind la prora plutei. Pupa acesteia, la ordinele căpitanului, fusese rezervată pentru folosința pasagerilor, iar cu ajutorul unor vele reușiserăm să ridicăm un fel de cort, care ne oferă o protecție parțială față de soarele arzător. În general, fișele noastre de sănătate sunt acceptabil de satisfăcătoare. Locotenentul Walter este singurul bolnav și, în pofida tuturor îngrijirilor noastre pline de atenție, pare a-și pierde forțele pe zi ce trece.

André Letourneur este sufletul grupului nostru și nu l-am apreciat pe acest tânăr niciodată mai mult ca în aceste momente. Originalitatea observațiilor sale face ca dialogul pe care îl porți cu el să fie unul viu și plăcut, iar în timp ce vorbește, paloarea și suferința înscrisă pe fața lui dispar sub vioiciunea inteligenței sale. Tatăl lui pare să îi fie mai devotat ca oricând și l-am văzut uneori stând chiar și câte o oră cu mâna odihnită pe fiul său și ascultând cu nesaț fiecare cuvânt al acestuia.

Domnișoara Herbey se alătură ocazional conversațiilor noastre, dar deși cu toții ne străduim să o facem să uite că tocmai i-a pierdut pe cei care ar fi trebuit să-i fie protectori, domnul Letourneur este singurul dintre noi căruia îi vorbește fără anumite rețineri. Deoarece vârsta acestuia îi conferă ceva din autoritatea unui părinte, domnului Letourneur i-a povestit domnișoara Herbey istoria vieții ei — o viață plină de privațiuni și îndoieli de sine, des întâlnite în destinul celor mai mulți dintre orfani. Fusese, povestea ea, alături de doamna Kear timp de doi ani, și deși acum rămăsese singură pe lume, fără o locuință și fără resurse materiale, spera totuși ca viitorul să nu îi fie împotrivă. Atitudinea modestă a tinerei femei și tăria ei de caracter impuneau respect tuturor celor de la bord și cred că până și cel mai necioplit dintre marinari nu a îndrăznit să îi spună vreun cuvânt sau să facă vreun gest prin care aceasta să se simtă ofensată.

Zilele de 12, 13 și 14 decembrie au trecut fără vreo schimbare a situației noastre. Vântul continua să bată doar în rafale neregulate, dar întotdeauna în aceeași direcție, astfel încât nu a fost nevoie să modificăm orientarea cârmei, sau mai degrabă a vâslei de la pupă, care servea drept cârmă, nici măcar o singură dată. Marinarii care stăteau de veghe la proră aveau ordine stricte să cerceteze cu cea mai mare atenție marea, dar nu avuseseră de semnalat nici un fel de noutate.

După numai o săptămână începusem să ne obișnuim cu hrana puțină pe care o primeam și cum nu eram obligați să facem nici un fel de efort fizic, deci nici nu oboseam și nici nu transpiram, suportam totul destul de bine. Cel mai mult suferam de pe urma lipsei de apă potabilă, căci în condițiile rațiilor reduse și, așa cum am mai spus, arșiței necruțătoare, setea devenea uneori insuportabilă.

Pe 15, a fost o adevărată sărbătoare. Un banc de pești din familia *sparus* roiau în jurul plutei și deși uneltele noastre de pescuit constau doar în niște simple corzi, a căror momeală era câte o bucată de carne uscată înfiptă într-un cui îndoit, aflat pe post de cârlig, peștii s-au dovedit într-atât de lacomi încât pe parcursul a două zile prinsesem aproape două sute de livre de pești; o parte

din aceștia i-am prăjit, iar pe alții i-am fiert în apă de mare deasupra unui foc aprins la prora plutei. Această întorsătură fericită a lucrurilor a fost de două ori binevenită, în măsura în care ne-a permis nu doar să ne schimbăm un pic dieta, dar am putut astfel să și economisim din provizii. Dacă ar mai fi căzut și câteva picături de ploaie, în tot acest timp, am fi fost mai mult decât mulțumiți.

Din nefericire, bancul de pești nu a rămas pentru multă vreme în apropierea noastră. În ziua de 17, au dispărut toți, iar în locul lor au apărut câțiva rechini, nu mai mici de 12 sau 15 picioare în lungime și aparținând speciei *câine de mare pătat.* Aceste creaturi oribile poartă această denumire deoarece spatele și înotătoarele lor negre sunt acoperite de pete și dungi albe. Pluta fiind destul de joasă, noi păream a fi la același nivel cu ei și nu o dată cozile acestora au lovit cu o putere fantastică structura de lemn a plutei. Marinarii au reușit să îi țină la distanță cu ajutorul harpoanelor, dar nu m-ar surprinde dacă vor continua să ne urmărească, inteligența lor instinctivă spunându-le că suntem destinați a le deveni pradă. Eu, unul, trebuie să mărturisesc că vederea lor mi-a stârnit un sentiment neplăcut, apariția lor mi s-a părut a fi prevestitoare de rele.

XXXIII

18–20 decembrie. Astăzi, vremea s-a schimbat și a început să bată vântul. Nu ne plângem, pentru că briza suflă dintr-o direcție care ne este favorabilă. Pentru a fi siguri de catarg, îi mai adăugăm un suport suplimentar, ca nu cumva faptul că vela este întinsă să ducă la ruperea lui. Operațiunea fiind terminată, constatăm că ambarcațiunea noastră greoaie se deplasează cu o viteză ceva mai mare și lasă în urma ei un fel de dâră albicioasă.

După-amiază, câțiva nori au acoperit cerul și căldura a mai scăzut puțin. Valurile ne-au legănat pluta, iar două sau trei dintre ele au măturat ambarcațiunea pe care ne aflam. Din fericire Dowlas, dulgherul, a luat câteva scânduri și a făcut pavoaze înalte de două picioare, care să ne apere împotriva valurilor mai mari.

Butoiașele cu provizii și cele în care strângem apa de ploaie sunt legate strâns cu odgoane. Un singur val puternic le-ar putea mătura de pe plută, ceea ce ne-ar arunca în cea mai cruntă disperare. Nici nu pot să mă gândesc la o asemenea nenorocire fără să mă cutremur!

Tot astăzi, 18 decembrie, mateloții au adunat câteva plante marine, cunoscute sub numele de alge brune sau sargase. Aceste alge sunt asemănătoare cu cele pe care le-am întâlnit între Bermude și Ham-Rock. Dacă ar fi să le descriu, trebuie să spun că acest fel de alge conține un suc dulceag și de aceea îi îndemn pe însoțitorii mei să le mestece tulpinile. Toți recunosc că sucul algelor le-a alinat setea și i-a înviorat.

Restul zilei nu a ieșit în evidență prin nimic deosebit. Un singur lucru mi-a atras atenția: desele șușoteli ale unor mateloți, printre care îi recunosc pe Owen, Burke, Flaypol, Wilson și Jynxtrop. Bineînțeles, motivul discuțiilor îmi scapă. Mai observ că ori de câte ori unul dintre ofițeri sau pasageri se apropie de acești mateloți, ei tac brusc. Robert Curtis a remarcat și el același lucru și îmi spune că nu îi plac deloc aceste convorbiri ținute secret. Ia hotărârea să îi urmărească pe toți cei amintiți. Bucătarul Jynxtrop și Owen sunt doi netrebnici în care nu trebuie să avem încredere, pentru că pot oricând să îndemne marinarii la revoltă.

În ziua de 19 decembrie, căldura a fost șufocantă. Pe cer nu este nici un nor. Briza bate slab și nu are forță să umfle vela, ca urmare, pluta rămâne nemișcată.

Câțiva mateloți s-au aruncat în apă și se pare că baia i-a răcorit și le-a mai alinat setea. Dar a te aventura în apele pline de rechini este foarte periculos și nici unul dintre noi n-a îndrăznit să urmeze exemplul acestor inconștienți. Cine știe dacă, mai târziu, vom mai ezita să-i urmăm? Să vezi pluta nemișcată, unduirea ușoară a oceanului fără nici un val, vela inertă, oare nu e suficient pentru a ne teme că această situație se va prelungi la nesfârșit?

Sănătatea locotenentului Walter ne dă motive de mare îngrijorare. Tânărul este stăpânit de o febră care îl macină încet, fiind scuturat din când în când de frisoane. Poate că sulfatul de chinină

ar mai reduce febra. Dar, repet, scufundarea vaporului s-a produs atât de repede încât nu am avut timp să salvăm din valuri cutia cu medicamente. Și apoi, bietul Walter suferă de tuberculoză, o maladie incurabilă, care a avansat teribil în ultimul timp. Simptomele nu lasă nici o umbră de îndoială: Walter are o tuse seacă, respiră cu greutate și dimineața transpiră excesiv. Locotenentul a slăbit, pomeții proeminenți contrastează prin culoarea lor aprinsă cu paloarea feței, are obrajii trași, buzele uscate, ochii îi lucesc din cauza febrei și pleoapele sunt ușor vineții. Este evident că sărmanul Walter n-ar fi fost salvat, chiar dacă s-ar fi aflat în condiții mai bune. Medicina ar fi fost neputincioasă în fața cumplitei tuberculoze, care nu iartă pe nimeni.

Pe 20 decembrie, căldura este sufocantă și pluta rămâne nemișcată pentru a doua zi consecutiv. Pânzele cortului nu ne apără de soarele arzător și, copleșiți de căldură, respirăm foarte greu. Așteptăm cu nerăbdare clipa în care șeful de echipaj ne împarte cu zgârcenie apa de băut. Cu câtă lăcomie ne repezim să bem cele câteva picături de apă încălzită de soare! Cine n-a fost chinuit de sete n-are cum să înțeleagă.

Din cauza bolii, locotenentului îi este sete mereu și lipsa apei îl face să sufere mai mult decât oricare dintre noi. Am văzut-o pe domnișoara Herbey păstrând pentru Walter aproape întreaga ei rație de apă. Înconjurându-l cu atenție și compasiune pe locotenent, tânăra face tot ceea ce este omenește posibil, dacă nu pentru a-l liniști complet, măcar pentru a-i domoli suferințele nefericitului Walter.

Astăzi, domnișoara Herbey îmi spune:

— Sărmanul Walter slăbește pe zi ce trece, domnule Kazallon.

— Da, domnișoară, am răspuns, și noi nu putem face nimic pentru el, absolut nimic!

— Să fim atenți, spune domnișoara Herbey, ar putea să ne audă!

Apoi, se duce și se așază la marginea plutei, cu capul în mâini, cu privirea pierdută în zare.

Astăzi s-a petrecut un lucru regretabil, pe care mă văd nevoit să-l consemnez.

Mateloții Owen, Flaypol, Burke și bucătarul Jynxtrop au avut o discuție foarte animată, timp de o oră. Discutau cu voce joasă, dar gesturile lor trădau o nervozitate nestăpânită. La sfârșitul discuției, Owen s-a ridicat și s-a îndreptat către pupă, acolo unde se aflau pasagerii.

— Unde te duci, Owen? l-a întrebat șeful de echipaj.

— Nu-i treaba ta, i-a răspuns cu impertinență matelotul.

La această replică grosolană, șeful de echipaj și-a părăsit locul și s-a îndreptat spre Owen, dar înaintea lui, Robert Curtis s-a așezat în fața matelotului.

Owen l-a înfruntat pe căpitan, vorbindu-i pe un ton obraznic:

— Căpitane, am ceva să-ți spun din partea mea și a celorlalți mateloți.

— Vorbește, i-a răspuns aspru Robert Curtis.

— Are legătură cu coniacul, a reluat Owen. Știi, butoiașul de coniac... E pentru marsuini sau pentru ofițerii care îl păzesc?

— Și, altceva? i-a zis Robert Curtis.

— Noi cerem ca în fiecare zi să ne fie dată, după cum e obiceiul, rația de tafia[60].

— Nu, i-a răspuns căpitanul.

— Ce spui?... a strigat Owen.

— Am spus: nu.

Matelotul l-a privit îndelung pe Robert Curtis și un zâmbet sardonic i-a apărut pe buze. A ezitat o clipă, întrebându-se dacă trebuie să insiste, dar s-a oprit la timp și, fără să adauge nici un cuvânt, s-a întors la ceilalți mateloți, care discutau cu voce joasă.

Oare Robert Curtis a făcut bine să-l refuze atât de categoric? Viitorul ne va dezvălui asta. Când i-am vorbit despre incident, căpitanul mi-a răspuns:

— Să le dau coniacul acestor oameni?!? Mai degrabă arunc butoiașul în mare!

---

[60] Rachiu de melasă.

XXXIV

21 decembrie. Incidentul din 20 decembrie n-a avut, cel puțin pentru ziua de astăzi, nici o urmare.

Pentru câteva ore suntem ocupați să prindem peștii care au apărut din nou în preajma plutei. Tot ce pescuim este așezat într-unul din butoaiele goale aflate pe plută, și acest surplus de hrană ne liniștește căci nu mai există pericolul să murim de foame.

S-a înserat, dar atmosfera nu s-a răcorit așa cum ne-am așteptat. La tropice, nopțile sunt răcoroase de obicei, în schimb aceasta de astăzi va fi cu siguranță sufocantă, pentru că vaporii grei se ridică deasupra oceanului. Vom avea lună nouă la noapte, începând cu ora unu și jumătate. Deocamdată, întunericul este de nepătruns. Pe neașteptate, fulgere orbitoare luminează orizontul. Sunt descărcări electrice ample și intense, fără o formă anume, care cuprind un spațiu vast. Nu se aude nici un tunet și pot să spun că lâncezeala atmosferei îmi dă fiori, atât este de copleșitoare.

Timp de două ore, așteptând în zadar o adiere mai puțin fierbinte, domnișoara Herbey, André Letourneur și cu mine urmărim pe viu primele semne ale furtunii, care e o probă de forță a naturii. Pentru un moment, uităm de situația noastră admirând sublimul spectacol al încleștării norilor încărcați electric. Aceștia ne apar ca niște fortărețe crenelate, ale căror creste sunt în flăcări. Chiar și cei mai puternici dintre noi sunt sensibilizați de măreția naturii și îi văd pe mateloți privind cu atenție confruntarea neîntreruptă a norilor. Fără îndoială, urmăresc neliniștiți norii zdrențuiți, care nu se adună într-un singur loc, anunțând viitoarea luptă a stihiilor. Mă gândesc la ce se va întâmpla cu pluta noastră în mijlocul furiilor cerului și oceanului.

Rămânem nemișcați la pupă până la miezul nopții.

Fulgerele par de două ori mai strălucitoare în întunericul deplin al nopții și răspândesc asupra noastră o lumină lividă, asemănătoare culorii fantomatice pe care o iau obiectele când sunt în preajma flăcării alcoolului amestecat cu sare.

— Vă este teamă de furtună, domnișoară Herbey? o întreabă André Letourneur pe tânăra fată.

— Nu, domnule, răspunde tânăra englezoaică. Ceea ce simt eu acum este mai degrabă respect decât teamă. Oare nu este acesta unul dintre cele mai frumoase fenomene pe care putem să le admirăm?

— Nimic mai adevărat, domnișoară Herbey, reia André, mai ales când se aude bubuitul tunetului. Nici nu știu dacă urechea are unde să asculte sunete mai impunătoare. Pe lângă tunet, ce sunt exploziile tunurilor dacă nu simple pocnete seci și fără intensitate? Tunetul îți umple sufletul și este mai degrabă un sunet decât un zgomot, un sunet care crește și descrește precum interpretarea elaborată a unei partituri de către un cântăreț. Într-un cuvânt, domnișoară Herbey, vocea unui artist nu m-a emoționat niciodată atât de mult ca această minunată și incomparabilă voce a naturii.

— Un autentic bas, zic eu râzând.

— Într-adevăr, îmi răspunde André. Numai să putem să-l auzim cât mai curând, pentru că fulgerele fără tunet sunt monotone!

— Așa crezi, dragul meu André? i-am răspuns eu. Acceptă furtuna când vine, dar nu-i dori venirea.

— Bine, bine, dar furtuna înseamnă vânt!

— Și apă, fără îndoială, adaugă domnișoara Herbey, apa care ne lipsește!

Ar fi multe răspunsuri de dat celor doi tineri, dar nu vreau să amestec prozaicele mele replici cu poezia lor. Ei privesc furtuna într-un mod cu totul special și, în următoarea oră, îi ascult cum idealizează acest fenomen potrivit dorințelor și aspirațiilor lor.

Totuși, bolta cerească a dispărut încetul cu încetul în spatele norilor grei. Astrele se sting unul câte unul la zenit după ce constelațiile zodiacale au dispărut sub pâcla de la orizont. Aburi deși și închiși la culoare se strâng deasupra capetelor noastre și acoperă ultimele stele de pe cer. La intervale scurte, masa de aburi dă naștere unor licăriri albicioase, la lumina cărora se profilează nori mai mici de culoare cenușie.

Aflat în straturile superioare ale atmosferei, rezervorul de electricitate s-a golit fără zgomot până atunci, dar aerul fiind foarte uscat și, de aceea, un slab conducător de electricitate, descărcările

nu vor putea să se producă fără șocuri teribile și mi se pare greu de crezut ca furtuna să nu izbucnească dintr-o clipă în alta cu o violență extremă.

Robert Curtis și șeful de echipaj îmi împărtășesc părerea. Cel din urmă nu este condus decât de instinctul său de marinar care — trebuie să recunosc — nu prea dă greș. În ceea ce-l privește pe Robert Curtis, la instinctul natural de „a citi" semnele naturii se adaugă pregătirea științifică. Îmi arată deasupra noastră o masă compactă de nori, care se formează aproape în exclusivitate în regiunile toride, unde vaporii de apă sunt aduși de alizee din diverse părți ale oceanului. Căpitanul cunoaște chiar și denumirea pe care o dau meteorologii acestui fenomen.

— Da, domnule Kazallon, îmi spune Robert Curtis, ne aflăm în zona furtunilor și s-a întâmplat astfel pentru că vântul a împins înapoi pluta. Oricine are auzul ascuțit și-ar da seama în fiecare moment de bubuitul tunetului. S-a observat acest fenomen de multă vreme și trebuie să recunosc că este adevărat.

— Mi se pare, răspund devenind dintr-o dată foarte atent, că aud bubuitul tunetelor despre care vorbiți.

— În realitate, spune Robert Curtis, sunt numai primele vuiete ale furtunii, care se va desfășura cu violență peste două ore. Ei bine, vom fi gata să o întâmpinăm.

Nici unul dintre noi nu se gândește să doarmă și nici n-ar putea de altfel, pentru că aerul este apăsător. Fulgerele devin din ce în ce mai intense, cuprind orizontul ca niște arcuri largi de cerc, de o sută, o sută cincizeci de grade și treptat strălucesc pe întregul contur al cerului, în timp ce o lumină fosforescentă străbate atmosfera.

În cele din urmă, bubuitul tunetului crește în intensitate și devine din ce în ce mai clar: dar sunt încă zgomote regulate, dacă îmi este permis să zic astfel, fără asprimile detunăturii și fără ecoul care ne înspăimântă atât de mult. S-ar spune că bolta cerului este căptușită cu nori, a căror elasticitate înăbușă sunetele descărcărilor electrice.

Până acum, marea a rămas calmă, nemișcată aproape, oricum stăpânită de apăsarea care plutește în atmosferă. Atunci când valurile încep să miște apele oceanului, marinarii nu se lasă înșelați. Ei știu că oceanul este pe cale să izbucnească și că în larg s-a iscat o furtună, care se resimte în mișcările lente ale valurilor. Cumplitul potop nu este departe și orice vapor ar fi deja în capă, dar nu și pluta noastră, care nu poate fi mânuită și care este obligată să înainteze numai cu vântul la pupă.

La ora unu, un fulger strălucitor, urmat de o descărcare electrică după câteva secunde ne anunță că furtuna a ajuns la noi. Brusc, orizontul dispare într-o pâclă umedă, care s-a apropiat de noi până ne-a înconjurat cu totul.

Imediat, se aude vocea unui matelot:

— Furtună! Furtună!

XXXV

21 decembrie, noaptea. Șeful de echipaj s-a repezit la frânghiile de susținere a velei și a coborât-o imediat pe aceasta din urmă. În același moment, cu viteza unei săgeți slobozite dintr-un arc, uraganul s-a năpustit asupra noastră și dacă nu ar fi fost măsura de prevedere luată exact la timp de marinar, probabil că am fi fost cu toții loviți de valuri și aruncați în mare, asemenea cortului de la pupa plutei, care se află acum în voia valurilor.

Pluta însă, fiind aproape la același nivel cu valurile, nu avea de ce să se teamă prea mult de vântul puternic, dar aveam toate motivele să ne temem de talazurile copleșitoare pe care le ridica uraganul acum. Pluta urma mișcările hulei din ce în ce mai puternice și era aruncată de jos în sus, înainte și înapoi și dintr-o parte în cealaltă, în oscilații deosebit de violente.

— Legați-vă cât de strâns puteți! ne-a strigat șeful de echipaj în timp ce ne arunca câteva frânghii.

În câteva clipe, cu ajutorul lui Curtis, domnul Letourneur, André, Falsten și eu eram într-atât de solid legați de plută încât

doar distrugerea completă a acesteia ne-ar fi aruncat în apă. Domnișoara Herbey era legată în jurul taliei cu o frânghie care o imobiliza de unul dintre pilonii de susținere a cortului dispărut, iar în lumina fulgerelor am putut observa că expresia sa era la fel de senină și calmă ca întotdeauna.

La scurt timp, furtuna a început să se dezlănțuie cu adevărat. Într-o succesiune rapidă, o străfulgerare a urmat celeilalte, iar un tunet altui tunet. Ochii ne erau orbiți, iar urechile asurzite de lumina orbitoare și tunetele uruitoare. Atât norii de deasupra cât și oceanul de dedesubt păreau a fi luat foc cu adevărat și nu o singură dată am văzut fulgere care țâșneau în zigzag dintre crestele valurilor pentru a se amesteca cu cele care radiau din bolta tumultuoasă. Un miros puternic de sulf invadase întreaga atmosferă, dar, deși fulgerele cădeau în jurul nostru precum o ploaie, nici unul din ele nu a lovit pluta noastră.

În jurul orei două, furtuna atinsese apogeul. Crescuse în intensitate, iar valurile uriașe, încălzite de temperatura din jur și dogorind în mod straniu, s-au năpustit asupra noastră și ne-au udat până la piele. Curtis, Dowlas, șeful de echipaj și marinarii făceau tot ce puteau pentru a întări rezistența plutei, legând-o cu funii suplimentare. Domnul Letourneur se așezase în fața lui André pentru a-l proteja pe acesta de valuri. Domnișoara Herbey stătea, în mijlocul furtunii, dreaptă și nemișcată ca o statuie.

Nu după foarte mult timp, mase dense de nori negri s-au învolburat în jurul nostru și o rafală de bubuituri, asemenea salvei unei canonade, a răsunat în aer. Aceasta era rezultatul unei serii de descărcări electrice, în urma cărora o altă salvă, de această dată de grindină, a fost descărcată de bateriile cerești. În realitate, norii electrizați ai furtunii veniseră în contact cu un curent de aer rece, formându-se cu mare rapiditate grindina, din care acum bucăți de gheață, mari cât o nucă, cădeau topindu-se pe platforma plutei și o făceau să răsune de ecouri metalice.

Ploaia meteorică a continuat să cadă timp de o jumătate de oră, interval în care violența vântului a scăzut ușor. Dar după ce acesta și-a schimbat direcția dintr-o parte în alta, a început să sufle cu

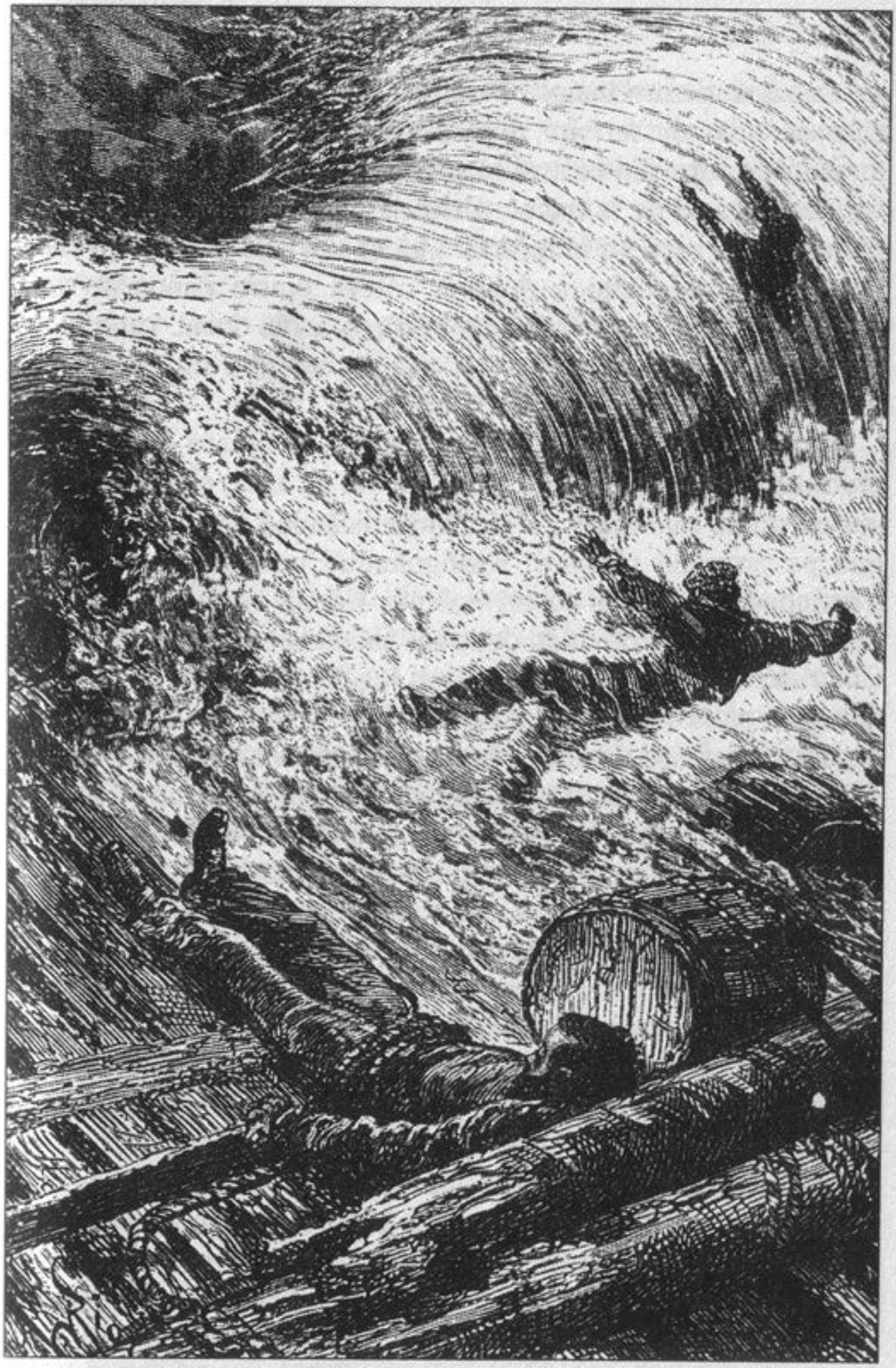

Doi dintre marinari s-au repezit imediat să salveze lada cu carne conservată...

aceeași furie de mai înainte. Parâmele de susținere a catargului se rupseseră dar, din fericire, deoarece acesta se îndoise la jumătate, fusese deja scos din lăcașul său, de către marinari, pentru a preveni ruperea sa de la mijloc. O rafală puternică de vânt a smuls cârma plutei, care s-a îndepărtat fără ca noi să o mai putem recupera, și același suflu a doborât câteva dintre panourile care alcătuiau micul parapet de la babord, astfel încât valurile se năpusteau acum prin această deschizătură fără nici un fel de piedică.

Dulgherul și oamenii lui au încercat să repare stricăciunea produsă, dar fiind aruncată de pe un val pe altul, pluta se înclina într-un unghi mai mare de 45°, împiedicându-i pe marinari să se țină pe propriile picioare, rostogolindu-i unul peste celălalt și trântindu-i la podea cu șocuri violente. Era un mister pentru mine de ce nu eram cu toții luați de valuri sau aruncați laolaltă în mare. Chiar dacă frânghiile cu care eram legați rezistau în continuare, faptul că pluta nu se răsturna cu capul în jos, iar noi nu eram înghițiți și asfixiați de apele clocotitoare părea incredibil.

În cele din urmă, în jurul orei trei dimineața, când uraganul părea să se fi dezlănțuit mai tare ca oricând, prinsă de creasta unui val gigantic, pluta a stat un moment de-a dreptul perpendicular pe marginea sa. Pentru o clipă, am putut să ne vedem pe noi înșine, în lumina fulgerelor, ridicați la o înălțime amețitoare deasupra talazurilor înspumate. Țipete de groază ne-au scăpat atunci, instinctiv, de pe buze. Totul trebuia că s-a sfârșit! Dar nu, încă o clipă și pluta și-a reluat poziția orizontală. Eram salvați, într-adevăr, dar fantastica noastră ascensiune nu s-a lăsat fără urmări dramatice. Corzile care legau lăzile cu provizii au pocnit și s-au rupt. O ladă a fost aruncată peste bord, iar capacul unuia dintre butoaiele cu apă s-a desfăcut, lăsând să curgă foarte repede în mare apa pe care o conținea. Doi dintre marinari s-au repezit imediat să salveze lada cu carne conservată, dar unul dintre ei și-a prins cu această ocazie un picior între scândurile platformei și, neputând să îl desprindă de acolo, bietul om stătea imobilizat și scoțând strigăte de durere.

Am încercat să îi vin în ajutor și îmi dezlegasem deja funia dimprejur, dar totul era prea târziu. Alte valuri uriașe s-au năpustit asupra noastră, iar la lumina unui fulger strălucitor, l-am văzut pe nefericit, deși reușise să-și elibereze piciorul fără ajutor, măturat peste bord mai înainte ca eu să mă pot apropia de el. Tovarășul lui dispăruse și el.

Aceleași valuri nimicitoare m-au doborât pe platformă și pentru un timp mi-am pierdut complet cunoștința, deoarece în cădere capul meu s-a lovit de colțul unei bârne.

XXXVI

22 decembrie. Zorii s-au ițit cu încetineală, dar soarele a răsărit în cele din urmă și a alungat norii pe care furtuna îi lăsase în urmă. Confruntarea forțelor naturii, atât cât a durat, fusese teribilă, dar leșinul în care căzusem din cauza loviturii la cap m-a împiedicat să fiu martorul ultimelor evenimente ale cataclismului. Tot ceea ce știu este că, la scurt timp după ce am trecut prin momentele dificile pe care le-am menționat, o ploaie torențială a reușit să tempereze furia uraganului, tinzând totodată să diminueze tensiunea electrică din atmosferă.

Mulțumită îngrijirilor afabile ale domnului Letourneur și ale domnișoarei Herbey, mi-am venit în simțiri, dar cred că de fapt lui Robert Curtis îi datorez salvarea mea reală, căci el a fost cel care a împiedicat smulgerea mea de pe plută de un alt val uriaș care a urmat celor dintâi.

În ciuda intensității sale, furtuna nu a durat mai mult de câteva ore, dar chiar și în acest scurt interval de timp, câte pierderi ireparabile suferisem și câte alte nenorociri păreau a fi pregătite pentru noi în viitor!

Dintre cei doi marinari care au pierit în furtună, unul era Austin, un tânăr energic și deosebit, în vârstă de 28 de ani, iar celălalt era bătrânul O'Ready, supraviețuitorul atâtor naufragii. Grupul nostru a fost astfel redus la șaisprezece suflete, un total

care abia depășea jumătate din numărul celor care se îmbarcaseră inițial la bordul *Cancelarului*, la Charleston.

Prima grijă a lui Curtis a fost să facă un inventar riguros al proviziilor rămase. Din toate torentele de apă care căzuseră în timpul nopții, din nefericire, noi nu putusem să strângem nici măcar o picătură. Dar nu apa era cea de care duceam lipsă cel mai mult, căci mai rămăseseră aproximativ paisprezece galoane de apă pe fundul butoiului spart, în timp ce al doilea butoi nu fusese nici măcar atins. Mâncarea era cea care ne lipsea aproape cu desăvârșire. Lăzile în care păstram carnea uscată și peștele pe care îl prinsesem ajunseseră amândouă în valuri, iar tot ceea ce ne mai rămăsese consta în aproximativ șaizeci de livre de pesmeți. Șaizeci de livre de pesmeți care trebuiau împărțite între șaisprezece persoane! În opt zile, cu o rație de jumătate de livră pe zi pentru fiecare dintre noi, acești pesmeți vor dispărea definitiv.

Ziua a trecut în liniște. Un sentiment general de disperare ne-a cuprins pe toți: spectrul înfometării și-a făcut apariția printre noi și fiecare prefera să rămână singur cu gândurile sale sumbre, deși o singură idee ne măcina probabil pe toți.

S-a întâmplat însă, că în timp ce treceam pe lângă un grup de marinari care se odihnea la prora plutei, l-am auzit pe Flaypol spunând, cu un rânjet larg pe față:

— Cei care au de gând să moară ar fi bine să se grăbească!

— Da, l-a completat Owen, și să-și lase partea de hrană celorlalți!

La ora stabilită, fiecare persoană primea jumătatea sa de livră de pesmeți. Am observat că în timp ce unii o înghițeau imediat cu lăcomie, alții o păstrau pentru mai târziu. Falsten își împărțea rația în câteva porții, corespunzând, am bănuit eu, numărului de mese cu care era obișnuit în mod normal. Câtă cumpătare din partea sa! Dacă va supraviețui cineva acestei catastrofe, cred că el va fi acela.

XXXVII

23–30 decembrie. După furtună, vântul a început să bată din nou în vechea sa direcție, cu un suflu proaspăt dinspre nord-est. Cum briza ne era acum în întregime favorabilă, era important să profităm din plin de aceasta, iar după ce Dowlas a repus cu atenție catargul în locul lui, pânza a fost ridicată încă o dată și am început să înaintăm cu o viteză de două sau trei noduri și jumătate. O cârmă nouă, alcătuită dintr-o vergă și o scândură de dimensiuni mai mari, a fost fixată în locul celei pierdute, dar cu vântul bătând în această direcție, nu ne era neapărat necesară. Platforma plutei a fost reparată, scândurile desfăcute fiind lipite la loc cu ajutorul frânghiilor și etanșate cu pene de lemn, iar porțiunea de parapet care fusese ruptă de valuri a fost înlocuită, astfel încât acum nu mai eram udați de valuri. De fapt, nimic nu fusese lăsat nefăcut pentru a asigura soliditatea plutei și a putea înfrunta din nou bătaia vântului și loviturile valurilor. Însă pericolele reprezentate de vânt și valuri nu sunt cele de care trebuie să ne temem cel mai mult.

O dată cu cerul senin a revenit și căldura tropicală, care ne provocase atâtea neplăceri pe parcursul zilelor precedente. Din fericire, în ziua de 23, căldura excesivă a fost temperată într-o oarecare măsură de briză și deoarece cortul a fost înălțat din nou, am putut să ne adăpostim cu rândul în acesta.

Lipsa hranei a început să-și facă efectul într-un mod trist asupra noastră, iar obrajii noștri trași și siluetele încovoiate erau semne vizibile a ceea ce înduram. În cazul celor mai mulți dintre noi, foamea părea să atace întregul sistem nervos, iar strângerile de stomac ne provocau o senzație acută de durere. O substanță narcotică, asemenea opiumului sau tutunului, ar fi fost folositoare pentru a alina, dacă nu chiar pentru a vindeca chinurile acestei agonii, dar nu aveam nici un fel de sedativ, așa că trebuia să îndurăm durerea.

Se afla printre noi cineva care nu resimțea chinurile foamei. Locotenentul Walter părea a se hrăni din febra care îl măcina în interior. Domnișoara Herbey, pe lângă faptul că îi păstra acestuia o

parte din rația ei de apă, și așa insuficientă, obținuse de la căpitan un mic supliment, cu care, la fiecare sfert de oră scurs, uda buzele arse ale tânărului bărbat, care, mult prea slăbit pentru a putea vorbi, nu își putea exprima mulțumirile decât prin câte un zâmbet recunoscător. Bietul băiat! Toate îngrijirile noastre nu îl mai pot salva, este pierdut, mai mult ca sigur că este sortit să moară.

Pe 23, părea a fi conștient de condiția în care se află, pentru că mi-a făcut semn să mă așez lângă el, iar apoi, adunându-și toate forțele pentru a putea vorbi, m-a întrebat, în cuvinte nerostite până la capăt, cât timp cred eu că mai are de trăit. Deși am ezitat doar pentru o fracțiune de secundă, Walter a observat imediat.

— Adevărul, mi-a spus, spuneți-mi adevărul!

— Dragul meu, știi bine că nu sunt doctor, am început eu, și cu greu aș putea să-mi dau seama...

— Nu are importanță, m-a întrerupt el, spuneți-mi ce credeți!

L-am privit cu atenție pentru câteva momente și apoi mi-am pus urechea la pieptul lui. În ultimele zile boala sa făcuse, înfricoșător de repede, pași mari într-o direcție negativă, fiind mai mult decât evident că unul dintre plămânii săi încetase să mai funcționeze, în timp ce celălalt abia dacă mai era capabil să îl ajute să respire. Tânărul suferea acum de febra care era simptomul sigur al apropierii sfârșitului la toți bolnavii de tuberculoză.

Locotenentul își fixase privirea asupra mea, nerăbdător să afle ce îi voi comunica. Eu nu știam însă ce să îi spun și m-am gândit să evit întrebările acestuia.

— Dragul meu băiat, i-am spus, în situația de față nimeni nu poate spune cât mai are de trăit. Nimeni dintre noi nu știe ce se poate întâmpla, să zicem, în următoarele opt zile.

— În următoarele opt zile...?! a murmurat el, în timp ce se uita curios la mine.

Apoi, lăsându-și din nou capul jos, a părut să fi căzut într-un fel de ațipire.

Zilele de 24, 25 și 26 au trecut fără nici o schimbare a situației noastre și, oricât de straniu și incredibil ar părea, începusem chiar

să ne obișnuim cu starea de înfometare. Când citeam înainte istoriile unor naufragii, suspectam adesea aceste povestiri de mari exagerări, dar acum mi-am dat seama că ele sunt adevărate și sunt uimit să aflu cât de puțină hrană este necesară pentru a subzista atât de mult timp. Rației noastre zilnice constând într-o jumătate de livră de pesmeți, căpitanul s-a gândit să îi adauge câteva picături de coniac, iar acest stimulent ne ajută destul de mult să ne păstrăm forțele. Dacă am fi avut aceleași porții de hrană pentru două luni sau măcar pentru una, am mai fi putut spera, dar așa, proviziile noastre scad foarte repede și se apropie momentul în care nu vom mai avea nici un fel de hrană sau de băutură.

Marea ne mai furnizase odată hrană și oricât de dificilă era prinderea unor pești acum, acest lucru trebuia neapărat încercat. Prin urmare, dulgherul și șeful de echipaj s-au pus pe lucru și au improvizat niște undițe cu ajutorul unor fire de cânepă neîmpletită, cărora le-au atașat câteva cuie pe care le scoseseră din podeaua plutei și le îndoiseră sub formă de cârlig. Șeful de echipaj și-a privit invenția cu o satisfacție evidentă.

— N-aș putea să spun, mi s-a adresat el mie, că aceste cuie sunt cârlige de pescuit de primă mână, dar știu că dacă le voi pune o momeală bună, își vor face treaba la fel de bine. Numai că pesmeții nu sunt buni pentru așa ceva. Doar să pun eu mâna pe un pește și voi ști cum să-l folosesc pentru a prinde și alții.

Sarcina cea mai grea era, într-adevăr, prinderea primului pește. Era evident că apele nu prea aveau pești în această zonă, dar cu toate acestea, undițele au fost aruncate. Însă pesmeții care erau folosiți drept momeală se dizolvau imediat în apă și peștii nu au mușcat deloc. Timp de două zile, toate aceste încercări s-au dovedit inutile și cum ele presupuneau ceea ce părea o risipă gratuită a singurelor noastre mijloace de subzistență, am renunțat la ele în deznădejde.

Astăzi, 30 decembrie, ca ultimă soluție, șeful de echipaj a încercat să vadă dacă o bucată de pânză colorată ar putea atrage vreun pește mai lacom și, după ce a obținut de la domnișoara Herbey o părticică din șalul roșu pe care ea îl poartă, s-a repezit cu noua

momeală către undiță. Fără nici un succes însă, căci după câteva ore, examinându-și undițele, a găsit fâșia purpurie de pânză intactă, exact la fel cum o fixase în cârlig. În fața acestui eșec, șeful de echipaj s-a arătat destul de descurajat.

— Vom avea destulă momeală, totuși, nu peste multă vreme, mi-a spus apoi, cu un subînțeles grav.

— Ce vreți să spuneți? l-am întrebat, surprins de atitudinea lui.

— Veți vedea cât de curând, mi-a răspuns el.

Ce voia oare să spună? Cuvintele acelea, venite din partea unui om atât de rezervat de obicei, nu mi-au dat pace întreaga noapte.

XXXVIII

1–5 ianuarie. Trecuseră mai bine de trei luni de zile de când părăsisem Charlestonul la bordul *Cancelarului*, și nu mai puțin de douăzeci de zile de când eram purtați pe această plută în voia vânturilor și a valurilor. Ne era totodată imposibil să determinăm dacă ne apropiam de coasta Americii sau ne îndepărtam din ce în ce mai mult, în derivă, de aceasta, deoarece, pe lângă celelalte dezastre provocate de uragan, instrumentele căpitanului fuseseră distruse fără speranță de a mai fi reparate, iar Curtis nu mai dispunea de o altă busolă care să ne indice direcția sau de vreun alt sextant cu care să facem măsurători.

Cu toate acestea, oricât de disperată ar putea fi considerată situația noastră, speranța nu ne părăsise cu totul și, zi de zi, oră de oră, ochii noștri era ațintiți către orizont și nu de puține ori imaginația noastră dădea contur unor țărmuri îndepărtate. Dar de fiecare dată iluzia se destrăma, un nor, o negură cețoasă era tot ceea ce ne amăgea. Nici un fel de pământ, nici un vas nu întrerupeau vreodată linia care unea marea cu cerul, iar pluta noastră rămânea întotdeauna în mijlocul pustiului nesfârșit și sumbru.

Pe 1 ianuarie am înghițit ultimele bucăți de pesmeți. Era 1 ianuarie! Anul Nou! Ce mulțime de amintiri, pline de regrete acum, neau năpădit sufletele! Nu am asociat noi, oare, dintotdeauna

începutul unui an nou cu noi speranțe, noi planuri și bucurii viitoare? Iar acum, unde ne aflam? Îndrăzneam noi, oare, să ne privim unii pe alții și să ne urăm cu voci abia auzite, la mulți ani?

Șeful de echipaj s-a apropiat de mine, având o expresie ciudată pe chip.

— Domnule, mi-a spus, dați-mi voie să vă urez...

— Doar nu ai de gând să-mi spui la mulți ani? l-am întrerupt eu.

— Nu, domnule, într-adevăr, nu doream să vă urez decât toate cele bune în prima zi a anului, căci mai mult de atât nu vă pot spune, ținând cont că nu mai există nici o firimitură de mâncare pe această plută.

Oricât de adevărat era acest lucru, ne-am dat seama de faptul că nu mai există nici un pic de mâncare abia în dimineața următoare, când a sosit ora distribuirii rațiilor sărăcăcioase, și atunci, într-adevăr, realitatea ne-a apărut în fața ochilor în toată lumina ei orbitoare. Înspre seară am fost lovit în stomac de o durere violentă, însoțită de o dorință permanentă și foarte neplăcută de a căsca. Dar peste două ore accesele de durere scăzuseră, iar în ziua de 3, am fost surprins să văd că nu mai suferream deloc. Era adevărat, totuși, că aveam sentimentul că un mare gol se instalase în mine, însă acest sentiment era atât unul fizic, dar și moral. Capul îmi era atât de greu încât nu îl puteam ține drept, fiind cuprins de o amețeală asemănătoare cu senzația pe care ți-o dă privitul într-o prăpastie.

Simptomele mele nu erau împărtășite de toți cei aflați la bord, unii dintre ei îndurând cele mai înspăimântătoare torturi provocate de foame. Îndeosebi Dowlas și șeful de echipaj, care erau mai mâncători din fire, scoteau țipete involuntare de durere și au fost obligați să se lege strâns la mijloc cu sfori pentru a-și stăpâni durerile insuportabile care le măcinau organele vitale.

Și aceasta nu era decât cea de-a doua zi a suferințelor noastre! Ce n-am fi dat pentru o jumătate, ba chiar mai puțin, pentru un sfert din rația meschină pe care cu câteva zile în urmă o consideram insuficientă pentru nevoile noastre și pe care acum, împărțită firimitură cu firimitură, am fi putut să o mâncăm pe parcursul mai

multor zile! Pe străzile unui oraș asediat, oricât de dificilă ar fi fost situația, într-un șant, într-o grămadă de gunoi, într-un anume cotlon ai fi putut găsi un os uscat sau resturi aruncate care ți-ar fi putut astâmpăra pentru un moment chinurile foamei. Dar aceste scânduri goale, spălate de atâtea ori de valurile neobosite ale oceanului, nu ofereau nimic lacomelor noastre căutări, iar după ce și orice bucățică de hrană pe care vântul o împinsese între scândurile plutei a fost recuperată și devorată, eram lipsiți cu desăvârșire de orice fel de alimente.

Nopțile păreau și mai lungi decât zilele. Somnul, atunci când venea, nu ne aducea nici o ușurare, fiind mai degrabă o amorțeală febrilă, întreruptă într-un mod foarte neplăcut de coșmaruri înfricoșătoare. Noaptea trecută, totuși, doborât de oboseală, am reușit să adorm și să mă odihnesc pentru câteva ore.

La ora șase a acestei dimineți am fost trezit însă de sunetul unor voci furioase și, ridicându-mă în picioare, i-am văzut pe Owen și Jynxtrop, împreună cu Flaypol, Wilson, Burke și Sandon, stând într-o poziție amenințătoare. Aceștia puseseră mâinile pe uneltele dulgherului și acum, înarmați cu toporiști, dălți și ciocane se pregăteau să îi atace pe căpitan, pe șeful de echipaj și pe Dowlas. M-am alăturat imediat grupului lui Curtis. Falsten mi-a urmat și el exemplul și, deși bricegele noastre erau singurele arme pe care le aveam, eram pregătiți să ne apărăm până la ultimele puteri.

Owen și oamenii lui s-au apropiat de noi. Toți acești netrebnici erau beți, deoarece în timpul nopții dăduseră cep butoiașului cu coniac și nu s-au oprit până nu i-au golit în întregime conținutul. Nu prea păreau să știe ce vor cu adevărat, dar Owen și Jynxtrop, mai puțin intoxicați de alcool decât ceilalți, păreau să îi îndemne pe aceștia să-și masacreze căpitanul și pe ofițeri.

— Jos căpitanul! Peste bord cu Curtis! Owen să preia comanda! strigau din când în când în furia lor bahică, părând, așa înarmați cum erau, stăpânii deplini ai situației.

— Lăsați jos armele! le-a ordonat Curtis sever, în timp ce înainta în întâmpinarea lor.

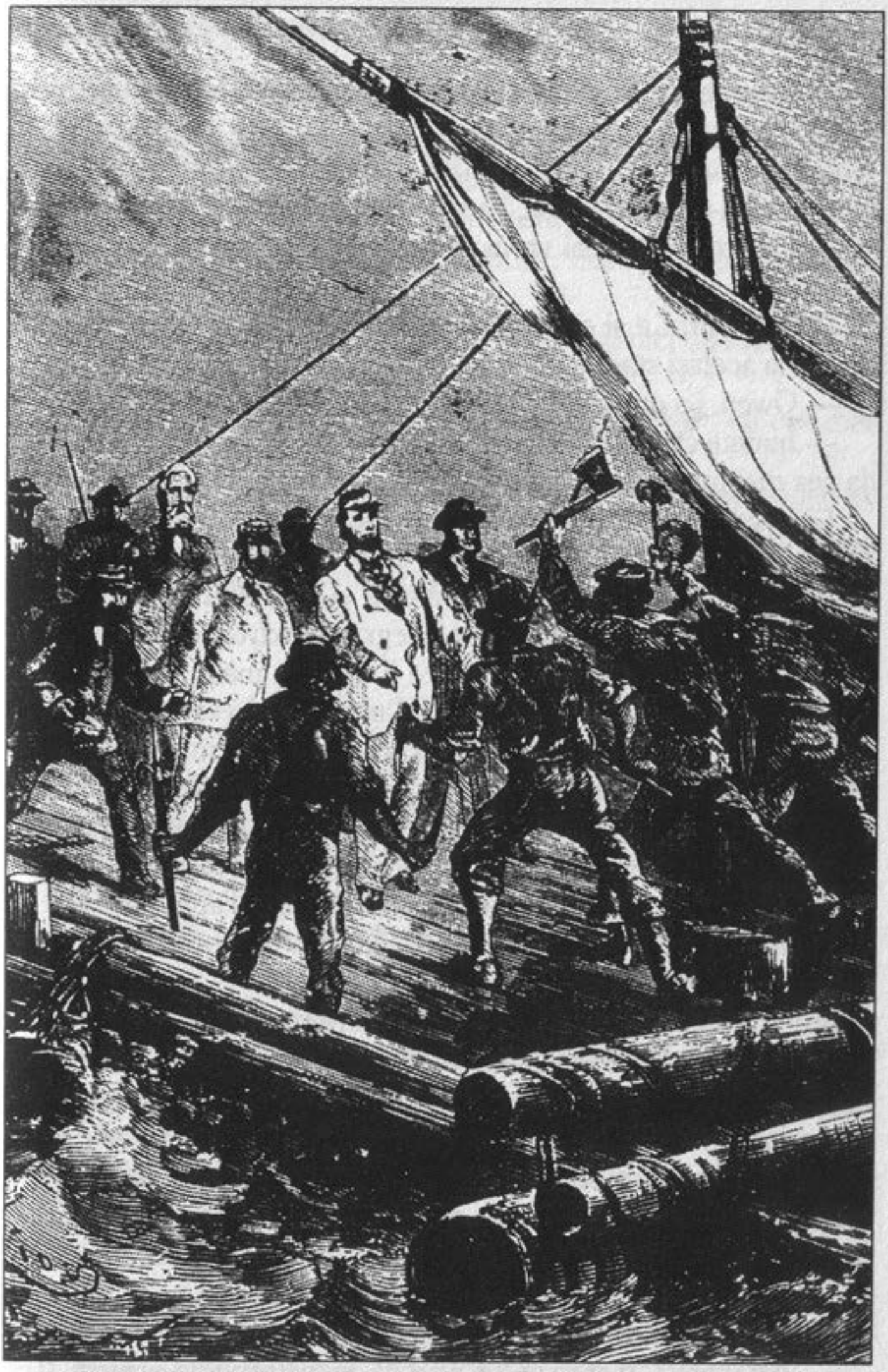

Aceștia puseseră mâinile pe uneltele dulgherului și acum, înarmați cu toporiști, dălți și ciocane se pregăteau să îl atace pe căpitan.

— Peste bord cu căpitanul! a urlat Owen, mobilizându-și prin viu grai sau prin gesturi complicii.

Curtis i-a dat la o parte pe cei câțiva ticăloși înfierbântați și, îndreptându-se către Owen, l-a întrebat ce dorește.

— Ce vrem? Nu mai vrem să avem căpitani, suntem toți egali acum.

Bietul idiot! Ca și cum suferințele și lipsurile nu ne aduseseră pe toți la același stadiu.

— Owen, i-a ordonat căpitanul încă o dată, lăsați armele jos!

— Înainte cu toți, băieți! le-a strigat Owen tovarășilor săi, fără a da cea mai mică atenție cuvintelor lui Curtis.

Ceea ce a urmat a fost o bătălie în toată regula. Owen și Wilson l-au atacat pe Curtis, care se apăra cu o bucată de lemn, Burke și Flaypol s-au repezit asupra lui Falsten și a șefului de echipaj, în timp ce eu a trebuit să îl înfrunt pe negrul Jynxtrop, care încercase să mă lovească cu ciocanul pe care îl agita în mâini. Am încercat să-l imobilizez răsucindu-i brațele, dar ticălosul era mai puternic decât mine. După ce ne-am luptat un timp, am simțit că acesta începea să mă domine, când, dintr-o dată, a căzut rostogolindu-se pe platformă și trăgându-mă și pe mine după el. André Letourneur era cel care îl prinsese de un picior și îmi salvase astfel viața. Jynxtrop scăpase arma din mână în cădere, eu am apucat-o imediat și eram gata să îi zdrobesc craniul, dar am fost oprit la timp de brațul lui André.

Între timp, marinarii răzvrătiți fuseseră respinși înapoi la prora plutei, iar Curtis, care reușise să pareze loviturile îndreptate împotriva lui, făcuse rost și de o toporișcă, cu care se pregătea să îl lovească pe Owen. Acesta însă, s-a retras brusc într-o parte, pentru a evita lovitura, iar arma a lovit din plin pieptul lui Wilson. Nefericitul s-a răsturnat peste marginea plutei și a dispărut imediat.

— Prindeți-l, prindeți-l! a strigat șeful de echipaj.

— Prea târziu, e mort deja, i-a spus Dowlas.

— Nu-i nimic, merge și..., a vrut să spună șeful de echipaj, fără a încheia însă ceea ce avea de spus.

Moartea lui Wilson a pus în cele din urmă capăt încăierării. Flaypol și Burke zăceau istoviți de aburii beției, iar Jynxtrop a fost în curând imobilizat și legat strâns de piciorul catargului. Dulgherul și șeful de echipaj îl prinseseră pe Owen.

Ridicându-și toporișca pătată de sânge, Curtis i-a spus acestuia din urmă:

— Spune-ți ultima rugăciune, căci nu mai ai nici un moment de trăit!

— O, vreți să mă mâncați, nu-i așa? a rânjit Owen, cu cea mai mare nerușinare.

Dar răspunsul său impertinent i-a salvat viața. Curtis s-a făcut alb ca varul, a lăsat să-i cadă toporișca din mână și s-a dus să se așeze abătut în cel mai îndepărtat colț al plutei.

XXXIX

5–6 ianuarie. Întreaga scenă ne-a impresionat profund pe toți, iar cuvintele lui Owen, venind ca un punct culminant al tuturor evenimentelor, ne-au adus în fața ochilor realitățile mizere de zi cu zi cu o forță aproape copleșitoare.

De îndată ce mi-am venit în fire, nu am uitat să îi mulțumesc lui André Letourneur pentru intervenția lui, care îmi salvase viața.

— Îmi mulțumiți pentru așa ceva, domnule Kazallon? Pentru un lucru care nu a făcut altceva decât să vă prelungească suferințele?

— Asta nu are importanță, domnule Letourneur, i-a spus domnișoara Herbey, dumneata ți-ai făcut datoria.

Cu toate că era slăbită și abia se ținea pe picioare, simțul datoriei nu a părăsit-o pe tânăra fată și deși veșmintele sale rupte și murdare atârnau deprimant pe ea, domnișoara Herbey nu s-a plâns nici un moment și nu și-a pierdut niciodată curajul.

— Domnule Kazallon, m-a întrebat ea, credeți că suntem sortiți să murim de foame?

— Da, domnișoară Herbey, sunt convins de acest lucru, i-am răspuns pe un ton dur, rece.

— Cât credeți că mai avem de trăit? m-a întrebat ea din nou.

— Nu aș putea să vă spun cu siguranță, dar probabil că vom supraviețui de pe o zi pe alta mai mult decât ne putem imagina.

— Cei cu o constituție mai solidă suferă cel mai mult, nu-i așa? s-a interesat domnișoara Herbey.

— Da, dar cu o consolare, tot ei sunt și cei care mor mai repede, i-am răspuns eu la fel de rece.

Oare dispăruse din mine orice licărire de umanitate, încât o puneam pe tânăra fată în fața adevărului crud, fără a-i adresa măcar un cuvânt de încurajare sau de speranță? Ochii lui André și ai tatălui său, dilatați de foame, erau ațintiți asupra mea și am observat reproșul și uimirea înscrise pe fața lor.

Mai târziu, când am rămas singuri, domnișoara Herbey m-a întrebat dacă aș putea să-i fac o favoare.

— Desigur, domnișoară Herbey, orice îmi va sta în puteri, i-am răspuns, de această dată mult mai amabil și mai binevoitor.

— Domnule Kazallon, mi-a spus, cu toate că eu sunt mai slabă decât dumneavoastră, dacă voi muri totuși eu prima, promiteți-mi, vă rog, că îmi veți arunca trupul în mare!

— O, domnișoară Herbey, i-am spus eu, am făcut foarte rău că v-am vorbit astfel mai înainte!

— Nu, nu, mi-a răspuns ea, zâmbind ușor, ați avut întru totul dreptate. Este vorba numai de o slăbiciune de-a mea: îmi este indiferent ce îmi pot face ei cât sunt încă vie, dar când voi muri... și s-a oprit cutremurată. O, promiteți-mi că mă veți arunca în apă!

I-am făcut această promisiune tristă, iar ea mi-a mulțumit strângându-mi ușor mâna cu degetele ei slăbite și uscate.

A mai trecut încă o noapte. Uneori, suferințele mele erau atât de intense, încât gemete involuntare de durere îmi scăpau de pe buze, dar apoi durerile se calmau, iar eu mă scufundam într-un fel de letargie. Atunci când mă trezeam eram surprins să văd că tovarășii mei încă trăiau.

Singurul din grupul nostru care părea să suporte mai ușor aceste privațiuni era Hobart, ospătarul, un marinar cu care avusesem prea puțin de-a face înainte. Era mic de statură, având o expresie lingușitoare, care dădea foarte bine seamă de firea lui nehotărâtă, precum și un zâmbet care nu îi părăsea niciodată buzele. Merge cu ochii pe jumătate închiși, ca și cum ar vrea să își ascundă gândurile și, în general, există ceva fals și ipocrit în întregul său comportament. Nu pot spune că Hobart suportă lipsurile fără nici un murmur, căci suspină și geme fără încetare, însă, în cele din urmă, nu pot decât să bănuiesc că există o dorință a acestuia de a părea sincer și mi se pare că aceste lipsuri nu l-au afectat în aceeași măsură ca pe noi ceilalți. Am bănuielile mele cu privire la acest om și am de gând să îl supraveghez cu atenție.

Astăzi, 6 decembrie, domnul Letourneur m-a tras înspre partea dinspre pupă a plutei, spunându-mi că are să-mi comunice un secret, dar că nu dorește să fie auzit sau văzut dialogând cu mine. M-am retras împreună cu el în colțul cel mai îndepărtat de la babordul plutei și, cum întunericul serii tocmai se lăsase, nimeni nu a observat ce făceam.

— Domnule Kazallon, mi s-a adresat domnul Letourneur cu voce joasă, André moare de foame. Slăbește văzând cu ochii și, o, Doamne, nu pot, nu vreau să îl văd cum moare!

Îmi vorbea cu ardoare, aproape furios, iar eu îi înțelegeam foarte bine sentimentele. Luându-i mâna într-a mea, am încercat să-l încurajez:

— Nu trebuie să ne pierdem orice speranță încă, i-am spus, poate că vreun vapor...

— Vapor! a strigat revoltat. Nu încercați să mă consolați cu așa ceva. Știți la fel de bine ca și mine că nu există nici o șansă să întâlnim vreun vapor.

Apoi, brusc, schimbând subiectul, m-a întrebat:

— De cât timp fiul meu și toți cei de pe plută nu ați mai avut nimic de mâncare?

Surprins de întrebarea lui, i-am răspuns că se făceau patru zile de când se terminaseră pesmeții.

— Patru zile, a repetat el. Ei bine, sunt opt zile de când eu nu am mai gustat nimic. Am păstrat porțiile mele pentru André.

Nu am putut să-mi opresc lacrimile. Pentru câteva momente nu am putut nici să vorbesc. Tot ceea ce puteam face era să îi țin mâna, în liniște.

— Ce anume doriți să fac eu? l-am întrebat în cele din urmă.

— Șșș... nu vorbiți așa de tare, s-ar putea să ne audă cineva, m-a atenționat coborându-și vocea. Vreau să îi oferiți pesmeții lui André ca și cum ar fi din partea dumneavoastră. De la mine nu i-ar accepta, ar considera că astfel mă lipsește pe mine de ei. Vă implor să îmi faceți acest serviciu și pentru deranjul dumneavoastră, și aici mi-a atins ușor mâna, pentru deranjul dumneavoastră se va găsi o bucățică și pentru dumneavoastră.

Am tremurat ca un copil ascultând vorbele bietului părinte, iar inima mi-a fost gata să explodeze când am simțit că îmi strecoară în mână o bucățică de pesmet.

— Dați-i-o lui, m-a îndemnat, cu respirația oprită, domnul Letourneur, dați-i-o lui, dar nu lăsați pe nimeni să vă vadă. Monștrii l-ar putea ucide dacă ar afla. Aceasta este doar pentru azi, vă voi mai da și mâine.

Bietul om nu avea încredere în mine, și bine făcea, căci mă stăpâneam cu greu să nu duc bucata de pesmet către gură. Dar am rezistat acestui impuls și numai cei care au trecut prin aceleași suferințe pot ști cât de greu mi-a fost.

Noaptea a venit cu o repeziciune specifică acestor latitudini joase. Am alunecat ușor până la André și i-am strecurat în mână bucata de pesmet ca „un dar din partea mea".

Tânărul a apucat pesmetele cu repeziciune.

— Dar tatăl meu? m-a întrebat.

L-am asigurat că și eu și tatăl său aveam fiecare partea noastră și că el trebuie să o mănânce acum și poate că voi putea să îi mai fac rost de altă bucată mai târziu. André nu a mai pus alte întrebări și a început să devoreze cu lăcomie bucățica de pesmet.

Personal, cel puțin în această seară, în ciuda ofertei domnului Letourneur, eu nu am gustat nimic.

XL

7 ianuarie. Pe parcursul ultimelor zile, vântul a început să bată mai tare, iar valurile sărate care măturau puntea plutei provocau arsuri tălpilor și picioarelor unora dintre marinari. Owen, pe care de la revoltă, șeful de echipaj îl ținuse permanent legat de catarg, se afla acum într-o stare deplorabilă și, la cererea noastră, a fost eliberat. Sandon și Burke sufereau și ei de arsurile severe provocate de apa sărată și doar datorită poziției noastre mai protejate, de la pupa plutei, nu am împărtășit și noi, pasagerii, aceleași neplăceri.

Astăzi, înnebunit de foame, șeful de echipaj a pus mâna pe tot ceea ce trecea prin fața privirilor sale lacome și am putut auzi scrâșnetul dinților lui în timp ce mesteca fragmente de velă sau bucăți de lemn, încercând în mod instinctiv să își umple stomacul și dând astfel ocazia acestuia să secrete sucurile gastrice. În urma unei căutări disperate, șeful de echipaj a dat peste o bucată de piele care atârna pe una din vergile care susțineau platforma plutei. A apucat-o imediat și a devorat-o cu lăcomie, iar cum aceasta era de origine animală, se pare că absorbția substanțelor în stomac i-a alinat pentru un timp foamea. Imediat am urmat și noi exemplul lui, o pălărie de piele, curelele unor șepci, pe scurt, orice obiect care era de origine animală a început să fie ros și supt cu cea mai mare aviditate. Nu voi putea uita niciodată această scenă. Nu mai eram oameni, impulsurile și instinctele unor animale sălbatice părând să ne motiveze toate acțiunile.

Chinurile foamei ne-au fost potolite pentru o vreme, dar câțiva dintre noi s-au revoltat împotriva acestei hrane dezgustătoare, fiind cuprinși de o greață violentă. Trebuie să fiu scuzat pentru că relatez aceste detalii neplăcute, dar cum aș putea descrie altfel suferințele morale și fizice pe care le înduram? Și, luându-le în calcul pe toate, nu îndrăznesc să sper că am atins punctul culminant.

Comportamentul lui Hobart pe durata acestei scene, pe care tocmai am descris-o, nu a făcut decât să îmi confirme suspiciunile pe care le aveam cu privire la el. Acesta nu luase parte la entuziasmul

aproape diabolic cu care noi rodeam bucățile de piele și, deși din atitudinea și gemetele lui constante puteai crede că moare de inaniție, mie îmi făcea totuși impresia că este singurul dintre noi care este ferit de torturile la care suntem supuși. Nu am fost însă în stare să descopăr dacă acest ipocrit ascunde undeva un depozit secret de hrană.

De fiecare dată când vântul se liniștește, căldura devine de nesuportat, dar deși rația noastră de apă este foarte mică, în prezent, chinurile foamei le întrec cu mult pe cele ale setei. S-a spus însă adesea că lipsa hranei este mai ușor de suportat decât cea a apei. Este oare posibil ca suferințe și mai mari să ne aștepte în continuare? Nu pot, nu îndrăznesc să cred acest lucru. Din fericire, butoiul spart mai conține câțiva litri de apă, iar celălalt nu a fost încă deschis. Dar sunt totodată bucuros să spun că, în ciuda diminuării numărului nostru și în ciuda unei anumite opoziții, căpitanul s-a gândit să reducă rația zilnică a fiecărei persoane la jumătate. În ceea ce privește coniacul, din care mai rămăsese un sfert din cantitatea inițială, acesta a fost depozitat în siguranță la pupa plutei.

Această seară a pus capăt suferințelor altui tovarăș de-al nostru, făcând ca astfel să rămânem doar paisprezece. Supravegherea mea și îngrijirea domnișoarei Herbey nu au fost suficiente pentru a îmbunătăți starea locotenentului Walter și, în jurul orei șapte și jumătate, acesta și-a dat ultima suflare în brațele mele.

Înainte să treacă în lumea de dincolo, ne-a mulțumit în câteva cuvinte abia rostite, domnișoarei Herbey și mie pentru atenția pe care i-am acordat-o. O scrisoare mototolită i-a căzut din mână și ne-a spus cu o voce atât de slabă încât abia se auzea:

— Este scrisoarea mamei mele, ultima pe care am primit-o de la ea... mă aștepta acasă, dar nu va mai apuca să mă vadă. O, puneți-o pe buzele mele... să o mai pot săruta o dată înainte să mor. Mamă, mamă! O, Doamne!

I-am pus scrisoarea în mâna rece și apoi i-am dus-o către buze. Ochii i s-au luminat pentru un moment, am auzit sunetul slab al unui sărut și totul s-a sfârșit!

XLI

8 ianuarie. Am rămas lângă trupul sărmanului Walter toată noaptea și domnișoara Herbey a venit să se roage de mai multe ori pentru sufletul lui.

Când s-a luminat, cadavrul se răcise deja. Mă grăbeam... oricât de greu îmi era, dar mă grăbeam să arunc trupul neînsuflețit al lui Walter în valuri. I-am cerut lui Robert Curtis să mă ajute pentru această tristă operațiune. Imediat după ce vom acoperi corpul cu veșmintele pentru ultimul drum, îl vom arunca în ocean și sper să nu plutească deasupra valurilor pentru a ne umple de tristețe. Ceea ce este foarte probabil de vreme ce trupul slab este ușor.

În zori, Robert Curtis și cu mine, după ce ne-am asigurat că nu suntem văzuți, scoatem din buzunarele hainei locotenentului cele câteva obiecte care vor fi înmânate mamei lui, dacă vreunul dintre noi va supraviețui.

În momentul în care așezăm pe cadavru veșmintele care îi vor ține loc de giulgiu, nu pot să îmi rețin un gest de uimire și groază, în același timp.

Piciorul drept lipsește, în locul lui este acum un ciot însângerat!

Cine ar fi putut să profaneze trupul lui Walter? Probabil că eu am ațipit din cauza oboselii în timpul nopții, iar cineva a profitat pentru a mutila corpul locotenentului! Dar cine a făcut asta?

Robert Curtis privește în jurul lui și, când îi văd privirea, mă înfior. Dar totul pare neschimbat la bord și liniștea nu e întreruptă decât de câteva vaiete. Cu siguranță, suntem urmăriți! Ne grăbim să aruncăm trupul în ocean pentru a evita alte scene îngrozitoare!

După ce ne rugăm pentru odihna sufletului lui Walter, dăm drumul corpului în valuri, care îl înghit imediat.

— Pe toate tunetele din cer! Rechinii o să se îmbuibe!

Cine poate să vorbească așa? Mă întorc și îl văd pe Jynxtrop.

Șeful de echipaj se apropie de mine.

— Piciorul, îi spun, credeți că acești păcătoși...?

— Piciorul?... A! da! îmi răspunde șeful de echipaj pe un ton ciudat. De altfel, era dreptul lor!

— Dreptul lor! am strigat.

— Domnule, e mai bine să mănânci un om deja mort decât pe unul viu, îmi răspunde șeful de echipaj.

Răspunsul, dat pe un ton tăios, m-a lăsat fără grai și mă îndrept spre pupa plutei pentru a mă odihni.

La ora unsprezece s-a petrecut o întâmplare fericită. Șeful de echipaj care a pus năvoadele încă de dimineață, a reușit să prindă ceva de data asta. S-au prins în năvod trei pești. Sunt trei moruni mari, mai lungi de jumătate de metru, aparținând acelei specii care e cel mai adesea întâlnită ca hrană uscată pe vapoare.

Șeful de echipaj a tras cu greutate năvoadele pe plută. Imediat, mateloții se aruncă asupra peștilor. Căpitanul Curtis, Falsten și cu mine ne grăbim să-i potolim și, în scurtă vreme, ordinea e restabilită pe plută. Este clar că trei moruni nu ajung pentru paisprezece persoane flămânde, dar fiecare va avea partea lui. Cei mai mulți devorează peștii cruzi, care încă se mai zbat. Robert Curtis, André și domnișoara Herbey au forța să aștepte. Pe un colț al plutei, aprind câteva lemne, unde sunt puse la fript bucățile lor de pește. În ceea ce mă privește, eu nu am avut atâta răbdare și am mâncat carnea crudă.

Domnul Letourneur a fost la fel de nerăbdător ca mine și ca atâția alții. S-a aruncat asupra bucății lui de pește ca un lup înfometat. Nefericitul om n-a mâncat de multă vreme și mă întreb cum de mai trăiește. N-aș putea să răspund.

Trebuie să spun că bucuria șefului de echipaj a fost de nedescris atunci când a tras năvoadele pe plută. Fără teama de a exagera, cred că bucuria aceasta a fost la un pas de delir. Acum este sigur că, dacă reușim să mai pescuim, suntem salvați de la o moarte îngrozitoare.

Mă duc să vorbesc cu șeful de echipaj și îl încurajez pentru a mai pune din nou năvoadele.

— Da, îmi zice, da... fără îndoială... o să o iau de la capăt... o să o iau de la capăt!...

— Și de ce nu puneți la loc năvoadele? Mă gândesc chiar acum..., i-am spus.

— Nu acum! îmi răspunde pe ocolite șeful de echipaj. Noaptea este prielnică pescuitului peștilor mari și nu ziua. Ca urmare, trebuie să fiu chibzuit în punerea momelii. Necugetați cum suntem, n-am păstrat nici măcar o fărâmă ca să o punem ca momeală!

Este adevărat și poate că greșeala noastră este iremediabilă.

— Totuși, îi spun, de vreme ce ați reușit prima oară fără nadă...

— Aveam momeală.

— Și încă una bună, nu?

— Foarte bună, domnule, pentru că — după cum ați văzut — peștii au mușcat!

Îl privesc și, la rândul său, șeful de echipaj mă privește.

— Mai aveți momeală? l-am întrebat.

— Da, îmi răspunde cu voce joasă și imediat mă părăsește fără să adauge nici un cuvânt.

Hrana, deși în cantitate foarte mică, ne-a redat forțele într-o oarecare măsură și în același timp ne-a revenit speranța că vom reuși să trecem peste toate greutățile. Vorbim despre năvoadele șefului de echipaj și ni se pare imposibil să nu reușească și a doua oară. Să fie adevărat oare că soarta nu ne pune la încercare în continuare?

Am început să vorbim despre trecut, ceea ce e dovada vie că spiritele noastre nu mai sunt încrâncenate. Gândurile noastre pot să se elibereze de acest prezent dureros și, pentru un moment, scăpăm de sub teroarea viitorului groaznic care ne amenință.

Domnul Letourneur, André, Falsten, căpitanul Curtis și cu mine ne amintim de ceea ce s-a întâmplat de la naufragiu până în clipa aceasta. Vorbim despre cei dispăruți, despre incendiul care s-a pornit în cala vaporului, nu uităm să pomenim de naufragiul vasului, de reciful Ham-Rock. Apoi ne amintim de spărtura din cală și de felul în care am navigat stând în gabii. În cele din urmă, discutăm despre plută și despre furtuna din care nu credeam că mai scăpăm. Totul ni se pare foarte îndepărtat acum. Da, da! Totul s-a petrecut demult, iar noi am reușit să trecem peste dificultăți. Suntem vii!

Suntem vii! Dacă asta înseamnă să trăiești! Din douăzeci și opt nu mai suntem decât paisprezece. În curând, vom fi — poate — treisprezece și tot așa...

— Un număr care aduce ghinion, îmi spune André și vom avea dificultăți să găsim un al patrusprezecelea însoțitor!

În noaptea de 8 spre 9 ianuarie, șeful de echipaj a pus din nou năvoadele la pupa plutei și a rămas de unul singur să le supravegheze, fără să lase în grija nimănui această sarcină. A doua zi dimineața, mă duc lângă el. Nu s-a luminat bine de ziuă și îl văd cum scrutează cu ochi pătrunzători în adâncul apelor. Nu m-a văzut, nici măcar nu m-a auzit apropiindu-mă de el.

Îi pun ușor mâna pe umăr și el se întoarce spre mine.

— Ei bine?

— Ei bine, blestemații ăștia de rechini mi-au mâncat momeala! îmi răspunde cu o voce înăbușită.

— Nu mai aveți momeală?

— Nu! Și știți ce ne arată acest fapt? îmi zice prinzându-mă de mână. Ne arată că nu trebuie să facem nimic pe jumătate...

Îi acopăr gura cu mâna. Înțelesesem!...

Bietul Walter!

XLII

9–10 ianuarie. Ziua de azi e stăpânită de căldură și nimic în jurul nostru nu se mișcă. Soarele strălucește cu putere, briza nu bate deloc și apa oceanului nu este tulburată de nici un val. Cât vezi cu ochii e numai unduirea leneșă a oceanului. Cum nu există nici un curent marin, care să ne îngreuneze stabilirea direcției, pluta rămâne nemișcată.

Mărturisesc că arșița este de nesuportat astăzi. Ca urmare, setea este și mai greu de suportat. Faptul că nu avem suficientă apă ne face să suferim cumplit. Prevăd că setea ne va tortura mai rău decât foamea. Cei mai mulți dintre noi au deja gura, gâtul și faringele uscate. De câte ori respirăm aerul fierbinte, de atâtea ori ni se face din ce în ce mai rău.

La stăruințele mele, căpitanul a schimbat pentru prima dată regimul obișnuit. Ne acordă o porție dublă de apă și noi am putut, de bine de rău, să ne potolim setea de patru ori pe zi. Spun „de bine de rău", căci apa de pe fundul butoiului, care e acoperit cu o pânză de vele, e mai degrabă călduță.

Într-un cuvânt, ziua de azi e cumplită. Chinuiți de foame, mateloții se lasă pradă disperării.

O dată cu venirea serii, ne-am așteptat ca vântul să înceapă să bată. Nu s-a întâmplat așa nici după ce a răsărit luna, care peste câteva zile va fi plină. Cum nopțile la tropice sunt răcoroase, simțim că temperatura, care în timpul zilei este insuportabilă, a mai scăzut. Trebuie să recunosc că temperaturile ridicate sunt un indiciu al deplasării plutei noastre mult spre sud.

Acum, nici măcar nu ne mai străduim să ne gândim că o să vedem țărmul. Mi se pare că globul terestru nu este decât o sferă lichidă. Peste tot, oriunde îți întorci privirea, oceanul infinit!

Pe 10 ianuarie, același calm, aceeași temperatură. Cerul revarsă asupra noastră un potop de căldură și respirăm un aer încins, care ne îneacă mai degrabă. Suntem stăpâniți de nevoia de a bea apă și, așteptând cu o patimă dezlănțuită momentul în care Robert Curtis ne împarte cele câteva picături de apă din porția zilnică, uităm cu totul de chinul foamei.

Să bem până ne săturăm, măcar o singură dată, chiar dacă ne-am isprăvi rezerva de apă și am muri după aceea, e tot ce ne dorim!

La amiază, unul dintre tovarășii mei de suferință este cuprins de o durere pătrunzătoare și îl aud cum urlă. Este nefericitul de Owen, care se zbate stăpânit de convulsii înspăimântătoare.

Mă târăsc până la proră, aproape de Owen. Indiferent de modul în care s-a purtat până acum, omenia mă îndeamnă să-i ușurez suferința.

Imediat îl aud pe Flaypol strigând. Mă întorc să văd unde e. Flaypol este sus, urcat în vârful catargului și ține mâna întinsă spre est, probabil arătându-ne un punct de la orizont.

— Un vapor! strigă.

Toți suntem imediat în picioare. Pe plută, nu se mai aude nici un zgomot. Chiar și Owen, stăpânindu-și strigătele de durere, se ridică în picioare.

Câteva clipe mai târziu, pe direcția indicată de Flaypol, apare un punct albicios. Încă nu-mi dau seama dacă punctul se mișcă. Să fie o velă? Ce cred marinarii, care au o vedere mult mai pătrunzătoare decât a mea?

Mă uit la Robert Curtis. Cu brațele încrucișate, căpitanul examinează punctul albicios de la orizont. Are pomeții proeminenți și acum ies mai bine în evidență, pentru că întreaga față este încordată. Își încruntă sprâncenele și ochii îi sunt ațintiți către punctul arătat de Flaypol. Toată puterea lui Curtis s-a concentrat în privire. Dacă acest punct albicios este într-adevăr un vapor, atunci, cu siguranță, Curtis nu s-ar înșela.

Imediat, îl văd clătinând din cap și lăsându-și mâinile să-i cadă neputincioase pe lângă corp.

Mă uit din nou spre punctul albicios, dar el nu mai este la orizont. Ca urmare, n-a fost un vas, ci un reflex oarecare sau creasta unui val care, între timp, s-a spart rostogolindu-se în apa oceanului. Dacă a fost un vas, ei bine, atunci el a dispărut!

După acest moment în care am crezut că greutățile vor lua sfârșit, tristețea ne-a cuprins din nou. Ne-am reluat locurile obișnuite. Robert Curtis este singurul care a rămas pe loc, dar nu mai scrutează cu privirea orizontul.

Urletele lui Owen încep din nou, de data aceasta cu o violență neobișnuită. Matelotul se zvârcolește de durere și arată înfricoșător: are gura uscată, gâtul și pieptul sunt cuprinse de spasme, iar abdomenul îi este umflat. Îi iau pulsul, care e neregulat și foarte slab. Nefericitul se zbate în convulsii și are toți mușchii încordați. Simptomele nu lasă nici o urmă de îndoială: Owen a fost otrăvit cu oxid de cupru.

Pe plută, nu avem medicamentele necesare pentru a neutraliza efectele otrăvirii. Ce pot să fac e să-i administrez un vomitiv improvizat, care îi va curăța stomacul. Apa caldă poate să ducă la acest rezultat. Îi cer lui Robert Curtis câteva picături de apă.

Căpitanul este de acord. Cum primul butoi este gol, mă îndrept spre cel de-al doilea pentru a lua puțină apă, când Owen, forțându-se să se ridice în genunchi, strigă cu o voce înspăimântătoare:

— Nu! Nu!

De ce nu? Mă întorc spre Owen și îi explic ce vreau să fac. Cu și mai multă tărie, îmi răspunde că nu vrea să bea apă din al doilea butoi.

Încerc să-l fac să elimine otrava din stomac gâdilându-i omușorul și imediat Owen scuipă o substanță albăstruie. Acum sunt sigur că matelotul a fost otrăvit cu sulfat de cupru sau piatră-vânătă[61] și că orice aș face, nimic nu-l mai poate salva.

Dar cum s-a întâmplat acest lucru? După ce și-a mai liniștit stomacul, Owen poate vorbi. Imediat eu și căpitanul îi punem câteva întrebări...

Nu voi putea niciodată să descriu impresia pe care au produs-o cuvintele lui Owen asupra noastră.

Împins de sete, Owen a furat câțiva stropi de apă din cel de-al doilea butoi!... Iar apa din acest butoi este otrăvită!

XLIII

11–14 ianuarie. Owen a murit în timpul nopții, scuturat de convulsii violente.

Acesta e tristul adevăr: butoiul a fost plin cândva de piatră-vânătă. Nimeni nu poate să contrazică evidența. Prin ce nefericit concurs de împrejurări acest butoi a ajuns să fie folosit pentru a păstra apa și cum de a fost luat tocmai el pe plută?... Nici nu mai contează. Un singur fapt e sigur: nu mai avem apă.

Am aruncat corpul lui Owen în apă, pentru că intrase imediat în descompunere. Nici măcar șeful de echipaj n-ar fi putut să facă momeală pentru năvoade de vreme ce trupul nu mai avea consistență. Moartea acestui nefericit nu a schimbat cu nimic situația noastră!

---

[61] Denumire populară pentru sulfatul de cupru hidratat.

Noi toți cunoaștem situația în care ne aflăm acum și, de aceea, rămânem tăcuți. Ce ar mai fi de zis? De altfel, în condițiile de față, e greu să asculți sunetul vocii cuiva. Suntem cu nervii la pământ și e mai bine să nu mai vorbim, pentru că un cuvânt neînsemnat, o privire sau un gest dezlănțuie o furie, care n-ar putea fi controlată. Nu-mi dau seama cum de n-am înnebunit până acum!

Pe 12 ianuarie, nu am primit porția de apă: ultima picătură ne-a umezit buzele cu două zile înainte. Pe cer nu e nici un nor și noi nu avem nici o speranță că va ploua. Dacă am avea un termometru, cu siguranță el ar indica cel puțin 40°C la umbră. Umbră? de parcă ar fi așa ceva pe plută...

Pe 13 ianuarie, situația este neschimbată. Apa sărată a oceanului începe să-mi rănească picioarele, care sângerează, dar cu greu găsesc puterea de a lua măsuri. Am observat că starea celor care fuseseră deja atinși de acest neajuns nu s-a înrăutățit...

Ah! nu mă pot opri să mă gândesc la apa oceanului care ne înconjoară și care prin evaporare sau solidificare ar deveni potabilă! Sub formă de vapori sau de gheață, apa aceasta n-ar mai conține nici o moleculă de sare și noi am putea să o bem. Evident, ne lipsesc aparatele și nici nu avem cum să le facem noi.

Astăzi, înfruntând riscul de a fi mâncați de rechini, șeful de echipaj și doi mateloți au sărit în ocean. Baia le-a ușurat puțin suferința și i-a mai răcorit într-o oarecare măsură. Trei dintre tovarășii mei și cu mine ne-am legat cu o frânghie de plută și am stat în apă aproape o jumătate de oră. A fost nevoie de această măsură de precauție pentru că nu prea știm să înotăm. În tot acest timp, Robert Curtis ne-a supravegheat, fiind atent la rechini. Din fericire nici un rechin nu și-a făcut apariția. Cu toate rugăminți le noastre și în ciuda suferințelor provocate de lipsa hranei și a apei, domnișoara Herbey n-a vrut să ne urmeze exemplul.

Pe 14 ianuarie, pe la ora unsprezece dimineața, căpitanul se apropie de mine și îmi spune încet la ureche:

— Vă rog să nu faceți nici un gest care să vă trădeze, domnule Kazallon. Pot să mă înșel și nu aș vrea să le provoc o nouă dezamăgire celorlalți!

Îl privesc cu atenție pe căpitan.

— De data aceasta, îmi zice, am văzut cu adevărat un vapor!

Căpitanul a făcut bine că m-a prevenit, pentru că altfel nu mi-aș fi controlat primele gesturi.

— Iată, adaugă Curtis, uitați-vă în spate pe la babord!

Mă ridic și, mimând o indiferență care era departe de mine, îmi îndrept privirea spre punctul indicat de căpitan.

Deși nu am vederea la fel de pătrunzătoare ca a marinarilor, recunosc în zare silueta unui vapor cu pânzele desfăcute.

Aproape imediat, șeful de echipaj, care s-a întâmplat să se uite în aceeași direcție, începe să strige:

— Un vapor!

Prezența vaporului nu produce imediat efectul la care ne-am fi așteptat. Nu provoacă nici o emoție, fie pentru că oamenii nu vor să mai creadă, fie pentru că nu mai au forță să reacționeze. Nici un om nu se ridică în picioare. Numai după ce șeful de echipaj a repetat de câteva ori „Un vapor!", toți și-au îndreptat privirile către punctul indicat la orizont.

De data aceasta, faptul nu poate fi negat. Noi vedem de-adevăratelea acest vapor pe care nu-l mai așteptam! Oare el ne va vedea?

Mateloții încearcă să stabilească forma și direcția vasului. Cele mai multe discuții privesc direcția acestui vapor.

După ce a urmărit cu atenție vasul, Robert Curtis spune:

— Acest vas este un bric[62] care înaintează pe direcția vântului. Are vântul la tribord. Dacă își menține cursul pe aceeași direcție, în două ore se va intersecta cu noi.

Două ore! Două secole! Dar vaporul poate să-și schimbe direcția dintr-un moment în altul. Trebuie să avem în vedere că sub această alură, este posibil ca el să înainteze așa numai pentru a fi pe direcția vântului. Or, dacă e cum spun, își va schimba cursul cu vântul la babord și se va îndepărta imediat ce briza va bate dintr-o altă direcție. Am fi avut mai multe speranțe dacă vaporul ar fi navigat cu vântul la pupă sau cu briza suflând piezișș în vele.

---

[62] Navă cu două catarge, cu pânze pătrate, folosită în trecut în scopuri militare.

Ca urmare, trebuie să facem în așa fel ca vaporul să ne vadă. Cu orice preț, trebuie să fim zăriți! Robert Curtis ordonă să fie folosite toate semnalele posibile, pentru că bricul este la mai bine de douăsprezece mile la est de noi și, fără îndoială, strigătele noastre n-ar putea fi auzite. Nu avem nici o armă de foc pe plută, cu care să atragem atenția celor de pe vapor. Nu ne rămâne decât să înălțăm un pavilion improvizat în vârful catargului. Șalul domnișoarei Herbey este roșu și are toate șansele să iasă în evidență pe această întindere nesfârșită de ape.

Așadar, înălțăm șalul în vârful catargului și, imediat, briza care pune în mișcare valurile începe să-l bată întinzându-l pe toată lungimea. Din când în când, noul nostru pavilion flutură în vânt, iar inimile noastre se umplu de speranță. Când un om este gata-gata să se înece, știm cu toții cu câtă încrâncenare se prinde de orice obiect care i-ar putea fi un punct de sprijin. Ei bine, da, pavilionul este un asemenea obiect pentru noi!

Timp de o oră, am trecut printr-o mie de stări. Bricul pare să se apropie de plută, numai că uneori ne dă senzația că se oprește, iar noi stăm cu sufletul la gură întrebându-ne dacă va vira la babord.

Ce încet înaintează vaporul! Are toate pânzele sus, inclusiv velele rândunică și cele de la proră. Aproape că reușim să-i vedem coca la orizont. Numai că vântul este slab și am sentimentul că n-o să mai bată deloc!... Toți am da ani mulți din viață pentru a ști ce se va întâmpla peste o oră!

Șeful de echipaj și căpitanul cred că bricul se află la nouă mile de plută. Ca urmare, până la douăsprezece și jumătate, n-a făcut decât trei mile. Trei mile într-o oră și jumătate! Briza care trece peste capetele noastre nu ajunge până la vapor! Mi se pare că vântul nu mai umflă velele, care atârnă de-a lungul catargelor. Încerc să-mi dau seama dacă briza va începe din nou să bată dar, în jur, nimic nu trădează vreo mișcare: nici o unduire a valurilor, nici un suflu de vânt. Briza care ne dăduse atâta speranță, se pierdea acum în larg.

M-am așezat la pupă, lângă domnul Letourneur, André și domnișoara Herbey. Ne uităm când la vaporul din larg, când la

„Acest vas este un bric... Are vântul la tribord. Dacă își menține cursul pe aceeași direcție, în două ore se va intersecta cu noi."

căpitan. Robert Curtis stă nemișcat la proră, sprijinindu-se de catarg. Șeful de echipaj e chiar lângă el. Cei doi nu pierd nici o clipă vaporul din privire. Fețele lor nu rămân impasibile și noi putem să ghicim emoțiile care îi încearcă. Nimeni n-a îndrăznit să spună nici un cuvânt până în clipa în care Dowlas dulgherul strigă cu o voce imposibil de descris:

— Vaporul virează!

Întreaga noastră existență ni se desfășoară în fața ochilor. Ne-am ridicat, unii în genunchi, alții în picioare. Șeful de echipaj a dat drumul unei înjurături cumplite. Vaporul este la nouă mile de noi și de la această distanță n-a putut să vadă semnalele noastre. Cât despre pluta noastră, nu este decât un punct minuscul în spațiu, care se pierde în lumina puternică, venită de la soare. Așadar, nu putem fi văzuți! N-am fost văzuți! Căpitanul acelui vas, oricine ar fi fost, dacă ne-ar fi văzut, ar fi avut puterea să fugă fără să ne salveze? Nu! Este inadmisibil! Dar nu ne-a zărit!

— Trebuie să facem un foc! Trebuie să iasă fum! strigă atunci Robert Curtis. Ardem câteva scânduri din plută! Grăbiți-vă, prieteni! Este ultima noastră șansă!

Imediat, câteva scânduri sunt aruncate la proră într-o mică grămăjoară. Le aprindem, nu fără greutate, pentru că sunt ude. Pe de altă parte, știm că lemnul ud scoate un fum gros, care poate fi văzut mai bine. Imediat, un fum negricios se ridică în aer. Dacă s-ar face noapte, dacă întunericul ne-ar acoperi înainte ca vasul să dispară, acest fum ar putea fi văzut, chiar și de la distanța mare care separă pluta de salvatorii noștri...

Dar orele trec, focul se stinge!...

Într-o astfel de situație, ca să te resemnezi și să te supui voinței divine, îți trebuie stăpânire de sine. Iar stăpânirea de sine îmi lipsește acum cel mai mult. Nu! nu mai pot să cred într-un Dumnezeu care ne supune unor probe din ce în ce mai groaznice, amestecând neagra disperare cu clipele de speranță. Înjur, așa cum mai devreme a făcut-o șeful de echipaj...

Domnișoara Herbey își așază încet mâna micuță pe brațul meu și apoi îmi arată cerul.

Dar e prea mult pentru mine! Nu vreau să mai văd nimic, mă strecor în cort, mă ascund, pentru că nu-mi pot stăpâni hohotele de plâns...

În tot acest timp, vaporul și-a schimbat direcția înspre babord. Apoi, se îndepărtează fără grabă spre est și, după trei ore, privirea cea mai pătrunzătoare n-ar mai putea să deslușească velele de sus ale navei.

XLIV

15 ianuarie. După ce și aceste speranțe, tocmai renăscute, ne-au fost destrămate, spectrul morții este singurul pe care îl avem în fața ochilor. Înceată și agonizantă, mai devreme sau mai târziu, moartea va veni oricum.

Astăzi, câțiva nori care apăruseră din vest au adus cu ei câteva adieri și, în ciuda stării noastre generale de descurajare, am apreciat această scădere, chiar și atât de mică, a temperaturii. Gâtului meu uscat acest aer i se părea mai puțin solicitant. Se împlinesc deja șapte zile de când șeful de echipaj a reușit acea captură de pește și pe întreaga durată a acestei perioade nu am mâncat nimic. Până și André Letourneur și-a terminat ieri ultima bucată de pesmet pe care mi-o încredințase, cu atâta renunțare de sine și plin de tristețe, tatăl său.

Negrul Jynxtrop reușise să se elibereze din strânsoarea lui, dar Curtis a luat toate măsurile pentru a-l imobiliza din nou. Nu trebuie să credem că acești ticăloși și complicii lor, chiar și slăbiți de postul prelungit, nu vor încerca să ne facă rău încă o dată.

Câțiva rechini uriași și-au făcut apariția astăzi, despicând rapid valurile cu marile lor înotătoare dorsale negre. Monștrii înotau pe lângă marginea plutei și Flaypol, care se aplecase peste aceasta, abia s-a ferit de încercarea unuia de a-i smulge brațul. Nu m-am putut opri să îi privesc ca pe niște morminte vii, care în scurt timp urmau să înghită trupurile noastre greu încercate. Însă, în același timp, pot spune că sentimentele pe care mi le inspirau erau mai degrabă de fascinație și nu de oroare.

Șeful de echipaj, stând nemișcat, cu dinții încleștați și ochii dilatați, îi privea dintr-un cu totul alt unghi de vedere. Se gândea să devoreze el rechinii și nu aceștia pe el. Dacă ar fi reușit să prindă vreunul, mă îndoiesc de faptul că cineva dintre noi ar fi refuzat carnea tare și prea puțin apetisantă a rechinului. Șeful de echipaj s-a hotărât să încerce și, cum nu avea nici un cârlig pe care să-l agațe de frânghia sa, a început să caute ceva cu care să îl înlocuiască. Le-a cerut sfatul lui Curtis și Dowlas și, după o scurtă conversație, în timpul căreia aceștia au continuat să arunce bucăți de frânghie și de lemn pentru a-i ademeni pe rechini și a-i ține în apropierea plutei, Dowlas s-a dus să își aducă tesla, unealta care poate fi folosită atât ca toporișcă, cât și ca ciocan. Dowlas a propus ca din aceasta să fie făcut cârligul de care era nevoie, sperând ca fie marginea sa tăioasă, fie capătul ei opus și ascuțit să se înfigă adânc în fălcile oricărui rechin care ar fi înghițit-o. Coada de lemn a uneltei a fost prinsă de o frânghie care, la rândul ei, a fost strâns legată de plută.

Cu respirația aproape tăiată și plini de lăcomie, am urmărit toate pregătirile și în același timp făceam tot ceea ce puteam pentru a atrage atenția rechinilor. Imediat ce a fost gata cârligul, șeful de echipaj a trebuit să se gândească la momeală și, vorbind singur, a început să scotocească toate colțurile plutei, ca și cum s-ar fi așteptat să dea peste un cadavru, ivit în mod oportun tocmai acum. Căutările lui nu i-au adus însă nimic și singura soluție care mai exista era să recurgem din nou la șalul roșu al domnișoarei Herbey, o bucată din acesta fiind înfășurată în jurul capătului de fier al teslei. După ce a testat rezistența undiței improvizate, asigurându-se că frânghia este bine legată atât de unealtă, cât și de plută, șeful de echipaj a aruncat-o în apă.

Marea era limpede și orice obiect putea fi observat până la o adâncime de două sute de picioare. Aplecându-se peste parapetul plutei, am urmărit, în tăcere și cu respirația oprită, cum bucata de pânză purpurie, distinctă pe fundalul albastru al masei de apă, cobora încet în adâncuri. Dar, unul câte unul, rechinii păreau că dispăruseră cu toții. Nu puteau, totuși, să se fi îndepărtat prea mult

și e greu de crezut că un obiect de forma unei momeli, aflat în apropierea lor, ar fi scăpat așa ușor voracității lor extraordinare.

Deodată, fără să spună un cuvânt, șeful de echipaj a ridicat mâna și ne-a arătat o masă de culoare neagră care înainta repede la suprafața apei și venea direct înspre noi. Era un rechin, ce nu măsura mai puțin de douăsprezece picioare în lungime. Atunci când creatura a ajuns la aproape patru stânjeni de plută, șeful de echipaj a mișcat ușor frânghia astfel încât cârligul să stea în calea rechinului. Totodată, scutura ușor frânghia pentru a da impresia, atât cât putea, că acel cârlig era ceva viu și se mișca. Pe măsură ce rechinul se apropia, inima îmi bătea tot mai violent. Întorcându-se într-o parte, i-am putut vedea ochii strălucind deasupra apei și fălcile căscate, pe care se zăreau șiruri de lungi colți ascuțiți.

Nu mi-am putut da seama cine a fost, dar, la un moment dat, cineva a scos un țipăt involuntar de teamă. Rechinul s-a oprit, apoi s-a întors și nu l-am mai văzut. Șeful de echipaj se făcuse negru de furie.

— Pe primul care scoate un sunet, ne-a avertizat, îl omor pe loc!

Apoi, și-a concentrat din nou atenția asupra scopului său. A aruncat din nou cârligul, de data aceasta la o adâncime de douăzeci de picioare, dar timp de o oră și jumătate nu am putut observa nici un rechin. Cum însă apa de dedesubt părea a fi oarecum tulburată, nu puteam să cred că măcar câteva din acele fiare nu se mai aflau acolo.

Dintr-o dată, cu un șoc violent, coarda a fost smulsă din mâinile șefului de echipaj. Fiind însă strâns legată de plută, nu s-a pierdut. Momeala fusese mușcată de un rechin și fierul ascuțit se înfipsese adânc în carnea acestuia.

— Acum, băieții mei, a strigat șeful de echipaj, trageți puternic!

Pasageri și marinari, toți laolaltă, ne-am adunat forțele pentru a trage de frânghie, dar împotrivirea fiarei era așa de puternică încât a fost nevoie de tot efortul nostru (și este inutil să mai adaug că ne dădeam toată silința) pentru a o aduce la suprafață. În cele din urmă, după încordări care aproape că ne-au epuizat, apa a devenit

agitată ca urmare a bătăilor violente din coadă și înotătoare și, uitându-mă în jos, am văzut capul uriaș al rechinului zvârcolindu-se convulsiv în mijlocul valurilor înroșite de sânge.

— Ușor! Cu grijă! ne-a strigat șeful de echipaj, în timp ce capul rechinului ieșea la suprafață.

Cârligul trecuse mai departe de fălcile rechinului și i se înfipsese chiar în gât, astfel încât nici un fel de zbatere a animalului nu îl putea elibera. Dowlas pusese mâna pe o toporișcă, gata să lovească fiara cu ea în momentul în care ar fi aterizat pe plută. S-a auzit însă un trosnet puternic și scurt. Rechinul își închisese fălcile și rupsese mânerul de lemn al teslei. Într-o clipă, s-a întors și dus a fost.

Un urlet de disperare a ieșit din piepturile tuturor. Tot efortul și întreaga noastră răbdare fuseseră în van. Dowlas a mai făcut câteva încercări nereușite, dar cârligul fiind pierdut și neavând cu ce să îl înlocuim, nu mai puteam spera la nimic. S-a mai încercat, totuși, aruncarea în apă a unor funii, răsucite ca niște lațuri, dar, așa cum era de așteptat, corpurile zvelte ale rechinilor au alunecat prin ele, fără ca aceștia să poată fi prinși. Ca o ultimă soluție, șeful de echipaj și-a trecut propriul picior peste marginea plutei, lăsându-l să atârne în apă, dar se pare că monștrii nu se mai lăsau păcăliți.

Reduși încă o dată la o disperare sumbră, ne-am întors fiecare la locul său, pentru a aștepta un sfârșit care nu mai putea fi amânat pentru mult timp.

Chiar în momentul în care mă îndepărtam, l-am auzit pe șeful de echipaj întrebându-l pe Curtis:

— Căpitane, când vom trage la sorți?

Căpitanul, însă, nu a catadicsit să îi răspundă.

XLV

16 ianuarie. Dacă echipajul vreunui vas care ar fi trecut prin apropiere ne-ar fi observat întinși și nemișcați pe velele de pe

plută, la o primă vedere, cu greu ar fi ezitat să nu ne considere morți.

Suferințele mele erau teribile. Limba, buzele și gâtul îmi erau așa de uscate și de umflate încât, chiar și în cazul în care aș fi avut mâncare, mă întreb dacă aș fi fost în stare să înghit măcar o bucată din aceasta. Eram cu toții într-atât de exasperați încât ne uitam pe furiș unii la alții cu priviri sălbatice, de parcă ar fi urmat să ne măcelărim și să ne mâncăm unii pe alții, fără întârziere.

Căldura, și așa insuportabilă, era oarecum întețită de atmosfera care prevestea schimbarea vremii. Nori grei se adunaseră la orizont și se părea că în depărtare începuse deja să plouă. Ochi plini de dorință și guri ahtiate s-au întors involuntar în direcția norilor, iar domnul Letourneur se așezase în genunchi, cu mâinile ridicate spre cer ca și cum ar fi implorat îndurarea acestuia.

Era ora unsprezece dimineața. Eram atent la eventualele tunete din depărtare, care ar fi putut anunța apropierea furtunii dar, deși norii acoperiseră deja razele soarelui, aceștia nu mai păreau a fi încărcați de electricitate. Astfel că previziunile noastre au sfârșit în dezamăgire. Norii, care dimineața devreme se distingeau prin conturul lor negru, se topiseră acum unul în celălalt și căpătaseră o nuanță uniformă de gri. Ne găseam, de fapt, învăluiți într-o ceață obișnuită. Dar oare nu era totuși posibil ca această ceață să se transforme în ploaie?

Din fericire, această speranță avea să se materializeze căci, în scurt timp, Dowlas, cu un strigăt de încântare, a anunțat că ploaia urma într-adevăr să vină. Destul de curând, la o depărtare nu mai lungă de o milă de plută, dunga neagră care brăzda cerul dovedea că ploaia se apropia. Mi-am închipuit chiar că văd picăturile de ploaie izbindu-se de suprafața apei. Vântul bătea mai puternic, aducând norii înspre noi dar, cu toate acestea, nu ne puteam stăpâni frământarea, de teamă ca ploaia să nu se oprească mai înainte de a ajunge la plută.

Dar nu: picături mari de ploaie au început să cadă la scurt timp, iar frontul atmosferic, trecând pe deasupra capetelor noastre, își vărsa conținutul peste noi. Ploaia, totuși, a fost trecătoare, căci o

fâșie albă și strălucitoare apărută de-a lungul orizontului, marca deja marginea norilor și ne avertiza să profităm cât mai repede de ceea ce ni se oferise. Curtis așezase deja butoiul gol în cea mai bună poziție și toate pânzele fuseseră întinse la maximum, atât cât le permiteau dimensiunile lor.

Ne-am întins pe spate pe platforma plutei, cu gurile deschise larg. Ploaia ne cădea pe față, udându-ne buzele și prelingându-se pe gât în jos. Nu aș putea descrie vreodată extazul cu care am absorbit acea umezeală revigorantă. Gâtul meu uscat și inflamat s-a relaxat și am putut respira în voie, iar întreaga mea ființă părea readusă la o nouă și miraculoasă viață.

Ploaia a durat aproximativ douăzeci de minute, până când norii, doar pe jumătate goliți, s-au îndepărtat de noi.

Ne-am strâns unii altora mâinile în timp ce ne ridicam de pe platforma pe care ne întinsesem și felicitări reciproce, amestecate cu sentimente de recunoștință, izbucneau de pe buzele noastre, atât de tăcute în ultima vreme. Speranța, oricât de firavă ar fi fost, își făcuse din nou loc printre noi, ba mai mult, cedasem tentației de a crede că nu peste mult timp alți nori, mai bogați, ar putea apărea și reface proviziile noastre de apă.

Grija pe care o aveam acum era de a păstra și economisi puținul pe care îl strânsesem în butoi sau care fusese absorbit de pânzele întinse. Am descoperit însă că în butoi căzuseră doar câțiva litri de apă, acestei mici cantități marinarii fiind gata să-i adauge ceea ce puteau obține prin stoarcerea velelor plouate. Dar tocmai când se pregăteau să facă acest lucru, Curtis le-a retezat avântul:

— Opriți-vă, opriți-vă! le-a strigat el. Așteptați o clipă! Trebuie să vedem dacă apa din vele este potabilă.

L-am privit cu uimire. De ce nu ar fi această apă la fel de bună ca și cea din butoi? Căpitanul a stors câteva picături din cuta unei vele în vasul de tinichea și le-a dus către buze. Spre surpriza mea, le-a scuipat imediat și, gustându-le chiar eu, am descoperit că apa respectivă nu era doar sălcie, ci la fel de sărată ca apa mării. Deoarece pânzele fuseseră atât de mult timp expuse în bătaia valurilor acestea s-au impregnat cu foarte multă sare, care, la rândul

Ne-am întins pe spate pe platforma plutei, cu gurile deschise larg. Ploaia ne cădea pe față, udându-ne buzele și prelingându-se pe gât în jos.

ei, s-a dizolvat din nou în apa de ploaie. Am fost foarte dezamăgiți, dar cu cei câțiva litri de apă pe care îi aveam, nu eram doar mulțumiți pentru moment, ci și optimiști cu privire la ceea ce ne aștepta în viitor.

XLVI

17 ianuarie. Ca o urmare firească a alinării suferințelor setei, chinurile foamei au revenit mai puternice decât oricând. Deși nu aveam nici un fel de momeală, și chiar dacă am fi avut, nu am fi putut-o folosi în lipsa unui cârlig, nu puteam să nu ne întrebăm dacă nu am fi putut găsi vreun mijloc prin care să prindem unul dintre mulții rechini care mișunau mereu în preajma plutei. Înarmați cu cuțite, asemenea indienilor care culegeau perle din crescătoriile de pește, nu am fi reușit oare să prindem unul dacă îi atacam pe acești monștri chiar în elementul lor? Curtis și-a exprimat disponibilitatea de a încerca el, personal, acest lucru, dar rechinii erau într-atât de numeroși încât nici nu puteam concepe ca acesta să își riște viața într-o aventură în care pericolul era la fel de mare pe cât de puțin probabil era succesul.

Aruncându-ne în mare sau mestecând vreun obiect de metal, puteam întotdeauna, sau cel puțin de cele mai multe ori, să ne amăgim că astfel ne alinam din chinurile setei, dar în cazul înfometării, lucrurile stăteau cu totul altfel. De asemenea, perspectiva unei ploi apropiate era dătătoare de speranță, în timp ce pentru obținerea hranei nu se isca nici o șansă. Știam toți că nimic nu ar fi putut compensa lipsa substanțelor nutritive, așa că, la puțină vreme, am fost cuprinși iarăși de deznădejde. Oricât de șocantă ar putea părea mărturisirea mea, ar fi necinstit din parte-mi să neg că ne urmăream unii pe alții cu priviri pline de dorințe și nu cred că mai este nevoie să explic la ce stadiu de sălbăticie ne fuseseră reduse sentimentele de această unică idee care ne bântuia.

De când norii aduseseră acea ploaie scurtă, cerul devenise destul de senin și, deși atunci chiar și vântul se înviorase puțin,

între timp acesta a scăzut în intensitate, astfel încât vela atârna leneșă de catarg. Cu excepția avantajului, mai puțin însemnat, pe care îl aduce prin scăderea ușoară a temperaturii, vântul nu ne preocupă prea mult. Cum nu știm în ce parte a Atlanticului am fost purtați de curenți, contează foarte puțin pentru noi din ce direcție bate vântul, numai să aducă cu el, fie sub formă de ploaie, fie sub formă de rouă, umezeala, din a cărei lipsă suferim atât de îngrozitor.

Luna intrase în ultimul pătrar, așa că era întuneric dens până spre miezul nopții, iar stelele păreau încețoșate, fără a mai lumina cu acea strălucire specifică nopților răcoroase. Pe jumătate scos din minți de senzația de foame, care revine cu o îndoită vigoare spre sfârșitul zilei, m-am aruncat, într-un fel de frenezie, pe o legătură de pânze aflate la tribordul plutei și, aplecându-mă peste marginea plutei, am încercat să-mi atenuez durerea prin inhalarea umezelii răcoroase care circulă de obicei la suprafața apei. Mintea îmi era bântuită de cele mai înfricoșătoare coșmaruri și nu cred că suferam mai mult decât tovarășii mei, care zăceau la locurile lor obișnuite, încercând fără prea mult succes să uite de suferințele lor prin somn.

După un timp am căzut într-o ațipire frământată și plină de vise. Nu eram însă nici adormit, nici treaz. Nu aș putea spune cât timp am rămas în această stare de amorțire a simțurilor, dar la un moment dat o stranie senzație a început să îmi dea târcoale. Visam, oare, sau într-adevăr un miros neobișnuit plutea prin aer? Nările mi s-au dilatat și cu greu am putut să-mi stăpânesc un strigăt de uimire. Un anume instinct m-a făcut să păstrez liniștea și m-am așezat din nou jos, cu acea senzație pe care o încercăm uneori, atunci când uităm un cuvânt sau un nume. Au trecut însă doar câteva minute până când o altă adiere, mult mai puternică de această dată, m-a determinat să inspir adânc de câteva ori. „Desigur", mi-am spus în sine, „acesta trebuie să fie miros de mâncare gătită."

Am mirosit și am adulmecat în repetate rânduri, din ce în ce mai convins că simțurile nu mă înșelau. Dar din ce parte a plutei ar fi putut veni acel miros? M-am ridicat în genunchi și, după ce

m-am asigurat că mirosul vine dinspre proră, am început să mă târăsc precum o pisică, furișându-mă printre pânze și vergi în acea direcție. Bazându-mă mai mult pe miros decât pe propria-mi vedere, asemenea unui copoi aflat în urmărirea prăzii, am căutat peste tot pe unde am putut, acum pierzând, acum regăsind acel miros, în funcție de schimbarea poziției mele sau de bătaia vântului. În cele din urmă am reușit să determin originea și natura mirosului și m-am îndreptat direct spre locul unde bănuiam că se află obiectul căutărilor mele.

Apropiindu-mă de colțul dinspre tribord al plutei, am ajuns la concluzia că mirosul care îmi incitase într-atât simțurile era de șuncă afumată. Pofta îmi trezise la viață toate papilele gustative de pe limbă.

Târându-mă încă puțin mai departe, la adăpostul unui sul gros de pânze, nu eram departe de a-mi primi recompensa. Strecurându-mi mâna sub acest sul, am atins ceva învelit în hârtie. Am apucat obiectul, l-am tras afară și l-am dus într-un loc unde îl puteam examina la lumina lunii, care tocmai apăruse deasupra orizontului. Aproape că am țipat de bucurie. Era o bucată de șuncă. E adevărat că nu cântărea prea multe uncii, dar era suficientă pentru a-mi potoli chinurile foamei pentru cel puțin o zi.

Mă aflam tocmai pe punctul de a duce bucata de șuncă spre gură, când brațul mi-a fost oprit de mâna cuiva. Doar printr-o mare stăpânire de sine am reușit să nu strig chiar în momentul următor, când am dat nas în nas cu Hobart.

Dar, totuși, mi-am spus eu, de ce m-aș plânge? Nu eram eu cel care profitam de pe urma acelui depozit secret pe care el îl păstrase doar pentru sine?

Într-o clipă am înțeles totul. Acest nemernic de Hobart ascunsese cu bună știință câteva provizii pe care le salvase de pe vas și din care supraviețuise până acum. Stewardul le păstrase doar pentru el, în timp ce toți ceilalți din jurul său mureau de foame. Ticălos nenorocit! Astfel se explică falsa lui atitudine binevoitoare cu toată lumea și închipuitele lui gemete prin care urmărea să atragă mila celorlalți. Tâlharul și ipocritul!

Dar Hobart nu avea nici cea mai mică intenție de a mă lăsa să îmi însușesc în liniște ceea ce el considera că îi aparține de drept. S-a repezit la bucata de șuncă, hotărât să mi-o smulgă din mână. Am început să ne luptăm unul cu celălalt dar, deși încleștarea noastră era foarte violentă, se desfășura totodată în cea mai deplină liniște. Eram amândoi conștienți de faptul că nici unul din cei aflați la bordul plutei nu trebuia să știe ceva despre premiul pentru care luptam. Cu atât mai puțin era avântul meu slăbit de gemetele lui Hobart, care îmi spunea disperat că e ultima lui bucată. „A lui!", mi-am spus eu în gând, „Va fi a mea acum!"

Și încă atent ca mișcările mele să nu producă nici un zgomot, l-am culcat pe Hobart pe spate și, punându-i o mână exact în gât încât abia mai respira, am înghițit, cu mestecături rapide, până și ultima bucățică de mâncare pentru care ne luptaserăm amândoi atât de încrâncenați.

Mi-am eliberat prizonierul și m-am strecurat înapoi, în liniște, la locul meu.

Și nici un alt suflet de pe plută nu știe că eu mi-am întrerupt postul!

XLVII

18 ianuarie. Aștept venirea zorilor într-o neliniște de nedescris. Ce va spune Hobart? Acum mi se pare că avea dreptul să mă denunțe în fața tuturor! Pe de altă parte, este absurd să mă denunțe. Dacă eu povestesc ce s-a întâmplat, dacă spun cum Hobart a trăit fără grijă în timp ce noi muream de foame, cum s-a hrănit fără știrea noastră, făcându-ne rău, tovarășii îl vor sfâșia fără milă.

Nu mai contează! Aș vrea să se lumineze mai repede!

Mi-am astâmpărat puțin foamea, deși am mâncat o bucățică de slănină, o îmbucătură, ultima, cum a spus nefericitul de Hobart. Nu mai sufăr din cauza foamei, dar sunt stăpânit de remușcarea de a nu fi împărțit cu tovarășii mei restul acela jalnic de slănină. Ar fi

trebuit să mă gândesc la domnișoara Herbey, la André, la tatăl lui... în schimb, eu nu m-am gândit decât la mine!

În timp ce luna urcă la orizont, primele lumini ale dimineții își fac simțită prezența. Se va lumina foarte repede, pentru că ne aflăm la o latitudine joasă, unde nu există revărsatul zorilor, nici crepusculul.

Nu am mai putut închide ochii după întâmplarea cu Hobart. De cum a început să se lumineze de ziuă, mi se pare că un obiect — căruia nu-i deslușesc forma — este prins de catarg și se leagănă încet.

Nu-mi dau seama ce reprezintă acel obiect. Nu pot să-l văd clar încă și de aceea rămân întins pe grămăjoara de vele unde îmi petrecusem noaptea.

O dată cu primele raze de soare care au mângâiat apa oceanului, văd că, de fapt, e vorba de un corp... Într-adevăr, e un corp care se leagănă prins într-o funie, încoace și încolo, potrivit mișcărilor plutei.

O presimțire greu de stăpânit mă împinge spre acel corp și iată-mă la piciorul catargului...

Ceea ce am văzut era un om spânzurat! Hobart era cel care se spânzurase! Iar pe acest nenorocit eu l-am împins în ghearele morții!

Fără să vreau, las să-mi scape un strigăt de groază. Imediat, toți cei de pe plută se ridică în picioare, văd trupul și se reped spre el... Dar nu pentru a afla dacă a mai rămas în el o scânteie de viață... De altfel, Hobart e mort de mult timp și trupul i s-a răcit deja.

Într-o clipă, funia este tăiată. Șeful de echipaj, Dowlas, Jynxtrop, Falsten și alții sunt acolo, aplecați peste cadavru...

Nu! nu m-am uitat! N-am vrut să-i privesc! N-am putut lua parte la acest festin înfiorător! Nici domnișoara Herbey, nici André și nici tatăl lui n-au vrut să plătească teribilul preț pentru alinarea suferințelor lor!

Cât despre Robert Curtis, nu știu nimic... Și nici n-am îndrăznit să-l întreb.

Ce pot să spun despre ceilalți, despre șeful de echipaj, Dowlas, Falsten, despre restul mateloților? Nimic altceva decât că omul poate să se schimbe uneori într-o fiară sălbatică... Este groaznic!

Domnul Letourneur, André, domnișoara Herbey și cu mine ne-am ascuns în cort, noi n-am vrut pentru nimic în lume să vedem cumplita faptă! Era deja mult că auzeam!

André Letourneur voia să se arunce asupra canibalilor și să le smulgă rămășițele oribile din mâini! A trebuit să mă lupt cu el pentru a-l opri.

Totuși era dreptul lor, al acestor nefericiți! Hobart era deja mort! Nu-l omorâseră ei! Îmi aminteam de ce îmi zisese șeful de echipaj într-una din zile: „E mai bine să mănânci dintr-un om mort decât dintr-unul viu."

Cine poate ști de acum dacă o astfel de scenă nu este începutul unei drame abominabile care va însângera pluta?

I-am spus toate acestea lui André dar, din nefericire, n-am reușit să-i risipesc sentimentul de groază care a ajuns la paroxism.

Pe de altă parte, nu pot să nu mă gândesc că noi murim de foame, în timp ce opt tovarăși de-ai noștri vor scăpa de o moarte îngrozitoare!...

Datorită proviziilor pe care le ascunsese de noi, Hobart era cel mai sănătos dintre noi. Nici o boală nu-l atinsese. Era sănătos tun când a ales să-și pună capăt zilelor pe neașteptate...

Nici nu-mi vine să cred ce gânduri îmi trec prin minte... Să-mi fi făcut și mie poftă canibalii de pe plută? Mai degrabă poftă decât silă?

În acest moment, unul dintre ei începe să vorbească cu voce tare. Esta Douglas, dulgherul. Îi sfătuiește pe ceilalți să lase apa la soare ca să se evapore și să obțină astfel sare.

— Și vom săra ceea ce rămâne, mai zice el.

— Sigur, îi răspunde șeful de echipaj.

Asta-i tot. Fără îndoială, propunerea dulgherului a fost acceptată, pentru că nu mai aud nimic. O liniște profundă cuprinde pluta și îmi dau seama că toți ceilalți au adormit.

Și-au potolit foamea.

XLVIII

19 ianuarie. În tot cursul zilei de 19 ianuarie, avem parte de aceeași temperatură, de același cer fără nori. Noaptea coboară peste noi fără să aducă nici o schimbare a temperaturii. N-am reușit să dorm nici măcar o oră.

Dimineața aud strigăte de furie, care răsună la bordul plutei.

Domnul Letourneur, André, domnișoara Herbey, care sunt alături de mine în cort, se ridică în picioare. Dau la o parte pânza cortului și încerc să văd ce se întâmplă.

Șeful de echipaj, Dowlas și ceilalți mateloți se poartă de parcă ar fi scoși din minți. Robert Curtis, așezat la pupă, se ridică și îi întreabă de ce sunt furioși, încercând să-i mai potolească.

— Nu! nu! trebuie să știm cine a făcut asta! zice Dowlas, aruncând priviri sălbatice în jurul lui.

— Da! reia șeful de echipaj, printre noi este un hoț, de vreme ce a dispărut ceea ce păstrasem pentru a ne hrăni!

— Nu sunt eu!

— Nici eu! răspund rând pe rând mateloții.

Îi văd pe mateloți scotocind în fiecare colț al plutei, ridicând velele, mișcând lemnele din arboradă. Sunt din ce în ce mai furioși pentru că rezultatele căutărilor lor întârzie să apară.

Șeful de echipaj vine către mine.

— Știți cumva cine este hoțul? îmi zice.

— Nu știu despre ce vorbiți, i-am răspuns.

Dowlas și alți mateloți se apropie la rândul lor.

— Am scormonit întreaga plută, spune Dowlas. Nu mai avem de căutat decât în cort...

— Dowlas, îi spun, nimeni dintre noi nu s-a mișcat din cort.

— Trebuie să ne convingem.

— Nu vă las! Dați-le pace celor care nu au mâncat nimic!

— Domnule Kazallon, îmi răspunde șeful de echipaj potolindu-și mânia, noi nu vă acuzăm de nimic... Dacă unul dintre voi și-a luat astăzi partea pe care nu a vrut-o ieri, e dreptul lui. Dar noi vă spunem că a dispărut tot, tot, înțelegeți?

— Să căutăm în cort! strigă Sandon.

Mateloții se îndreptară spre cort. Nu pot să mă opun acestor nefericiți, pentru că sunt orbiți de furie. Sunt stăpânit de o teamă viscerală. Oare domnul Letourneur, nu pentru el, ci pentru fiul său, ar fi ajuns până într-acolo încât să fure... Dacă el a furat va fi cu siguranță sfâșiat de mateloții furioși!

Îl privesc pe Robert Curtis implorându-l să ne ajute. Căpitanul se așază lângă mine. Își ține mâinile în buzunare, dar îmi dau seama că e înarmat.

La porunca șefului de echipaj, domnișoara Herbey, domnul Letourneur și André au fost nevoiți să iasă din cort, care e răscolit din toate părțile. Din fericire pentru noi, au căutat în zadar, pentru că nu au găsit nimic...

Mi-e clar acum că, de vreme ce trupul sfâșiat al lui Hobart a dispărut, el a fost aruncat în apă.

Șeful de echipaj, dulgherul, mateloții se lasă pradă celei mai negre disperări.

Cum a putut face asta? O privesc pe domnișoara Herbey, apoi pe domnul Letourneur. Îmi răspund din privire că nu sunt ei vinovații.

Nefericitul tânăr! Așadar, el este! Și dacă el a făcut asta, își dă seama de consecințele faptei sale?

XLIX

20–22 ianuarie. În zilele care au urmat tristului festin[63] din 18 ianuarie, șeful de echipaj, dulgherul și mateloții au suferit mai puțin, fiindcă reușiseră să se hrănească și să-și potolească setea.

Îmi este imposibil să descriu toate chinurile prin care treceam eu, domnișoara Herbey, André și tatăl lui. Oare nu suntem la un pas să regretăm dispariția rămășițelor „mesei" din 18 ianuarie? Dacă vreunul dintre noi moare, ceilalți trei vor rezista tentației?...

---

[63] Banchet bogat.

Iată câteva dintre întrebările care îmi reveneau neîncetat în minte...

Cum era de așteptat, Dowlas și ceilalți au început să sufere din nou din cauza foamei. Se uită la noi cu priviri rătăcite. Să fim oare o pradă sigură pentru ei?

În realitate, ceea ce ne face să suferim cel mai mult nu este foamea, ci setea. Între câteva picături de apă și câteva firimituri de pesmeți nimeni n-ar rezista și ar alege apa. Am auzit povestindu-se despre acest lucru, despre alți naufragiați care s-au aflat în aceleași condiții ca și noi, iar acum pot să spun că este adevărat. Suferim mai mult din cauza setei decât de foame și oamenii mor mai repede fără apă decât fără hrană.

Mi se pare că suntem supuși unei torturi groaznice, pentru că în jurul nostru este numai apă — care în ochii noștri seamănă atât de mult cu apa potabilă — în timp ce noi murim de sete. De mai multe ori am încercat să beau câteva picături din această apă și de fiecare dată mi-a provocat grețuri cumplite, stârnindu-mi setea mai rău decât înainte.

Dar e prea mult! Suntem de patruzeci și două de zile pe această plută, după ce am abandonat vaporul! Mai poate cineva dintre noi să-și facă speranțe de acum înainte? Nu suntem oare condamnați să murim unul câte unul? Și nu oricum, ci de o moarte groaznică!

Simt cum un soi de ceață pune stăpânire pe creierul meu. Sunt în pragul delirului, de care, cel puțin așa cred acum, n-am cum să scap. Fac eforturi disperate să-mi revin în fire și să nu înnebunesc, dar e în zadar... Această nebunie mă înspăimântă! Unde mă va duce? Voi putea fi suficient de puternic ca să nu-mi pierd mințile?...

Mi-am revenit cu greu — după câte ore? N-aș putea să spun. Pe frunte am comprese umezite în apa oceanului și trebuie să-i mulțumesc domnișoarei Herbey pentru atenția cu care mă îngrijește. Simt totuși că nu mai am mult timp de trăit!

Astăzi, 22 ianuarie, suntem martorii unei întâmplări îngrozitoare. Jynxtrop, cuprins pe neașteptate de o nebunie violentă, a început să alerge pe plută urlând din toate puterile. Robert Curtis încearcă să-l potolească, dar totul e în zadar! Jynxtrop se aruncă

asupra noastră pentru a ne sfâșia. Suntem nevoiți să ne apărăm de atacurile acestei fiare sălbatice.

Când Jynxtrop a apucat o rangă, ne-a fost din ce în ce mai greu să-i facem față.

Brusc, așa cum se întâmplă cu nebunii, furia se întoarce împotriva lui. Se sfâșie cu dinții și cu unghiile, stropindu-se cu sânge și strigând:

— Beți! Beți!

Se zbate astfel câteva clipe și apoi se îndreaptă către prora plutei, strigând mereu:

— Beți! Beți!

Și pe neașteptate se aruncă în ocean. Îi aud trupul lovindu-se de valuri.

Șeful de echipaj, Falsten și Dowlas se reped înspre proră pentru a aduce înapoi pe plută trupul lui Jynxtrop, dar nu văd decât un cerc roșu, în mijlocul căruia rechini monstruoși se zbat pentru a-și împărți prada.

L

22 și 23 ianuarie. Nu mai suntem decât unsprezece pe plută și mi se pare imposibil să nu avem câte o nouă victimă în fiecare zi. Sfârșitul acestei drame, oricare ar fi el, se apropie. Dacă într-o săptămână nu vom ajunge la țărm sau nu vom fi salvați de un vas, mă tem că și ultimul supraviețuitor se va stinge din viață.

Pe 23 ianuarie, vremea s-a schimbat. Briza bate destul de puternic, iar în timpul nopții și-a schimbat direcția suflând dinspre nord-est. Pentru prima dată după mult timp, vântul umflă vela și dâra albicioasă din urma plutei ne arată că ne mișcăm destul de repede. Căpitanul crede că înaintăm cu trei mile pe oră.

Robert Curtis și Falsten se țin cel mai bine dintre noi. Deși sunt slăbiți, suportă într-un mod surprinzător toate lipsurile la care suntem supuși. Nu am cuvinte să descriu starea dramatică în care se află domnișoara Herbey. Tânăra nu mai este decât o umbră, dar o

umbră plină de curaj. Întreaga ei forță s-a refugiat în ochii care strălucesc intens. Domnișoara Herbey trăiește mai degrabă în cer decât pe pământ și numai credința o ține în viață!

Șeful de echipaj, odinioară un om plin de energie, se lasă acum pradă disperării. Este de nerecunoscut: nici nu mai poate să-și țină capul drept, iar brațele lungi, osoase, stau fără vlagă pe genunchii ascuțiți care îi ies în afară prin pantalonii zdrențuiți. Stă nemișcat în același colț al plutei, fără să își ridice ochii.

Între șeful de echipaj și domnișoara Herbey este o diferență uriașă, pentru că unul trăiește prin trup, iar celălalt numai prin spirit. Imobilitatea șefului de echipaj îmi demonstrează că, o dată cu îmbolnăvirea corpului, el a încetat de fapt să mai trăiască.

Nici un cuvânt, nici măcar un vaiet, nimic nu se aude acum pe plută. Liniște mormântală. Nu schimbăm nici zece cuvinte pe zi. De altfel, singurele cuvinte pe care le-am pronunța ar fi neinteligibile, de vreme ce avem gura și buzele uscate, tumefiate de sete, aspre...

Pe plută nu se află decât spectre[64], arătări palide, cadaverice, care nu mai au nimic uman!

LI

24 ianuarie. L-am întrebat în mai multe rânduri pe Curtis dacă are măcar cea mai mică idee în ce parte a Atlanticului am fost purtați de valuri și niciodată nu a putut să îmi dea un răspuns precis deși, din observațiile sale generale cu privire la direcția vântului și a curenților, își închipuia că am fost purtați către vest, adică în direcția continentului.

Astăzi briza a scăzut de tot, dar marea este încă agitată și aceasta este un semn neîndoielnic că o furtună este în plină desfășurare nu la foarte mare distanță. Pluta făcea cu greu față valurilor, iar Curtis, Falsten și șeful de echipaj, cu puțina energie care mai rămăsese în ei, s-au apucat să întărească încheieturile acesteia. De

[64] Fantome, fantasme.

ce se mai ostenesc însă? De ce nu lasă cele câteva scânduri fragile să se desprindă, permițând astfel oceanului să pună odată pentru totdeauna capăt nefericitei noastre existențe? Părea cu siguranță că suferințele noastre atinseseră punctul lor maxim și că nimic nu ar mai putea întrece tortura pe care o suportam în acele momente. Cerul vărsa asupra noastră o dogoare ca de plumb topit, iar transpirația, care îmbibase hainele zdrențuite ce atârnau pe trupurile noastre, accentua agonia produsă de sete. Nu există cuvinte prin care să pot descrie acest chin îngrozitor, suferințele noastre depășeau închipuirea omului.

Chiar și scăldatul în mare, singurul mijloc de a ne răcori de care mai dispuneam, devenise acum imposibil, căci de la moartea lui Jynxtrop rechinii mișunau aproape în bancuri pe lângă plută.

Astăzi am încercat să obțin câteva picături de apă proaspătă prin evaporarea apei de mare, dar, dând dovadă chiar de cea mai mare răbdare, cu greutate am reușit să obțin atât cât să umezesc o bucată dintr-o rufă. Singurul ceainic pe care îl aveam era atât de vechi și de găurit încât nu putea fi pus pe foc, așa că am fost obligat să renunț, disperat, la această încercare.

Falsten este aproape sfârșit și, dacă va mai supraviețui, o va face doar pentru câteva zile. De câte ori îmi ridicam capul nu reușeam să dau cu ochii de el, dar probabil că zăcea pe undeva, la adăpostul unor vele. Curtis era singurul care se mai ținea pe propriile picioare și cu un curaj neîmblânzit continua să stea la prora plutei, așteptând, privind, sperând. Uitându-mă la el, care dispunea de o asemenea neobosită energie, aproape că mă simțeam tentat să îmi imaginez că făcea bine să spere, dar nu îndrăzneam totuși să duc până la capăt un astfel de gând, așa că doar zăceam, așteptând, ba nu, chiar dorindu-mi sfârșitul.

Câte ore au trecut în acest fel, nu aș putea spune dar, după un timp, un hohot de râs a izbucnit în apropiere. M-am gândit că cineva trebuie să fi înnebunit, dar această idee nu mi-a stârnit cât de puțin interesul. Hohotul de râs s-a repetat și mai puternic, însă eu tot nu mi-am ridicat capul. Imediat, am prins cu urechea și câteva cuvinte coerente.

— Câmpii, câmpii, grădini și copaci! Uite, un han acolo, sub copaci! Repede, repede! Coniac, lichior, apă! O guinee pentru o picătură! Voi plăti pentru ea! Am o mulțime de bani! O mulțime! O mulțime!

Sărmanul nebun! mi-am spus. Cu întreaga bogăție a unei țări nu ai putea cumpăra o picătură de apă aici. A fost liniște pentru un minut, când, dintr-o dată, am auzit strigătul: „Pământ! Pământ!"

Cuvintele acestea au avut asupra mea efectul unui șoc electric și, într-un efort nebunesc, am sărit în picioare. Nu se vedea însă nici o urmă de pământ, doar Flaypol, râzând, cântând și gesticulând, alerga dintr-un capăt în altul al plutei. Vederea, gustul, auzul, toate îi dispăruseră, dar li se substituise alienarea mintală și, în imaginația nebunului, acesta conversa cu prietenii săi absenți, îi invita la hanul „George", din Cardiff, oferindu-le gin, whisky și, mai presus de orice, apă! Împiedicându-se la fiecare pas și cântând cu o voce spartă și falsă, se învârtea printre noi ca un om amețit. O dată cu pierderea simțurilor, toate suferințele sale dispăruseră, iar setea acestuia se potolise. Era greu să nu îți dorești să fii parte a halucinațiilor lui.

Dowlas, Falsten și șeful de echipaj păreau să se gândească la faptul că nefericitul ar putea, asemenea lui Jynxtrop, să își pună capăt zilelor aruncându-se în mare. Hotărâți de această dată să recupereze corpul, care putea servi unui scop mai bun decât celui de a hrăni rechinii, aceștia s-au ridicat și l-au urmărit pe nebun oriunde mergea, ținându-i sub strictă observație orice mișcare.

Dar toată această întâmplare nu s-a sfârșit așa cum se așteptau ei. Ca și cum s-ar fi săturat de pe urma mâncărurilor și băuturilor care făcuseră obiectul delirului său, Flaypol s-a așezat în cele din urmă pe o grămadă de pânze, aflată într-un colț al plutei, unde a căzut într-un somn profund.

LII

25 ianuarie. Noaptea trecută a fost foarte cețoasă și, dintr-un motiv necunoscut, una dintre cele mai calde nopți care pot fi imaginate. Atmosfera era atât de încinsă încât părea că o singură scânteie i-ar fi fost de ajuns să ia foc. Pluta nu doar că staționa, dar nici măcar nu se ridica și cădea, în lipsa oricărei mișcări a valurilor.

Pe timpul nopții am încercat să ne număr pentru a vedea câți mai suntem la bord, dar îmi venea foarte greu să îmi adun ideile pentru a duce la bun sfârșit această numărătoare. Uneori numărам zece, alteori douăsprezece persoane și deși știam că unsprezece, o dată cu moartea lui Jynxtrop, era numărul corect, nu puteam să duc niciodată până la capăt acest calcul. De un singur lucru eram aproape sigur și anume că în curând numărul se va reduce la zece. Eram convins că eu însumi nu mai aveam mult de trăit. Toate locurile și întâmplările importante din viața mea mi se desfășurau rapid prin fața ochilor. Țara, prietenii, familia mea mi-au apărut asemenea unor viziuni, ca și cum ar fi venit cu toții să își ia la revedere de la mine.

Spre dimineață, m-am trezit din somn, dacă somn se poate numi lâncezeala nepăsătoare în care căzusem. O singură idee pusese stăpânire pe mine, aceea de a-mi pune capăt zilelor și îmi dădea o satisfacție deosebită puterea pe care o aveam de a-mi suprima eu însumi propriile suferințe. L-am informat pe Curtis, în modul cel mai calm cu putință, cu privire la intenția mea, iar el a primit această veste cu aceeași liniște cu care îi fusese transmisă.

— Desigur, veți acționa așa cum veți crede de cuviință, mi-a spus el. Eu, însă, nu îmi voi abandona postul. Este de datoria mea să rămân aici și, dacă moartea nu va interveni, voi sta aici până în ultima clipă.

O ceață densă și groasă plutea deasupra oceanului, dar era evident că soarele strălucea, undeva, deasupra acesteia și, în curând, va reuși să o risipească. În jurul orei șapte, mi s-a părut că aud țipetele unor păsări deasupra capului. Aceste sunete s-au repetat de trei ori și ducându-mă spre căpitan, pentru a-i cere părerea în această privință, l-am auzit vorbind cu sine însuși:

— Păsări! S-ar părea că pământul nu e atât de departe.

Dar, deși Curtis putea să se mai agațe de speranța ajungerii la țărm, eu nu mai știam ce este acela un gând optimist. Pentru mine nu mai exista continent sau insulă, lumea era doar o sferă fluidă, uniformă și monotonă, așa cum fusese în timpurile de început în care se formase. Totuși, trebuie să recunosc că așteptam cu o oarecare nerăbdare ridicarea ceții, pentru că voiam să mă scutur de fantasmele înșelătoare pe care cuvintele lui Curtis mi le sugeraseră.

Ceața nu a început să se dispersese decât în jurul orei unsprezece și, printre faldurile groase de ceață care învăluiau suprafața apei, încercam din când în când să observ frânturile de cer senin de deasupra. Raze fierbinți de soare străpungeau fisurile dintre nori, pârlind și arzând corpurile noastre ca un fier încins. Însă numai deasupra capetelor noastre soarele împrăștiase aburii ceții, orizontul rămânând în mare măsură invizibil. Vântul nu bătea deloc și, pentru încă o jumătate de oră, ceața a continuat să învăluie pluta, în timp ce Curtis, aplecat peste parapet, se străduia să pătrundă cu privirea dincolo de această obscuritate. În cele din urmă, soarele a strălucit în toată puterea sa și, măturând suprafața oceanului, a împrăștiat ceața și a lăsat orizontul liber și deschis privirilor noastre.

Acolo, exact aceeași priveliște pe care o avusesem în fața ochilor în ultimele șase săptămâni, se afla linia care unea marea cu cerul, neîntreruptă, bine conturată și mai clară decât oricând! Curtis a scrutat foarte atent orizontul, dar nu a scos nici un cuvânt. L-am compătimit sincer, căci el era singurul dintre noi care considera că nu are dreptul să-și pună capăt suferințelor. Eu unul, însă, eram hotărât ca, dacă aș mai fi rămas în viață a doua zi dimineața, să mor de propria-mi mână. Nu mă interesa prea mult nici dacă tovarășii mei erau încă în viață, mi se părea că trecuseră câteva zile de când nu îi mai văzusem.

A venit și noaptea, dar eu nu am putut să dorm nici o clipă. În jurul orei două, dimineața, setea era atât de puternică încât nu-mi puteam opri strigătele puternice de durere. Nu exista, oare, nimic

să-mi poată servi pentru a stinge focul care ardea în trupul meu? Dar dacă în loc de a bea sângele altcuiva, l-aș sorbi chiar pe al meu? Totul ar fi fost în van, eram conștient de acest lucru, dar acest gând abia ce mi-a trecut prin minte, că am și pornit să îl pun în practică. Mi-am desfăcut briceagul și, dezgolindu-mi brațul, am desfăcut o mică venă printr-o tăietură sigură. Sângele a țâșnit ușor, picătură cu picătură și, după ce am sorbit cu nesaț propriu-mi fluid vital, am simțit pentru o clipă că suferințele mi-au fost alinate. Dar doar pentru o clipă, căci apoi, pulsul nu a mai avut energia să bată și, aproape imediat, sângele a încetat să mai curgă.

Ce greu mi s-a părut că a trecut timpul până la apariția zorilor! Și când a venit, dimineața a adus cu ea o nouă ceață, la fel de densă cu cea dinainte, care a ascuns din nou orizontul. Ceața era totodată la fel de fierbinte ca aburul ce iese dintr-un boiler. Avea să fie ultima mea zi pe lume și am simțit nevoia de a strânge mâna unui prieten mai înainte de a muri. Curtis se afla în apropiere, m-am târât până la el și i-am luat mâna într-a mea. Părea să știe că îmi iau bun rămas și, încercând să-mi dea firave speranțe, m-a sfătuit să renunț la intenția mea. Dar totul era zadarnic, eu eram deja hotărât.

Aș fi vrut să mai vorbesc o dată cu domnul Letourneur, cu André și cu domnișoara Herbey, dar nu am avut curajul necesar. Știam că tânăra fată îmi va citi hotărârea în ochi, vorbindu-mi apoi despre datorie și despre Dumnezeu, despre viața veșnică, iar eu nu aș fi îndrăznit să o privesc în ochi și nu aș fi vrut să risc a fi convins să aștept ca sfârșitul meu lent să vină în mod natural. M-am întors la pupa plutei și, după câteva eforturi, am reușit să mă ridic în picioare. Am aruncat o ultimă privire oceanului necruțător și orizontului nesfârșit. Dacă pânza vreunui vas sau conturul coastei s-ar fi făcut văzute ochilor mei, cred că m-aș fi considerat doar victima unei iluzii. Dar nimic de acest fel nu se zărea, iar marea era la fel de înfricoșătoare ca și un deșert.

Era ora zece dimineața. Chinurile foamei și cele ale setei mă torturau cu o violență sporită. Orice instinct de conservare mă părăsise și simțeam că sosise timpul de a înceta să mai sufăr. Tocmai când eram pe punctul de a mă arunca cu capul înainte în

valurile oceanului, o voce, pe care am recunoscut-o ca fiind a lui Dowlas, a izbucnit chiar lângă urechea mea:

— Căpitane, ar trebui să tragem la sorți!

M-am oprit în mod involuntar și nu m-am mai aruncat în apă, ci mi-am reluat în liniște locul pe plută.

LIII

26 ianuarie. Așadar, propunerea a fost făcută! Toți au auzit, toți au înțeles! De fapt, de câteva zile plutea în aer, dar nimeni nu îndrăznise până acum să o pronunțe cu voce tare.

Se va trage la sorți!

Fiecare va primi o parte din cel care va fi „ales" de soartă.

Ei bine, fie! Dacă voi fi ales de soartă, n-am de ce să mă plâng.

Mi se pare că André Letourneur a propus ca domnișoara Herbey să nu treacă prin chinul tragerii la sorți. Numai că mateloții au primit propunerea cu un murmur de nemulțumire. Ei spun că suntem unsprezece la bord, ceea ce înseamnă că fiecare dintre noi are zece șanse pentru el și una împotrivă, iar a o lăsa deoparte pe domnișoara Herbey va duce la schimbarea acestei proporții. S-a hotărât ca domnișoara Herbey să se supună aceleiași sorți...

E zece și jumătate dimineața. Șeful de echipaj, brusc însuflețit de propunerea lui Dowlas, insistă să tragem la sorți imediat. Are dreptate. De altfel, nici unul dintre noi nu mai pune mare preț pe viață. Cel care va fi ales de soartă nu poate decât să intre în regatul umbrelor cu câteva zile, câteva ore înaintea noastră. După cum am spus, nu ne este teamă de moarte. Vrem să nu mai suferim de foamea asta năprasnică și de sete pentru o zi sau două cel puțin și, bineînțeles, așa se va întâmpla...

Nu pot să spun cum au ajuns biletele cu numele noastre în pălărie... Probabil că Falsten le-a scris pe o foaie ruptă din carnetul pe care îl luase pe plută.

Cele unsprezece nume sunt aici. Ne-am înțeles, fără multe discuții, ca ultimul nume tras să fie cel al victimei.

Cine va trage numele? Pentru o clipă, toți ezităm.

— Eu! răspunde unul dintre noi.

Mă întorc și îl recunosc pe domnul Letourneur.

Stă acolo, în picioare, palid, cu mâna întinsă. Pletele cărunte îi cad peste obrajii slăbiți și întreaga lui persoană ne înspăimântă prin stăpânirea de sine.

Nefericitul părinte! Îl înțeleg! Știu de ce a ales să tragă el numele! Iată până unde poate să ajungă devotamentul unui tată!

— Haideți să terminăm odată! zice șeful de echipaj.

Domnul Letourneur bagă mâna în pălărie, ia primul bilet, îl desface, spune cu voce tare numele scris pe el și îl dă celui care s-a auzit strigat.

Primul nume este cel al lui Burke, care nu-și poate stăpâni un strigăt de bucurie.

Al doilea este Flaypol.

Al treilea este șeful de echipaj.

Al patrulea este Falsten.

Al cincilea este Robert Curtis.

Al șaselea este Sandon.

Jumătate plus unu din nume au fost strigate.

Numele meu n-a fost strigat. Caut să-mi calculez șansele care îmi rămân: patru bune, una cu ghinion.

După ce Burke a strigat de bucurie, nu s-a mai auzit nici un cuvânt.

Domnul Letourneur își continuă cumplita sarcină.

Al șaptelea nume este cel al domnișoarei Herbey, dar tânăra nici măcar n-a tresărit.

Al optulea este al meu. Ei bine, da! Al meu!

Al nouălea nume:

— Letourneur!

— Care? întreabă șeful de echipaj.

— André! răspunde domnul Letourneur.

Auzim un țipăt și imediat André cade fără cunoștință.

— Hai, mai departe! urlă Dowlas dulgherul, al cărui nume a rămas în pălărie alături de cel al domnului Letourneur.

Dowlas își privește rivalul ca pe o victimă pe care urmează să o sfâșie. Aproape de el, domnul Letourneur stă calm, aproape surâzător. Își mai bagă o dată mâna în pălărie, trage penultimul bilet, îl desface încet și fără ca vocea să-i tremure, pronunță numele cu o tărie la care nu m-aș fi așteptat:

— Dowlas!

Dulgherul a scăpat. Un urlet îi însoțește bucuria.

Apoi, domnul Letourneur ia ultimul bilet și fără să-l mai deschidă, îl rupe.

O bucățică de hârtie a fost purtată de vânt într-un colț al plutei. Nimeni n-a băgat de seamă. Mă târăsc până acolo, ridic hârtia și pe un colț reușesc să descifrez: And...

Domnul Letourneur se repede spre mine, îmi smulge din mână bucata de hârtie, o mototolește și, aruncându-mi o privire gravă, o aruncă în apă.

LIV

26 ianuarie, urmare. Am înțeles exact ce s-a întâmplat. Tatăl s-a sacrificat în locul fiului și pentru că numai cu prețul vieții lui putea să-l ajute pe André, și-a oferit-o fără încrâncenare.

Iată că toți cei chinuiți de foame nu vor să mai aștepte.

Chinurile îndurate din cauza atâtor lipsuri par să fie și mai greu de suportat la vederea victimei... despre care cred că li se cuvine... Domnul Letourneur nu mai este un om pentru ei. Nu au spus nimic încă, dar gurile larg deschise, care lasă să se vadă dinții, sunt gata să muște, să sfâșie precum colții animalelor de pradă, exact cu aceeași lăcomie. Oare se vor arunca asupra victimei să o sfâșie când ea e încă vie?

Cine ar crede că, într-un astfel de moment, s-a făcut apel la restul de omenie pe care acești oameni ar putea să-l mai aibă și că ei au ascultat? Da! un simplu cuvânt i-a oprit tocmai în clipa în care se aruncau asupra domnului Letourneur. Șeful de echipaj, pregătit să taie în carne vie ca un măcelar, și Dowlas, înarmat cu un topor, au rămas împietriți.

Domnișoara Herbey este cea care înaintează sau mai degrabă se târăște spre ei.

— Prieteni, le spune ea, nu vreți să mai așteptați o zi? Numai o zi! Dacă mâine nu vom vedea țărmul sau nu ne vom întâlni cu nici o navă, atunci bietul nostru tovarăș va deveni prada voastră...

La auzul acestor cuvinte, inima începe să-mi bată cu putere. Mi se pare că tânăra a vorbit ca și cum ar fi anunțat o profeție și că puterea divină însuflețește această nobilă persoană! Sufletul mi se umple de speranță. Poate că Dumnezeu i-a arătat domnișoarei Herbey calea noastră de salvare: țărmul sau corabia. De aceea, trebuie să mai așteptăm o zi! Ce înseamnă o zi după tot ce-am suferit?

Robert Curtis este de aceeași părere. Adăugăm rugăminți le noastre celor ale domnișoarei Herbey. Falsten este și el de acord. Îi rugăm împreună pe tovarășii noștri, pe șeful de echipaj, pe Dowlas și toți ceilalți să mai aștepte o zi...

Mateloții se opresc și nu auzim nici măcar un murmur.

Șeful de echipaj aruncă toporul și spune cu o voce înăbușită:

— Pe mâine, la răsăritul soarelui!

Aceste cuvinte spun totul. Dacă mâine nu vom vedea țărmul sau o corabie, îngrozitorul sacrificiu nu va putea fi amânat.

Fiecare se întoarce la locul său și cu un ultim efort încearcă să-și potolească durerile. Mateloții se ascund sub vele. Nu se obosesc să cerceteze întinderea de apă sau să privească în zare. Puțin le pasă! Mâine vor mânca oricum!

Când André și-a venit în fire, l-a căutat din priviri pe tatăl său. Apoi, îl văd numărând oamenii de pe plută... Nici unul nu lipsește. Cine a fost ales, se întreabă tânărul. Când André și-a pierdut cunoștința, nu mai erau decât două nume de tras: cel al dulgherului și cel al tatălui său! Dar și tatăl său și Dowlas sunt amândoi, aici, întregi!

Domnișoara Herbey se apropie de el și îi spune încet că tragerea la sorți nu a fost dusă la bun sfârșit.

André nu îndrăznește să întrebe mai mult. Îl ia de mână pe tatăl său. Chipul domnului Letourneur este liniștit, aproape surâzător. El nu vede, nu înțelege decât un singur lucru: fiul său a fost cruțat.

Cei doi, care sunt legați într-un mod profund unul de celălalt, se așază la pupa plutei și încep să vorbească cu voce scăzută.

Sunt încă stăpânit de prima mea impresie: aceea că vorbele domnișoarei Herbey sunt profetice. Cred într-un ajutor divin. N-aș putea spune cât de adânc mi s-a înrădăcinat în minte această idee. Aș îndrăzni să afirm totuși că simt apropierea sfârșitului chinurilor noastre și nu m-aș mira deloc dacă o navă sau țărmul salvator ar apărea dintr-o dată, la câteva mile în fața noastră. Nu mă surprinde această dispoziție stranie a mea: mintea îmi este atât de obosită, încât fantasmele se preschimbă în realitate.

Le vorbesc despre ceea ce simt domnului Letourneur și lui André. Tânărul este încrezător ca mine. Bietul băiat! Dacă ar ști ce ne așteaptă mâine!...

Domnul Letourneur mă ascultă îngândurat și, cu toate greutățile lui, mă încurajează să sper în continuare. El crede — sau cel puțin așa zice — că Dumnezeu îi va cruța pe supraviețuitorii de pe *Cancelar*. Apoi, îl copleșește cu mângâieri pe André. Ar putea fi ultimele...

Mai târziu, când sunt singur cu el, domnul Letourneur se apleacă spre mine și îmi spune încet la ureche:

— Vă rog să aveți grijă de nefericitul meu fiu. Aș vrea să nu afle niciodată că...

Nici nu poate să-și termine fraza, pentru că îl înecă plânsul, iar lacrimile îi curg pe obraji.

Eu sunt plin de speranță. Fără să renunț un moment la convingerile mele, privesc în zare, de jur împrejur. Nimic nu se vede, dar asta nu mă neliniștește. Știu că o navă sau un țărm o să apară...

Ca și mine, Robert Curtis privește oceanul. Domnișoara Herbey, Falsten și chiar și șeful de echipaj își consumă întreaga energie scrutând orizontul.

S-a înnoptat, dar sunt ferm convins că o navă se va apropia în acest întuneric profund și că ne va vedea la răsăritul soarelui...

LV

27 ianuarie. Nu am închis ochii toată noaptea. Sunt atent la cele mai mici zgomote, la clipocitul apei sau murmurul valurilor. Îmi dau seama că nici un rechin nu și-a mai făcut simțită prezența în preajma plutei. Cred că este un semn bun.

Luna a răsărit la unu fără un sfert. E mai degrabă o semilună, iar lumina ei slabă nu îmi permite să văd pe un spațiu larg. De câte ori n-am crezut că văd chiar în fața ochilor mei vaporul atât de mult așteptat!

Dar iată că dimineața nu întârzie să apară... Soarele răsare deasupra unei întinderi de apă pe care nu plutește nici o corabie!

Înfiorătorul moment se apropie. Simt cum toate speranțele mele din ajun dispar una câte una. Nici un vapor nu a apărut! Nu ne-am apropiat de nici un țărm! Mă trezesc la realitate, una dureroasă de altfel și acest lucru mă face să-mi amintesc că a venit ora acelei cumplite execuții.

Nu îndrăznesc să privesc victima și atunci când domnul Letourneur își îndreaptă privirea resemnată către mine, îmi plec instinctiv ochii.

Groaza pune stăpânire pe mine și simt cum totul începe să se învârtă în jurul meu.

Este șase dimineața. Nu mai cred în ajutorul divin. Inima îmi bate gata să-mi sară din piept și sunt cuprins dintr-o dată de o sudoare rece din cauza spaimei.

Șeful de echipaj și Robert Curtis stau în picioare sprijinindu-se de catarg și continuă să scruteze orizontul. Chipul șefului de echipaj mă înfricoșează. El lasă să se vadă că nu se va grăbi înainte de ora stabilită, dar nici nu va întârzia. Îmi este imposibil să ghicesc care sunt gândurile căpitanului. Fața palidă este luminată numai de ochi, în care Robert Curtis și-a concentrat întreaga energie.

În ceea ce-i privește pe mateloți, se târăsc pe plută și deja au început să-și sfâșie prada din ochi!

Nu pot să stau pe loc și mă târăsc până la prora plutei.

Șeful de echipaj este tot în picioare și privește.

— E timpul! strigă.

Cuvintele spuse de el mă fac să tremur.

Șeful de echipaj, Dowlas, Flaypol, Burke și Sandon înaintează spre pupa plutei. Dulgherul strânge nervos toporul!

Domnișoara Herbey nu își poate reține un țipăt de groază.

Brusc, André se ridică în picioare.

— Tatăl meu? strigă cu o voce sugrumată.

— Așa a vrut soarta... îi răspunde domnul Letourneur.

André își strânge în brațe părintele apărându-l.

— Niciodată! urlă. Mai degrabă mă veți omorî pe mine decât pe tata! Omorâți-mă! Eu am aruncat în apă cadavrul lui Hobart! Pe mine trebuie să mă sfâșiați!

Nefericitul!

Cuvintele sale nu fac decât să ațâțe furia călăilor. Dowlas se îndreaptă spre André și îl smulge din brațele domnului Letourneur, spunându-i:

— Ajunge! Nu te mai prosti!

André se prăbușește pe spate și doi mateloți îl țin strâns astfel încât tânărul nu poate să se miște.

În acest timp, Burke și Flaypol își apucă prada și o târăsc spre prora plutei.

Cumplita scenă se petrece cu mult mai repede decât pot să o descriu. Groaza m-a țintuit locului. Aș vrea să mă arunc în mijlocul călăilor pentru a-l scăpa pe domnul Letourneur, dar nu reușesc să mă mișc!

Domnul Letourneur stă nemișcat. S-a eliberat din strânsoarea mateloților care i-au smuls o parte din haine. Are umerii dezgoliți.

— O clipă, le spune pe un ton în care simt o tărie de neînfrânt. Nu vreau să vă fur porția! Dar cred că nu mă veți putea devora în întregime astăzi...

Mateloții se opresc, îl privesc și îl ascultă uimiți.

Domnul Letourneur continuă:

— Sunteți zece și cred că brațele mele v-ar fi suficiente! Tăiați-le și mâine veți avea restul!, le spune întinzându-și brațele goale.

„Sunteți zece și cred că brațele mele v-ar fi suficiente! Tăiați-le și mâine veți avea restul!", le spune întinzându-și brațele goale.

— Da! strigă cu o voce înspăimântătoare Dowlas.

Dulgherul ridică toporul repede ca o lovitură de trăsnet...

Robert Curtis n-a rezistat să vadă mai mult. Nici eu. Atâta timp cât noi trăim, acest masacru nu va avea loc. Căpitanul s-a repezit în mijlocul mateloților pentru a le smulge victima.

M-am aruncat în mijlocul încăierării... dar odată ajuns la prora plutei, am fost împins puternic de un matelot și am căzut în apă...

Închid gura și aleg să mor sufocat! Nevoia de aer este mai puternică decât voința mea! Buzele mi se deschid singure lăsând apa să-mi intre în gură...

Doamne Dumnezeule! E apă dulce!

LVI

27 ianuarie, continuare. Printr-un miracol, lucrurile luaseră o cu totul altă întorsătură. Nu mai aveam nici o dorință de a muri și, deja, Curtis, care îmi auzise strigătele, îmi arunca o frânghie. Am prins-o nerăbdător și am fost tras pe plută.

— Apă dulce! au fost primele cuvinte pe care le-am rostit.

— Apă dulce? a strigat Curtis. Ei, prieteni, înseamnă că nu suntem departe de pământ.

Nu era încă prea târziu, lovitura nu fusese dată și nu exista nici o victimă. Curtis și André (care își recăpătase libertatea) se luptau cu canibalii, iar vocea mea s-a făcut auzită tocmai când ei erau copleșiți de numărul mare al atacatorilor.

Lupta a luat însă sfârșit. Imediat ce cuvintele „apă dulce" mi-au ieșit de pe buze, m-am aplecat peste marginea plutei și am sorbit cu înghițituri lacome, din lichidul dătător de viață. Domnișoara Herbey a fost prima care mi-a urmat exemplul dar, la scurt timp, Curtis, Falsten, și toți ceilalți se aflau în genunchi bând apă cu nesaț. Acei marinari duri păreau a se fi transformat din niște hiene nemiloase în ființe umane, ca și cum ar fi fost atinși de o baghetă magică, și chiar i-am văzut pe câțiva dintre ei ridicându-și mâinile spre cer într-un gest de mulțumire tăcută. André și tatăl lui au fost ultimii care au băut apă.

— Dar unde ne aflăm? am întrebat eu în cele din urmă.

— Pământul este într-acolo, ne-a spus Curtis arătând înspre vest.

Ne-am uitat cu toții la el ca și cum acesta ar fi vrut să își râdă de noi. Nu se vedea nici un pământ nicăieri, iar pluta, ca întotdeauna, se găsea în mijlocul acestui pustiu de apă. Și, cu toate acestea, simțurile nu puteau să ne înșele, apa pe care o băusem era cu adevărat apă dulce.

— Da, a repetat căpitanul, pământul este cu siguranță acolo, la o depărtare nu mai mare de douăzeci de mile în direcția vântului.

— Care pământ? s-a interesat șeful de echipaj.

— America de Sud, i-a răspuns Curtis. Ne aflăm în apropierea Amazonului, nici un alt fluviu nu are o forță atât de mare încât curentul său să poată pătrunde în ocean până la douăzeci de mile de țărm.

LVII

27 ianuarie, continuare. Curtis, fără îndoială, avea dreptate. Debitul de la vărsare al Amazonului era, într-adevăr, uriaș, dar noi probabil că am fost purtați de derivă în cel mai îndepărtat punct de țărm, din Atlantic, unde am fi putut găsi apă dulce. Cu toate acestea, nu este nici o îndoială că țărmul se află în apropiere, iar briza ne împingea ușor, dar sigur, în acea direcție și spre salvarea noastră.

Vocea domnișoarei Herbey s-a făcut auzită înălțând rugi de slavă către ceruri, iar noi am fost cu toții bucuroși să ne alăturăm acestor mulțumiri. Apoi, cu toții, cu excepția lui André și a tatălui său, care au rămas împreună la pupă, ne-am adunat în grup la prora plutei, scrutând cu atenție orizontul.

Nu am avut mult de așteptat. După numai o oră, Curtis a sărit în sus de fericire și a strigat plin de bucurie:

— Pământ!

Aici se încheie jurnalul meu.

Nu mai trebuie decât să relatez, cât mai pe scurt, circumstanțele care au făcut ca în cele din urmă să ajungem la destinația noastră inițială.

La câteva ore după ce am zărit pământul, pluta a ajuns în apropierea Capului Magoari, de pe insula Marajo[65] și am fost observați de câțiva pescari care, cu o bunăvoință deosebită, ne-au cules repede de pe plută și ne-au acordat îngrijirile necesare. Aceștia ne-au transportat apoi la Para, unde am devenit obiectul unei simpatii generale și nestăvilite.

Pluta atinsese pământul la latitudinea nordică de 0°12', ceea ce însemna că de la abandonarea *Cancelarului* fusesem purtați în derivă cel puțin cincisprezece grade către sud-vest. Dacă nu ar fi fost influența curentului din golf, probabil că am fi fost târâți mult înspre sud, iar în acest caz nu am mai fi ajuns la gura de vărsare a Amazonului și am fi fost pierduți fără scăpare.

Dintre cele douăzeci și opt de suflete — opt pasageri și douăzeci de marinari — care părăsiseră Charlestonul la bordul *Cancelarului*, mai rămăseserăm doar cinci pasageri și șase marinari. Doar unsprezece dintre noi supraviețuiseră.

Autoritățile braziliene au întocmit un raport oficial al naufragiului nostru. Cei care au semnat acest raport au fost domnișoara Herbey, J.R. Kazallon, domnul Letourneur, André Letourneur, domnul Falsten, șeful de echipaj, Dowlas, Burke, Flaypol, Sandon și ultimul, dar nu cel din urmă, „Robert Curtis, căpitan".

La Para am găsit în curând mijloacele prin care să ne continuăm drumul către casă. Un vas ne-a dus până la Cayenne, unde ne-am îmbarcat la bordul unui vapor, *Ville de St. Nazaire*, al liniei transatlantice franceze Aspinwall, care ne-a transportat până pe continentul european.

După toate pericolele și suferințele prin care trecusem împreună, este de la sine înțeles că între pasagerii supraviețuitori ai naufragiului *Cancelarului* se legase o prietenie atât de strânsă

---

[65] Insulă situată la gura Amazonului și aparținând Braziliei.

încât, cred eu, nici timpul și nici alte încercări nu o vor putea destrăma. Curtis va rămâne întotdeauna în inimile noastre prietenul nostru cel mai bun, care se îngrijise cu atât de mult devotament de soarta noastră, în cele mai grele condiții. Comportamentul său rămâne, însă, mai presus de orice laude.

Când eram aproape de destinația noastră finală, domnișoara Herbey ne-a mărturisit din întâmplare că intenționa să se retragă din lume și să își dedice restul vieții, în întregime, celor bolnavi și aflați în suferință.

— Atunci, de ce nu ați putea avea grijă de fiul meu? i-a spus domnul Letourneur, adăugând: André este infirm și pe cât de mult are nevoie, pe atât de mult merită cele mai bune îngrijiri.

După un timp de gândire, domnișoara Herbey a consimțit să devină membră a acestei familii, găsind în domnul Letourneur un tată, iar în André un frate. Spun un frate, dar nu am putea spera că cei doi vor fi uniți printr-o legătură mai strânsă și mai plină de dragoste și că această fată cu suflet atât de nobil își va găsi în sfârșit fericirea pe care o merită din plin?

Proiect RI
2010

JULES VERNE

Colecția Editurii CORINT

Jules Verne

1828 - 1905

❖ *Proiectul RI - Jules Verne 2010* ❖